

Búkū drī-káká Kúmú ʼŅngí yí ká

Tā 'ĕ'á zīlā sísí rí

Búkū drī-káká Kúmú ʼŅngí yí ká rí tā kúmú ʼŅngí ʼŅngí ʼĪsīrā'élē ká yí ká gō'dá Yúdā ká yí bē rí tā lá yí átalé ʼĪdí, itólé ndrò ʼāđūkū kúmú ʼŅngí ʼĀđwúdī ká rí cālē būú ndrò gólíyí ʼĪhōsāfātā drí ʼā'dózó kúmú ʼŅngí ró ʼōjílā Yúdā ká yí drīlī rí, gō'dá ʼĀhāzīyā drí ʼā'dózó kúmú ʼŅngí ró ʼōjílā ʼĪsīrā'élē ká drīlī rí 'bá yí 'á.

ʼĀđwúdī 'è bē drālē rí, drílā íyí mvá Sōlōmōnā rí nījō ʼā'dólé kúmú ʼŅngí ró íyí vō 'á. Gō'dá drílā tā átalé Sōlōmōnā drí, gólā ūufū ró ʼājū-'bā-āzī yí ʼĀđwúdī ká rí 'bá yí.

Ōvārí fē ōrē trá ʼāmbā Sōlōmōnā drí tā nīnī bē rōō, gō'dá gólā rí 'bāzō ʼā'dólé ngá-tī bē dūū. Sōlōmōnā rú kūmū trá ōrī ʼĪsīrā'élē ká yí drīlī ndrī tā ʼā'dī sī. Gólā 'dī jō ʼŅngí trá Ōvārí drí ʼĪrōsālēmā 'á.

Sōlōmōnā drā bē rí, mvá lá Rēhōbómā drí ʼā'dózó kúmú ʼŅngí ró gólā rí vō 'á. Rēhōbómā rú kūmū ʼōjílā lārākō 'ĕ'ē sī ōnjí ró ʼōjílā ʼĪsīrā'élē ká drīlī. Tā 'dī tāsī rí, ōrī ʼĪsīrā'élē ká rí 'bá íyí gólē drī-lījī drī 'álā rí 'bá yí drí rú jāzō Rēhōbómā rú, yí ō'bā ró ʼĪrōbómā ʼĪdí kúmú ʼŅngí íyíkā ró. 'Dī vósī rí, kūmū drí lāfálé cāzō zālō rí, kūmū Yúdā ká nījī íyíkā ʼĀđwúdī rí ōzōwá yí ʼĪdí ʼā'dólé kúmú ʼŅngí ʼŅngí íyíkā ró, gō'dá kūmū ʼĪsīrā'élē ká rí íyíkā kúmú ʼŅngí ʼŅngí íyíkā nīlī ōrī ngīngī ʼĪsīrā'élē ká rí 'bá yí 'ásí.

Ōvārí kī tā kúmú ʼŅngí ká trá ʼālō-ʼālō cé tījī tā rōrō gólíyíkā rí vó ró. Ōzō gólíyí ō'è tā Ōvārí ká ró rí ʼĪdí rí, gólā drí ōrē fēzō gólíyí drí. Ōzō gólíyí ōjā rú trá Ōvārí rú rí, gólā drí tā kīzō gólíyí rú, gō'dá gólíyí ʼāyézō 'délē tā ōvārí ʼābārādāgō yí ká vósī.

Ndrò gólíyí ʼĀhābā drí tā ōnjí 'ēzō gólā drí 'bārē kúmú ʼŅngí ró rí 'á rí 'bá yí sī rí, Ōvārí drí tā ʼŅngū 'bá ʼĒlīyā rí ʼājózō tā lārākō yí 'élē, tálā ʼōjílā dūū ʼĪsīrā'élē ká yí ʼāāgō ró bē tā Ōvārí ká rí 'bá yí 'élē ʼĪdí.

Tā-drī rārā bókū nō 'á rí

Kápītā 1 Tā Sōlōmōnā drí ʼā'dózó kúmú ʼŅngí ró rí

Kápītā 2:1-12 Ūlī ʼāđūkū ʼĀđwúdī ká átalé, gō'dá ōdrā tā íyíkā bē rí

Kápītā 2:13-46 Tā Sōlōmōnā drí kūmū íyíkā 'bāzō ʼāmbā-ʼāmbā ró gólā drí 'bārē drē kúmú ʼŅngí ró rí 'á rí

Kápītā 3-4 Tā tā nīnī Sōlōmōnā ká tāsī, gō'dá drī-'bá gólā zélē rí 'bá yí tāsī rí

Kápītā 5-8 Tā Sōlōmōnā drí jō ʼŅngí 'dījō Ōvārí drí rí

Kápītā 9-10 Tā āzā 'bá yí rú 'è 'bá ndrò Sōlōmōnā drí 'bāzō kúmú ʼŅngí ró rí 'á rí

Kápītā 11 Tā Sōlōmōnā drí tā ōnjí 'ēzō rí, gō'dá kpá drāzō rí

Kápītā 12:1-24 Tā ōrī ʼĪsīrā'élē ká āzā 'bá yí drí íyí jāzō kúmú ʼŅngí Rēhōbómā rú rí

Kápītā 12:25-33 Tā gólā ʼĪrōbómā drí íjī línđrī yí ēdézō 'bālē ʼōjílā drí rīzō ʼŅnjīlā ʼĪdí ōvārí ró rí

Kápītā 13, 14:1-20 Tā tā ʼŅngū 'bá yí drí tā átalé tā ōnjí ʼĪrōbómā ká 'élē rí 'bá yí tāsī rí

Kápītā 14:21-31, 15, 16 Tā kúmú ʼŅngí ʼŅngí āzā 'bá yí ʼōjílā ʼĪsīrā'élē ká yí gō'dá Yúdā ká bē rí 'bá yí drīlī rí tāsī

Kápītā 17-19 Tā gólíyí ʼĒlīyā tā ʼŅngū 'bá ró rí drí 'élē rí 'bá yí

Kápītā 20, 21, 22:1-40 Tā kúmú ʼŅngí ʼĀhābā yí ká ōkó lá ʼĪzēbélē bē rí

Kápītā 22:41-53 Tā kúmú ʼŅngí ʼĪhōsāfātā ká Yúdā drīlī, gō'dá kúmú ʼŅngí ʼĀhāzīyā ká ʼĪsīrā'élē drīlī rí bē rí

Tà Dāwūdī drí à'dózo àrākā ró rí

1 ¹ Kúmu ángí Dāwūdī dē trá àrākā ró rōō, gólá rí rúbá gō'dá zāā kára ē'dē ró, gbō lé ááákò gólá ítá njinjī sī rí, ē'dē 'dī ndéé rú kò. ² Gō'dá rú ì'ḅū 'bá góláká rí 'bá yí drí tã átaáo gólá drí kī, “Kúmu ángí, mà à'dò ízámvá àzà ndà'á, òrì ró bē àní vó ndrèlé, gō'dá kpá rí'á àyílí ní ùgúlí, tàlá vó òrì ró bē àmèlé ní rú.” Gō'dá Dāwūdī drí tã-drī lã lēzo. ³ Gólíyí drí ítòzo rí'á ízámvá sū 'bá rōō rí lōndalé 'bādrī Ísírà'elè ká 'dī 'ásí. Gō'dá drílíyí ízámvá àzà úsúzo, Sūnāmī lé 'bá 'í, rú là Ábíságá, gō'dá gólá rí trōzo kúmu ángí ngálá. ⁴ Ízámvá 'dī sūsū là lāvú trá kòrò, drílá rízo kúmu ángí Dāwūdī rí vó ndrèlé. Gō'dá kúmu ángí àyí gólá bē òkò ró kò.

Tà Ādōnjā drí lēzo íyí 'bālè kúmu ángí ró rí

⁵ Kāyī nā 'bá yí sī rí, Dāwūdī rí mvá rú bē Ādōnjā, àndrè là drí à'dólé Hāgītā rí drí ítòzo rí'á íyí lōmbélé tã àtá-àtá bē kī, “Má lē trá à'dólé kúmu ángí ró.” Gólá drí àrābíyā òsání drí rí'á sèlá rí 'bá yí èdézò njāā, gō'dá àgò nyà'dí-rī-drī-là-ngá-múdrī (50) rí 'bá yí àzízò lóki 'bá ró, rālè òsání sī yí àndrá. ⁶ Dāwūdī lèé tã ìjílí gólá tí kò kī'á nī rí, “Ní rí tã 'èlé nōtí nō à'dò tāsí yā?” Útí íyíká Ādōnjā Ábāsáalomó vó, Ādōnjā ágámvá sū 'bá sūsū rí ì'dí. ⁷ Gō'dá drílá rú úsúzo Jōwábā àndrè là drí 'bālè Zērūyíyā rí bē, gō'dá kpá Ábīyātārā à'dò 'bá lā'bí 'è 'bá ró rí bē. Gō'dá drílá tã ìjízò gólíyí tí, gólíyí àq̄tí ró yí bē à'dólé kúmu ángí ró. Gō'dá gólíyí drí tã-drī lēzo gólá rí àtíí. ⁸ Gō'dá Zádókò lā'bí 'è 'bá ró rí, Bēnáyā Jēhōyídā rí mvá, Nātánā tã àngū 'bá ró rí, Siméyī, Réyí, gō'dá lóki 'bá kúmu ángí Dāwūdī ká 'dī 'bá yí kò íyí tã-drī góláká 'dī kò.

⁹⁻¹⁰ Ādōnjā drí nīzo úní Zōhèlétè ká drī 'alá ànyí óró rú bē Ènōrógèlè rí rú, drílá kábilíkí yí ùlízò, ítí ágó yí, gō'dá ítí jōrā língá 'bá língá rí 'bá yí bē ngá fēfē ró Òvārí drí. Gólá drí íyí àdrúpí Dāwūdī rí mvá ró rí 'bá yí àzízò ndrī, gō'dá kpá òjílá Yúdā ká àmbā-àmbā kúmu Dāwūdī ká zèlé rí 'bá yí bē ndrī. Cé gólá àzì íyí àdrúpí Sölómónā kò. Gō'dá gólá àzì tã àngū 'bá Nātánā, ngátá Bēnáyā, ngátá lóki 'bá kúmu ángí Dāwūdī ká 'dī 'bá yí kò.

¹¹ Nātánā drí ngázò nílí Bātèsébā, Sölómónā rí àndrè ngálá tã ìjílí gólá tí kī, “Ní àrì tã kī'á nī rí, Hāgītā rí mvá Ādōnjā 'bá yí trá kúmu ángí ró, gō'dá kúmu ángí àmáká Dāwūdī drí tã là nī àkò nō trá yā?” ¹² Òzò ní òlè trá àní lídrí-lídrí pālè àní mvá Sölómónā ká bē rí, 'dòvò ní tró lífí lōmbá má drí 'è'á fèlá ní drí nō. ¹³ Ní nī kúmu ángí Dāwūdī ngálá tã ìjílí gólá tí kī, “Kúmu ángí àmáká, ní ìtrí làtrírítrí nī kò má drí kī'á nī rí, àmá mvá Sölómónā à'dò 'bá'á nī àní vó 'á kúmu ángí ró rílí kítí àníká kúmu ká drī rí yā? Gō'dá já rú àngò tí ró, Ādōnjā drí íyí 'bāzò nī kúmu ángí ró yā?” ¹⁴ Gō'dá àkpá àní drè tã àtá'á gólá bē rí, kòrò má à'dò àfí'á tã ní drí ngílí gólá drí 'dī tã-drī là kólè kī, “Tá 'dī rí'á tã pātíí 'í.”

¹⁵ Gō'dá Bātèsébā drí nīzo jó kúmu ángí Dāwūdī ká à'dú kò ká Ábíságá drí rízo gólá rí vó ndrèlé rí 'alá. ¹⁶ Bātèsébā drí 'a'í tìzo vūdrí tã rōrò sī kúmu ángí Dāwūdī àndrá. Gō'dá kúmu ángí drí tã ìjízò gólá tí kī, “Má ò'è à'dò ní drí yā?” ¹⁷ Bātèsébā drí tã-drī lógòzo kī, “Kúmu ángí àmáká, ní ìtrí làtrírítrí trá Òvārí àníká àndrá má drí kī, àmá mvá Sölómónā àà'dò 'bá'á nī kúmu ángí ró àní vó 'á. ¹⁸ Gō'dá ngbāāngbānò rí, Ādōnjā 'bá yí trá kírfí kúmu ángí ró, gō'dá ní nīí tã là kò. ¹⁹ Gō'dá gólá ùfú íyí yí, ítí jōrā língá 'bá língá rí yí bē, gō'dá kábilíkí yí bē dūū ngá fēfē ró Òvārí drí. Gō'dá gólá àzì àní mvá àgò ró rí yí trá, gō'dá àzì Ábīyātārā lā'bí 'è 'bá ró rí trá, Jōwábā drī-'bá àjū 'bū ká ró rí bē. Gō'dá òjílá gólá drí àzìlí kò rí cé rú ì'ḅū 'bá àníká Sölómónā ì'dí. ²⁰ Gō'dá ngbāāngbānò rí, kúmu ángí, òjílá ndrī Ísírà'elè 'á rí yí rí'á bí ígá'á òjílá ní drí 'è'á 'bālá àní vó 'á kúmu ángí ró rí rú là àrífí. ²¹ Òzò ní ò'è tã 'dī tíí kò rí, àà'dò àmá làrākò 'è'á Sölómónā bē, òzò òjílá tã ònjí àsè 'bá rí kátí àní òdrá volé drī 'á.”

²² Bātèsébā drè zāā tã àtá'á kúmu ángí Dāwūdī bē rí, kòrò tã àngū 'bá Nātánā drí àcázò.

²³ Gō'dá rú ì'ḅū 'bá Dāwūdī ká rí 'bá yí drí tã átaáo Dāwūdī drí kī, “Tá àngū 'bá Nātánā àcá trá, rí'á nō, gólá àní àní ndrèlé.” Nātánā drí fízo jó 'alá 'a'í tìlì vūdrí íyí lífí àkózo ìnyákú drī tã rōrò sī kúmu ángí àndrá. ²⁴ Nātánā drí tã ìjízò kī, “Kúmu ángí, àmbá àmáká, ní

lê tá-drī nī Ādōnjā drī 'bāzō kú mú á ng í ró á n í v ǒ 'á rí l í k í t í á n í k á k ú m ú k á dr ī n ǒ y ā?
²⁵ Āndrō nǒ, gólá úfú í t í á g ǒ y í trá, ká b í l í k í y í, g ǒ 'd á í t í j ǒ r ā l í n g á 'b á l í n g á r í 'b á y í b Ǜ d ũ ũ
 ngá f Ǜ f Ǜ ró Óv á r í dr í. G ǒ 'd á g ǒ l á á ž í dr ī 'b á á ž ú 'b ũ k á r í 'b á y í trá, g ǒ 'd á á n í m v á á g ǒ m v á
 ró r í 'b á y í b Ǜ ndr í t ǒ l á. Ng b ā ā ng b ā n ǒ r í, g ǒ l í y í r í 'á ng á ny á 'á, g ǒ 'd á k p á ng á m v ũ 'á, r í z ǒ
 á y í k ǒ 'é l é k á l á l á b Ǜ, r í z ǒ ó tr é l é t á b Ǜ k í, 'K ú m ú á ng í Á d ǒ n j ā ō r í ndr ǒ á m b á s í.' ²⁶ G ǒ 'd á
 ǒ j í l á g ǒ l á dr í z í l í k ǒ r í r í 'á m á N á t á n á, Z á d ǒ k ǒ l á 'b í 'é 'b á ró r í, B Ǜ n á y á J Ǜ h ǒ y í d á r í m v á ró
 r í, g ǒ 'd á r ũ í 'b ũ 'b á á n í k á S ǒ l ǒ m ǒ n á b Ǜ. ²⁷ N í 'é t á 'd í f í t é n í t á l á 'b á z ǒ r ũ í 'b ũ 'b á á n í k á r í
 'b á y í dr í n í l í k ǒ k í 'á n í r í, ǒ j í l á 'é 'b á r í l í k ú m ú á ng í ró á n í v ǒ 'á k í t í á n í k á k ú m ú k á dr ī r í
 á 'd í 'd í y á r í?' T á 'd í v ǒ s í r í, N á t á n á dr í f ǒ z ǒ v ǒ l é.

Tá Dǎwúdí drí Sǒlǒmóná rí 'bāzō kú mú á ng í ró rí

²⁸ G ǒ 'd á k ú m ú á ng í D ǎ w ú d í k í, "Á á ž í B á t Ǜ s Ǜ b á m á ng á á n ǒ l é." G ǒ 'd á B á t Ǜ s Ǜ b á dr í
 á n í z ǒ á d r é l é k ú m ú á ng í á n d r á. ²⁹ K ú m ú á ng í D ǎ w ú d í dr í t á á t á z ǒ B á t Ǜ s Ǜ b á dr í k í, "T á p á t í r í
 ró, Óv á r í g ǒ l á r í 'b á z á l é d r Ǜ -l é d r Ǜ ró r í p á m á trá l á n ǒ á ng í á ng í 'á s í. ³⁰ P á t í r í r ǒ á n d r ǒ n ǒ,
 m á á 'd ǒ l á t r í t r í g ǒ l á m á dr í í t r í l í trá K ú m ú Óv á r í Í s r á 'é l é k á r ú l á s í 'd í t á l á 'é 'á, á n í m v á
 S ǒ l ǒ m ǒ n á á 'd ǒ 'b á 'á k ú m ú á ng í ró á m á v ǒ 'á, g ǒ 'd á g ǒ l á á 'd ǒ r í 'á n í k í t í á m á k á k ú m ú k á
 dr ī." ³¹ G ǒ 'd á B á t Ǜ s Ǜ b á dr í 'á 'í t í z ǒ v ũ d r í k ú m ú á ng í á n d r á í y í l í f í á k ǒ z ǒ í n y á k ú dr ī, g ǒ 'd á
 tr Ǜ z ǒ t á á t á -á t á b Ǜ k í, "K ú m ú á ng í á m á k á D ǎ w ú d í ō r í z á l é d r Ǜ -l é d r Ǜ r ǒ á d ũ k ú á k ǒ."

³² G ǒ 'd á k ú m ú á ng í D ǎ w ú d í dr í t á á t á z ǒ k í, "N í á ž í l á 'b í 'é 'b á Z á d ǒ k ǒ, t á á ng ũ 'b á
 N á t á n á, g ǒ 'd á B Ǜ n á y á J Ǜ h ǒ y í d á r í m v á b Ǜ." G ǒ 'd á g ǒ l í y í á c á b Ǜ r í, ³³ g ǒ l á k í g ǒ l í y í dr í r í,
 "N í tr ǒ á m á m v á S ǒ l ǒ m ǒ n á y í r ũ í 'b ũ 'b á á m á k á á z á 'b á y í b Ǜ n í z ǒ G í h ǒ n á 'á l á. S ǒ l ǒ m ǒ n á
 ō n í í y í k á d ǒ ng í á m á k á r í s í. ³⁴ Ó z ǒ n í ó c á trá t ǒ l á r í, Z á d ǒ k ǒ y í N á t á n á b Ǜ á 'd ǒ í y í d ǒ d á 'á
 S ǒ l ǒ m ǒ n á dr ī g ǒ l á r í 'b á z ǒ k ú m ú á ng í Í s r á 'é l é k á r ǒ. D ǒ d ǒ d á 'd í v ǒ l é dr í l á 'á s í r í, ǒ j í l á
 á z á 'b á y í ó v ǒ ró í y í g ũ n í y á, g ǒ 'd á g ǒ l í y í á ā ng b á ró t á b Ǜ k í, 'K ú m ú á ng í S ǒ l ǒ m ǒ n á ō r í
 ndr ǒ á m b á s í!" ³⁵ N í á ž í ró g ǒ l á l ǒ g ǒ l é n ǒ ng á, g ǒ l á ō r í ró b Ǜ k í t í á m á k á k ú m ú k á r í dr ī
 á m á v ǒ 'á k ú m ú á ng í ró. G ǒ l á 'd í m á dr í n j í l í trá á 'd ǒ l é k ú m ú á ng í ró ǒ j í l á Í s r á 'é l é k á dr ī l í
 Y ú d á k á b Ǜ r í." ³⁶ B Ǜ n á y á J Ǜ h ǒ y í d á r í m v á dr í t á l ǒ g ǒ z ǒ k í, "Á á 'd ǒ í t í! K ú m ú Óv á r í k ú m ú
 á ng í á m á k á D ǎ w ú d í k á ō 'b á t á 'd í 'b á y í r ũ 'é l é. ³⁷ G ǒ 'd á Óv á r í á á 'd ǒ S ǒ l ǒ m ǒ n á b Ǜ k p á, ó z ǒ
 g ǒ l á dr í 'b á r Ǜ n í b Ǜ r í k á t í. Óv á r í ō 'b á k ú m ú S ǒ l ǒ m ǒ n á k á r í l á n j í l í k ǒ r ǒ á n í k á r í dr ī s í."

³⁸ Í t í r í, Z á d ǒ k ǒ l á 'b í 'é 'b á ró r í, t á á ng ũ 'b á N á t á n á, g ǒ 'd á B Ǜ n á y á J Ǜ h ǒ y í d á r í m v á, l ǒ k í
 'b á k ú m ú á ng í D ǎ w ú d í k á 'd í 'b á y í b Ǜ dr í S ǒ l ǒ m ǒ n á r í t r ǒ z ǒ n í z ǒ G í h ǒ n á 'á l á. S ǒ l ǒ m ǒ n á
 n í í y í k á d ǒ ng í k ú m ú á ng í D ǎ w ú d í k á r í s í. ³⁹ Z á d ǒ k ǒ l á 'b í 'é 'b á ró r í dr í d ǒ á t r ǒ z ǒ g ũ g ũ
 l á n j á Óv á r í dr í r í l é s í d á l é S ǒ l ǒ m ǒ n á dr ī t á á 'd á ró k í, g ǒ l á trá ng b ā ā ng b ā n ǒ k ú m ú á ng í 'í.
 G ǒ 'd á g ǒ l í y í dr í g ũ n í y á v ǒ z ǒ ǒ j í l á dr í á ng b á z ǒ t á b Ǜ k í, "S ǒ l ǒ m ǒ n á ō r í ndr ǒ á m b á s í!"

⁴⁰ G ǒ 'd á ǒ j í l á dr í ng á z ǒ ndr í 'd é l é g ǒ l á v ǒ, r í 'á n í l í g ǒ l é Y Ǜ r ǒ s á l é m á 'á l á t í r í 'b á v ǒ v ǒ y í b Ǜ,
 ó tr Ǜ -ó tr Ǜ y í b Ǜ, á y í k ǒ 'é 'é y í b Ǜ, g ǒ 'd á í n y á k ú dr í dr í r ũ í y á z ǒ ng á á y í dr í.

⁴¹ G ǒ 'd á Á d ǒ n j ā ō ũ m í y í k á 'd í 'b á y í b Ǜ dr Ǜ í y í ng á ny á 'á 'é 'á nd é l á n ǒ t í r í, k ǒ r ǒ dr í l í y í
 ng á á y í á r í z ǒ, g ǒ 'd á J ǒ w á b á dr í k p á g ũ n í y á á w ǒ á r í z ǒ, g ǒ 'd á dr í l á t á í j í z ǒ k í, "Á 'd ǒ t á r í r ũ
 'é l é n í j á r í b á 'á l á ng á á y í dr í 'b á z ǒ r ǒ ǒ n á y á?" ⁴² G ǒ l í y í dr Ǜ t á n ǒ á t á 'á r í, k ǒ r ǒ J ǒ n á t á n á,
 Á b í y á t á r á l á 'b í 'é 'b á ró r í m v á dr í á c á z ǒ. G ǒ 'd á Á d ǒ n j ā dr í g ǒ l á r í z í z ǒ j ǒ 'á l á, g ǒ 'd á t á
 á t á z ǒ k í, "Á g ǒ t á n d í ó z ǒ n í t í n ǒ á 'd ǒ v ǒ r á t á n d í á t r ǒ 'á á m á dr í." ⁴³ J ǒ n á t á n á dr í t á -dr í j á z ǒ
 k í, "T á t á n d í y ũ á n í dr í. K ú m ú á ng í á m á k á D ǎ w ú d í 'b á S ǒ l ǒ m ǒ n á trá á 'd ǒ l é k ú m ú á ng í ró
 í y í v ǒ 'á. ⁴⁴ S ǒ l ǒ m ǒ n á n í í y í k á G í h ǒ n á 'á l á d ǒ ng í D ǎ w ú d í k á r í s í. G ǒ 'd á Z á d ǒ k ǒ, N á t á n á,
 B Ǜ n á y á y í b Ǜ, g ǒ 'd á l ǒ k í 'b á D ǎ w ú d í k á r í 'b á y í n í í y í k p á á g ǒ l á b Ǜ. ⁴⁵ G ǒ 'd á g ǒ l í y í c á
 b Ǜ t ǒ l á r í, Z á d ǒ k ǒ y í N á t á n á b Ǜ dr í d ǒ d á z ǒ S ǒ l ǒ m ǒ n á dr ī g ǒ l á dr í á 'd ǒ z ǒ k ú m ú á ng í ró.
 G ǒ l í y í á g ǒ k ǒ 'd í ng b ā ā ng b ā n ǒ, g ǒ 'd á ǒ j í l á j á r í b á 'á l á r í í y í á y í k ǒ 'é 'á r ǒ ǒ 'd í á n í dr í ng á
 á y í á r í z ǒ 'd í. ⁴⁶ S ǒ l ǒ m ǒ n á trá ng b ā ā ng b ā n ǒ k ú m ú á ng í 'í. ⁴⁷ G ǒ 'd á ǒ j í l á á m b á -á m b á k ú m ú
 D ǎ w ú d í k á 'd í 'b á y í dr í f í z ǒ k p á ndr í g ǒ l á ng á l á j ǒ 'á l á á w ǒ -í t í 'é l é g ǒ l á dr í, g ǒ 'd á t á á t á z ǒ
 k í, "Óv á r í á n í k á ō 'b á k ú m ú á ng í S ǒ l ǒ m ǒ n á r í r ũ l í k ũ -l í k ũ ró g ā r ā á n í k á r í dr ī s í, g ǒ 'd á
 k ú m ú g ǒ l á k á á á 'd ǒ k p á g ā r ā á n í k á r í dr ī s í." 'D í D ǎ w ú d í á y í 'á g b ā r á k á í y í k á dr ī í t ũ -p á 'd í

sī, gō'dá drílá íyí drī āsōzō vūdrī,⁴⁸ rīzō rātāā 'élé kī, 'Má lúyí nī, Kú mú Ôvārī Īsīrā'élé ká, ní 'bā amá mvá Sōlómónā trá kú mú á ng í ró, ní áyē mā trá rīlí ndrélā zālō amá lífī sī, ákpá má drāā drē kō.”

⁴⁹ Gō'dá ūmú Ādōnjā ká 'dī 'bá yí ārī íyí bē tā 'dī ítí rī, ūrī drī fīzō gólíyí 'á, drílíyí ngāzō lā'bulí 'wāā'wā volé vō 'dī 'ásī. ⁵⁰ Ítí rī, ūrī drī fīzō Ādōnjā 'á Sōlómónā rī tāsī, gólá drī rāzō gūgū lānjā Ôvārī ká rī 'álá vō kōrōnyā zā ká 'dī 'íyá lā rūlī. ⁵¹ Ôjílā āzā drī tā 'dī átázō Sōlómónā drī kī, “Ādōnjā á'dō trá ūrī ró, gólá rí'á vō kōrōnyā zā ká 'íyá lā rú'á, gō'dá gólá rí'á rúbá lō'bā'á, 'Kú mú á ng í Sōlómónā ítrī lātrírī amá fūzō kō.” ⁵² Sōlómónā drī tā-drī lōgōzō kī, “Ōzō Ādōnjā ò'è tā ányá āzā kō rī, má fū gólá kō. Gō'dá ōzō gólá ò'è tā ányá trá rī, má á'dō gólá rī fū'á.” ⁵³ Gō'dá kú mú á ng í Sōlómónā drī ôjílā jōzō Ādōnjā rī ádrīlí vō kōrōnyā zā ká lésí yí ngálá. Ādōnjā drī ánzō 'á'í tīlí vūdrī kú mú á ng í Sōlómónā ándrá, gō'dá Sōlómónā drī tā átázō drílá kī, “Ādōnjā, ní nī 'bā 'álá.”

Tā ādūkū Dāwúdī drī átálé Sōlómónā drī rī

2 ¹ Kú mú á ng í Dāwúdī nī bē trá kī, káyí trá ányí yí drī 'èzō drālē rī, gólá drī ūlī ādūkū íyíkā átázō íyí mvá Sōlómónā drī kī, ² “Ámā mvá, mā trá ngá ôdrā ká 'í ngbāāngbānō. Ní drī á'dólé āgō ró ámbā-ámbā ró. ³ Ní 'è tā gólíyí Kú mú Ôvārī drī tā lā 'bālē rī 'bá yí, ní 'dē zāā tā ímbā gólákā rī 'bá yí vósī. Ní ró tā gólíyí ígílí trá tā 'bā'bā Músā ká 'á rī 'bá yí ákí ákō. Ōzō ní ò'è tā 'dī 'bá yí trá ítí rī, ní á'dō 'bā'á tándí ró tā ndrī ní drī 'é'á 'élā rī 'bá yí 'ásī, vō ní drī nīzō rī yí 'ásī ndrī. ⁴ Gō'dá ōzō ní ò'è tā 'dī 'bá yí trá ítí rī, Kú mú Ôvārī á'dō trá gólá drī 'bālē trá má drī rī 'é'á ní drī. Gólá kī má drī rī, “Ōzō ání ózōwá yí òrī tā lēlē sī má 'á íyí pīpīsílí sī ndrī, gō'dá kpá tā ísū-ísū íyíkā sī ndrī rī, ôjílā 'é 'bá rīlí kífī Īsīrā'élé ká drīí kú mú á ng í ró rī, á'dō 'bā'á zāā gólíyí 'ásī.”

⁵ “Sōlómónā, ní íyí tā Jōwábā drī 'élé má drī Ābēnērē Nérē rī mvá rī fūzō Āmasā Jétā rī mvá bē rī kō. Gólá fū drī-'bá ājū 'bū 'bá Īsīrā'élē ká yí ká rī nā 'bá yí, ōzō ódrī ājū-'bā-āzī fūrī ājū 'á rī kátī. Gō'dá gólá fū gólíyí 'dī, á'dō ājū 'á kō. Ārī ôjílā 'dī 'bá yí ká á'dō gō'á gólá drīí. ⁶ Ní 'è tā ní drī ísūlī 'é'á 'élā gólá drī rī tā nīnjí ánikā rī vó ró. Gō'dá ní áyē gólá kō dēlē ārākā ró nīlí vō ôjílā ôdrā 'bá trá rī ká 'á tā á'dí sī.

⁷ “Ní á'dā pīpīsílí tándí Bārīzílāyí gólá Gíládā lésí rī mvá lā yí drīí, nī nyā ngá gólíyí bē límvó álō 'á. Gólíyí pā mā nī káyí má drī rāzō ání ádrúpí Ābāsālómō rī tāsī rī tú.

⁸ Tā Síméyí ká ūvī kō ní drīí sī, āgō gólá Bāhūrīmí lésí òrī Bēnjimónā ká 'ásī 'dī. Gólá mvé má trá rōō káyí má drī rīzō rālē Māhānāmí 'álá rī tú, gō'dá gólá ácā bē amá ūsúlí áyágá Jōrōdéní ká nā tī 'álá rī, má ítrī lātrírī trá Ôvārī drī kī, má lēé gólá rī fūlī kō.

⁹ Ngbāāngbānō rī, ní fē lāñō gólá drī. Gólá trá ārākā ró, gō'dá ní ôjílā cú tā nīnjí bē rī í'dí, ní á'dō lātí 'èzō gólá rī fūlī nīlí vō ôjílā ôdrā 'bá trá rī ká 'á rī tā lā nī'á nī.”

^{10–11} Dāwúdī rī trá kú mú á ng í Īsīrā'élé ká ró ndrō nyá'dí-rī (40), gō'dá ndrō njí-drī-lā-rī (7) 'dī íyíkā Hēbērónā 'álá, gō'dá ndrō nyá'dí-trá-drī-lā-ngá-múdrī-drī-lā-ngá-nā (33) 'dī íyíkā Yērōsālémā 'álá. Gō'dá gólá drī drāzō, ávō lā 'bāzō jārībā íyíkā Yērōsālémā ká rī 'á. ¹² Gólá rī mvá Sōlómónā drī rīzō kífī gólákā kú mú ká 'dī drīí kú mú á ng í ró gólá rī vō 'á. Gólá rī trá ámbā-ámbā ró kú mú íyíkā 'á.

Lātí kú mú Sōlómónā ká drī á'dózō ámbā-ámbā ró rī

¹³ Káyí āzā sī, Ādōnjā drī nīzō Bātēsēbā, Sōlómónā rī ándré rī ndrélē. Gō'dá Bātēsēbā drī tā íjízō gólá tī kī, “Ní ání amá ndrélē nō tā tándí sī yā?” Ādōnjā drī tā-drī lōgōzō kī, “Áwō, ¹⁴ má cú tā āzā bē, má lē átálá ní drī.”

⁴¹:50 Tā ònjí 'bá ícā trá rālē filí gūgū lānjā Ôvārī ká 'á 'íyá ípálé trá vō kōrōnyā zā ká rú ícūmā lā yí rú 'dī rūlī, íyí pālē ôdrā 'ásī. Ní lā Áfō-áfō 21:13-14.

Gò'dá Bātēsébā drí tā lógòzò gólá drí kī, “Ní àtā tā rí 'dī.”¹⁵ Gò'dá Ādōnjā drí tā àtázò kī, “Ní nī trá kī, tí kúmū 'dī à'dò 'bā'á nò ámaká 'r'dí'b, òjílá Ísírā'élē kà yí ndrī 'bā lífī trá má drī' à'dólé kúmu ángí íyíká ró, gò'dá tā drí íyíngá rú jázò 'r'dí amá àdrúpí drí à'dózo nī kúmu ángí ró nò. 'Dī' tā 'é'ē Kúmu Óvārí kà gólá drí rí 'r'dí. ”¹⁶ Gò'dá ngbāāngbānò rí, má cú tā bē àlò má lē ní drí 'elá má drí.”

Gò'dá Bātēsébā drí gólá rí íjízò kī, “Tā rí 'dī à'dò kà 'í yā?”¹⁷ Gò'dá Ādōnjā drí tā lógòzò kī, “Ní íjī tā kúmu ángí Sölómónā tī, àà'dò ró má drí Ābíságá rí trözò má drí òkò ró. Gò'dá ní sī rí, gólá ícá kò gálé dó.”¹⁸ Gò'dá Bātēsébā drí tā-drī kòzò kī, “Tāndí ró, má à'dò àtá'á là.”

¹⁹ Gò'dá Bātēsébā drí ngázò nīlī tā Ādōnjā kà 'dī àtálé kúmu ángí Sölómónā drí. Gò'dá kúmu ángí Sölómónā ndrè bē íyí àndré àn'á rí, drílá ngázò kí'í drī' sī, nī'á gólá rí lágú'í, gò'dá drílá íyí drī àndíjòzò tā rōrò sī íyí àndré drí, gò'dá gòzò rílí vùdrí kí'í íyíká drī. Gò'dá gólá drí tā 'bázò kí'í àzà àtrözò íyí àndré drí rízó drī lá yí lágá'í gólé íyí drí-ágó lésí ró.

²⁰ Gò'dá Bātēsébā drí tā àtázò kī, “Tā àzà bē fínýáwá ítí má lē ní drí 'elá má drí.” Sölómónā drí tā-drī lógòzò kī, “Ámá àndré, ní à'dá tā ní drí lélé rí má drí, má à'dò 'é'á là ní drí.”

²¹ Gò'dá Bātēsébā drí tā-drī lógòzò kī, “Ní lē tā-drī àní àdrúpí Ādōnjā òtrò ró Ābíságá yí drí òkò ró.”

²² Kòrò kúmu ángí Sölómónā drí tā íjízò àndrè lá tī kī, “Ní íjī Ābíságá rí tā 'r'dí Ādōnjā drí òkò ró à'dò tāsí yā?^c Tí ní à'dò gbò kúmū tā íjī'á 'r'dí gólá drí. Gò'dá ní nī trá kī, útí gólá sísí má drí. Tí ní íjī tā tāndí àzà Ābīyātārā lā'bí 'é 'bá yí drí Jówábā Zērūyíyā rí mvá bē kò à'dò drí yā?”^d ²³ Kúmu ángí Sölómónā drí lātrírí ítrízò Óvārí rí rú sī kī, “Ādōnjā à'dò drā'á, tā gólá drí íjílí 'dī tāsí. ”²⁴ Óvārí 'bā má trá à'dólé amá átá rí vò 'á kúmu ángí ró, gò'dá gólá 'bā tā trá kī, kúmu ángí Ísírā'élē 'á rí à'dò 'bā'á zāā 'bā-tí amáká rí 'ásí. Pātí'í ró, má ítrí lātrírí trá Óvārí rí rú sī, Ādōnjā à'dò drā'á àndrò nò.”²⁵ Gò'dá kúmu ángí Sölómónā drí tā 'bázò Bēnáyā, Jēhōyídá rí mvá drí Ādōnjā rí fūzò.

Tā Sölómónā drí Ābīyātārā rí jòzò 'bā 'alá rí

²⁶ Gò'dá nīngá sī rí, kúmu ángí Sölómónā drí tā jòzò Ābīyātārā lā'bí 'é 'bá ró rí àzízò, gò'dá tā àtázò drílá kī, “Ní nī gólé ní drí 'bā 'alá, Ànātótá 'alá, tí ní ícá kpá trá drālé. Gò'dá má ícá kò àní fūlī ngbāāngbānò, tálá ní rí sàndúkú tā-drī lélé Óvārí kà rí kà njílí nī amá átá Dāwúdí drí, gò'dá lānò 'é ní kpá trá gólá bē ròò.”²⁷ Gò'dá nīngá sī, Sölómónā drí Ābīyātārā^c rí lófòzò volé lósí lā'bí 'é 'bá kà Óvārí drí rí 'ásí. Tā 'dī 'é rú trá ítí, tálá tā Kúmu Óvārí drí 'balé trá Sílò 'alá Élí rí mvá yí drí rí àà'dò ró bē tā pātí'í ró.

Tā Jówábā rí fūzò rí

²⁸ Jówábā àmú rú Ābāsālómò rí pālé gólá drí ùjūrí à'dólé kúmu ángí ró rí 'á kò. Gò'dá gólá àmú rú íyíká Ādōnjā rí pālé 'r'dí. Gò'dá gólá àrílí bē tā kí'á nī rí, úfū Ādōnjā trá rí, gólá drí rāzò nī'á gūgū lānjā Óvārí kà rí 'alá, vò kōrōnyā zā kà rí íyá lá rúlí gágá, yí òpá ró ngá. ²⁹ Gò'dá Sölómónā àrílí bē tā kī, Jówábā trá rí vò kōrōnyā zā kà 'alá rí, gólá drí Bēnáyā Jēhōyídá rí mvá rí jòzò nī'á gólá rí fūlí. ³⁰ Bēnáyā drí fízò gūgū lānjā Óvārí kà nā 'alá tā àtálé Jówábā drí kī, “Kúmu ángí kī, ní àáfò ívī nòlè.” Gò'dá gólá drí tā-drī lógòzò kī, “'É'ē, má à'dò drā'á nōngá.”

^b:15 Ādōnjā àtá útí 'dī 'bá yí trá, tálá mvá sísí Dāwúdí kà Ābāsālómò drā trá, gò'dá útí gólá 'r'dí mvá rí lá ró Ābāsālómò vó.

^c:22 Sölómónā ísū íyíká kī Ādōnjā 'é trá kúmū íyíká trólé, tálá lā'bí Ísírā'élē kà vò ró rí, kúmu ángí drā 'bá trá rí òkò lá yí órí fē lá kúmu ángí à'dò 'bá gólá rí vò 'á rí drí.

^d:22 Sölómónā íjī tā trá ítí, tálá Ābīyātārā yí Jówábā bē, lē íyí tā Ādōnjā kà ròò.

^e:27 Ābīyātārā 'dī trá lā'bí 'é 'bá àdúkú lá ró Élí rí ózōwá yí lāfálé 'ásí.

Gõ'dá Bēnáyā drí nīzò gōlè tā Jōwábā drí lōgōlè 'dī átálé kúmu ʼŋgí Sōlōmōnā drí.
³¹ Gõ'dá Sōlōmōnā drí tā 'bāzò kī, “Ní 'è òzò gólá drí átálé 'dī kátí, ní fū gólá ʼākpā vò kōrōnyā zā ká 'dī lāgátí tólá, ní trò ró gólá rí ʼávò, ní'á 'balá 'bú 'á. 'Dīn ʼà'dò tā ʼanya Jōwábā ká òjílá gólíyí gólá drí úfúlí cú títí tā ífí ʼákò 'dī 'bá yí tāsí rí lānjí lā trò'á volé má drī sī, 'bā-tí ʼamá átá ká bē. ³² Ôvārí ʼà'dò tā-vò lōgò'á gólá drí ʼāgò gólíyí rī gólá drí fúlí 'dī 'bá yí tāsí. ʼĀgò 'dī 'bá yí rí'á kparāfí ʼájú 'bū 'bá tándí 'í lāvúlí gārā gólá drī sī. ʼÁmá átá nījī òdrā tā ʼĀbēnerē Nērē rí mvá, gólá drī-'bá ʼŋgí ʼájú 'bū 'bá Ísirá'elē ká rí ká ró rí, gõ'dá ʼĀmāsá Jétá rí mvá, drī-'bá ʼájú 'bū 'bá Yúdá ká rí 'bá yí ká bē rí tā lā yí kò. ³³ Arí gólíyíká ògò Jōwábā drī drī ʼòzòwá lā yí bē ʼādükü ʼákò. Gõ'dá Ôvārí ʼà'dò òrē fē'á Dāwúdī drí, ʼòzòwá lā yí bē, kúmu góláká 'á ʼādükü ʼákò. ³⁴ Gõ'dá Bēnáyā drí nīzò gōlè Jōwábā rí fúlí, gõ'dá ʼávò lā trözò ní'á 'balá 'bú 'á, gólá drí 'bā 'álá vò ʼāgāngbèlè 'á. ³⁵ Sōlōmōnā drí gõ'dá Bēnáyā rí 'bāzò 'dī Jōwábā rí vò 'á drī-'bá ʼŋgí ʼájú 'bū 'bá ká ró, gõ'dá Zádókò rí 'bāzò íyíká lā'bī 'é 'bá ró ʼĀbīyātārā rí vò 'á.

³⁶ 'Dīn vósí rí, kúmu ʼŋgí Sōlōmōnā drí tā jōzò Símeyí rí ʼāzílí, gõ'dá tā ʼátázò drílá kī, “Ní 'dī jó Yērōsālēmā 'á nōngá rīzò 'á lā. Gõ'dá ní drí pá ʼingálé jārībā 'ásí nílí vò ʼāzā 'á kò. ³⁷ Gõ'dá òzò ní ʼombā fāfā Kídrónā ká drī lā trá rí, pātíjí ró, ní ʼà'dò drá'á. Gõ'dá ʼaní ʼarí ʼà'dò gõ'á ʼākpā ní drī. ³⁸ Símeyí drí tā-drī lōgòzò kī, “ʼAmbá ʼámáká, 'dīn úlí tándí 'í, má ʼà'dò tā ní kúmu ʼŋgí ʼámáká drí átálé 'dī 'é'á.” Gõ'dá Símeyí drí rīzò Yērōsālēmā 'á ndrò dā sī. ³⁹ Gõ'dá ndrò ná volé drī 'á rí, rāgíjī Símeyí ká rī rí 'bá yí drí rāzò volé kúmu ʼŋgí ʼĀkísí ngálá Gátá 'álá. Gõ'dá Símeyí ʼarílí bē tā kī'á ní rí, gólíyí ʼā'dò bē tólá rí, ⁴⁰ gólá drí rí-vò ʼombézò dōngí drī, nīzò dōngí sī gólíyí lōndalé, gõ'dá gólá úsulí bē gólíyí rí, drílá gólíyí ʼādrīzò ʼāgòzò 'dī bē lā yí drí 'bā 'álá Yērōsālēmā 'á. ⁴¹ Gõ'dá kúmu ʼŋgí Sōlōmōnā ʼarílí bē tā kī, Símeyí ʼoní trá Yērōsālēmā 'ásí Gátá 'álá, gõ'dá gólá ʼāgò kpá trá rí, ⁴² kúmu ʼŋgí Sōlōmōnā drí gólá rí ʼāzízò tā íjízò gólá tī kī, “Símeyí, má 'bā tā ní ní drí lātrítí ʼitrízò Ôvārí ʼándrá, gõ'dá drī-mbílí sòzò ní líjī kī, ní drí fōlè Yērōsālēmā 'ásí nílí vò ʼāzā 'á kò, gõ'dá káyí gólá ní drí fōzò nílí vò ʼāzā 'á rí tú rí, ní ʼà'dò drá'á. 'Dīn ʼà'dò tā pātíjī 'í kò yā? Káyí nā sī, ní kī má drí rí, tándí ró, ní ʼā'dò tá má drí átálé 'dī ʼinjí'á. ⁴³ Ní ʼinjíjī lātrítí ní drí ʼitrílí trá Ôvārí ʼándrá, gõ'dá tá má drí 'balé ní drí rí bē kò ʼà'dò tāsí yā? ⁴⁴ Ní nī kpá trá ʼaní pīpísílí 'á tā ònjí ní drí 'élè trá ʼamá átá Dāwúdī drí rí. Ngbāangbānò rí, Ôvārí ʼà'dò tá ònjí ʼáníká 'dī vò lā lōgò'á ní drí. ⁴⁵ Gõ'dá Ôvārí ʼà'dò òrē fē'á má drí, gõ'dá kúmu ʼámá átá ká 'bāzò ʼámá-ʼámá ró ʼādükü ʼákò. ⁴⁶ Kúmu ʼŋgí Sōlōmōnā drí tá 'bāzò kī, “Bēnáyā! Ní fū Símeyí!” Gõ'dá Bēnáyā, Jēhōyídā rí mvá drí Símeyí rí trözò ívī 'álá, ní'á fúlá. Gõ'dá ngbāangbānò rí, kúmu Sōlōmōnā ká gõ'dá trá ʼámá-ʼámá ró.

Tā Ôvārí drí tā nīnjí fēzò Sōlōmōnā drí rí

3 ¹ Kúmu ʼŋgí Sōlōmōnā drí rú ʼámúzò kúmu ʼŋgí Māsírí ká bē, gõ'dá mvá ʼanjó lā rí trözò yí drí òkò ró. Gõ'dá òkò rí 'dī ʼátrözò rílí yí drí 'bā 'álá jārībā Dāwúdī ká Yērōsālēmā 'á rí 'álá, telé gólá drí 'bá kúmu ká rí 'dīzò zālò, jó ʼŋgí Ôvārí rí ʼinjí ká rí bē, gõ'dá kpá 'baráná gólé bēlè drí Yērōsālēmā rú sī rí bē rí tú. ² Káyí nā 'bá yí sī rí, òjílá Ísirá'elē ká yí rí trá ngá fēfē íyíká fēlè rīzò Ôvārí rí ʼinjíjī vò ngíngí kōrōnyā zā ká lütü drī rí yí 'ásí, tálá 'dīn 'ú'dí drē jó Ôvārí rí ʼinjí ká rí kò. ³ Sōlōmōnā 'bā Ôvārí rí lóvó trá rōò, drílá 'dēzò tá átá lā Dāwúdī drí 'balé trá gólá drí rí 'bá yí vósí. Gõ'dá 'dīn 'ásí rí, gólá 'é tá ʼalò trá átá lā Dāwúdī drí 'élè kò rí, gólá drí íyí jázò rí'á kōrōnyā zālè ngá fēfē ró, ʼābélēngówá zāzā bē vò ngíngí kōrōnyā zā ká lütü drī rí yí 'ásí Ôvārí drí. ⁴ Vò lāvū 'bá gārā rīzò kōrōnyā zālè drī lā rí íyíká Gībēyóní 'álá. Ítí rí, kúmu ʼŋgí Sōlōmōnā drí nīzò tólá kōrōnyā zālè kütü-ʼalò (1,000) ngá fēfē ró Ôvārí drí. ⁵ Ngáčí nā sī rí, Kúmu Ôvārí drí íyí ʼà'dázò kúmu ʼŋgí Sōlōmōnā drí ʼābī-ʼābī 'á, gõ'dá tá ʼátázò drílá kī, “Sōlōmōnā, ní íjī ngá ní drí lèlè rí má tī, gõ'dá má ʼà'dò fē'á lā ní drí.”

⁶ Kúmu ʼŋgí Sōlōmōnā drí tā-drī lōgòzò kī, “Ní ʼà'dá pīpísílí tándí ʼáníká trá rú 'bū 'bá ʼáníká ʼámá átá Dāwúdī drí, tálá gólá rí trá zāa bādī tá mbí ʼáníká 'élè 'dī pīpísílí ʼalò sī. Gõ'dá ʼándrò nò, ní zāa pīpísílí tándí ʼáníká ʼà'dá'á gólá drí 'dī nò, ní drí mvá ʼágò ʼāfēzò gólá

drí rílí kú mú á ng í ró gólá rí vò 'á. ⁷ Òḍ, Kú mú á má kà Ôvâri, ngbâangbânò rí, ní 'bà má trá kú mú á ng í ró á má átá Dâwúḍí rí vò 'á, gò'dá má nyé òzò mvá fínýáwá gólá tá àzà nî 'bà kò tá kú mú kà 'á rí tí. ⁸ Ngbâangbânò rí, má trá kú mú á ng í 'í òjílá á ní kà lãvù 'bà gārā ní drí nǐlǐ trá nò 'bà yí drǐlǐ, tálá gólíyí lǐzò trá rōò, ícá lálá kò. ⁹ Dòvò àã'dò trá tǐ rí, ní áfè tá nǐnǐ 'dǐ má drí, gò'dá ní ìmbà ró má tá ànyà tá mbǐ bè lãfálé là yí cãlé, tálá má nǐ rò bè lãtǐ 'èzò à'dólé kú mú á ng í ró òjílá á ní kà yí drǐlǐ rí. Òzò ní ò'è tá 'dǐ tǐ kò rí, lãtǐ àzà yú má drí 'èzò tá kú mú kà 'èlè òjílá ò'bǐ á ní kà 'dǐ 'bà yí drí. ¹⁰ Ôvâri drí tá-drǐ lógòzò kǐ, “Sòlòmóná, má rǐ'á àyíkò rí, tálá ní ìjǐ tǐ trá tá nǐnǐ tãsí. ¹¹ Tǐ ní à'dò tá ìjǐ'á nò à'dózò ndrò bè dūú, ngátá à'dózò ngá bè dūú, ngátá àjǐ-'bà-àzǐ á ní kà yí ùfúzó 'dǐ. Vò là 'á rí, ní ìjǐ tá tá nǐnǐ kà trá tá mbǐ 'èzò 'dǐ. ¹² Gò'dá má à'dò á ní 'bà'á à'dólé tá nǐnǐ bè lãvùlǐ gārā òjílá sǐsǐ lésǐ nà 'bà yí drǐlǐ sǐ ndrǐ, gò'dá kpá gólíyí 'è 'bà à'dólé ìzátú rí 'bà yí drǐlǐ sǐ ndrǐ. ¹³ Má à'dò kpá ngá gólíyí ní drí tá là ìjǐlǐ kò rí 'bà yí fè'á ní drí. Ní à'dò 'bà'á ngá-tǐ bè dūú, gò'dá àã'dò á ní ìnjǐ'á rǐrǐ á ní kà 'ásǐ ndrǐ. Ní à'dò 'bà'á gārā kú mú á ng í á ng í ázǐ drǐlǐ sǐ ndrǐ. ¹⁴ Òzò ní ìnjǐ'á tá 'bà'bà á má kà trá 'dèzò má vòsí, òzò á ní átá Dâwúḍí drí 'èrè là tǐ rí, má à'dò ndrò á ní kà rǐzò rí 'bà'á àcè. ¹⁵ Kú mú á ng í Sòlòmóná drí ìjǐ'á nǐzò à'dú 'ásǐ tá 'dǐ vò là ìsùlǐ dǐrǐ rí, gólá drí nǐzò là kǐ, Ôvâri rí tá 'dǐ átalé ní yí drí àbǐ-àbǐ 'á.”

Gò'dá gólá drí nǐzò gólè Yèròsàlemá 'álá àdrélé sàndúkú tá-drǐ lèlè Ôvâri kà rí kà àndrá, drílá kòrònyà ùlǐzò zálé ngá fèfè íyíkà ró, gò'dá kpá ngá fèfè 'à àmù kà bè Ôvâri drí. Gólá drí kàramá 'bázò òjílá àmbà-àmbà íyíkà 'dǐ 'bà yí àzǐzò ndrǐ nyálá.

Tá Sòlòmóná drí tá àmbà-àmbà kǐzò tá nǐnǐ sǐ rí

¹⁶ Kàyǐ àzà sǐ, òkò àgò kpá 'bà àzà 'bà yí zálò rǐ drí ànǐzò kú mú á ng í Sòlòmóná ngálá, gólá òkǐ ró tá ìyí lãfálé 'ásǐ. ¹⁷ Gò'dá òkò àlò rí drí tá àtázò kǐ, “Kú mú á ng í á má kà, má rí rílí òkò nò bè jó àlò 'á, gò'dá má drí mvá tǐzò. ¹⁸ Gò'dá kàyǐ nà má drí mvá tǐzò rí vòsí rí sǐ rí, òkò nò drí kpá mvá íyíkà rí tǐzò, 'dǐlǐ àmà kó cé rǐ gólá bè, ìjǐ'á drǐ 'bà àkò.

¹⁹ “Gò'dá ngácǐ àzà sǐ, òkò 'dǐ drí àyǐzò íyí mvá drǐlǐ à'dú ìjǐ'á sǐ, mvá 'dǐ drí drãzò.

²⁰ Gò'dá ngácǐ ító 'á, má trá à'dú kò'á, òkò nò drí ànǐzò á má mvá rí trólé má ágálé sǐ, nǐ'á lálá yí drí gbàràkà drǐ 'álá, gò'dá mvá àvò íyíkà 'dǐ àtròzò lálé má ágálé. ²¹ Gò'dá cǐjínó, má ngá bè 'è'á bǎ fèlè á má mvá drí rí, má ndrè bè rí, mvá gò'dá trá àvò ró. Gò'dá má ìlá mvá 'dǐ bè ngá ì'í 'á rí, má nǐ trá tò, 'dǐlǐ à'dò á má mvá 'dǐ kò.”

²² Kòrò òkò àzà nò drí tá kòzò kǐ, “'È'è! Mvá lédrè-lédrè ró 'dǐ á má mvá 'í. Mvá àvò 'dǐ á ní kà 'dǐ.” Gò'dá òkò sǐsǐ 'dǐ kǐ, “'È'è! Mvá àvò 'dǐ á ní kà 'dǐ, á má kà rí 'dǐ lédrè-lédrè ró 'dǐ!” Gólíyí drí rǐzò tá 'dǐ lãsélé ìyí lãfálé 'ásǐ tǐ kú mú á ng í Sòlòmóná àndrá.

²³ Àdúkú là ró rí, kú mú á ng í Sòlòmóná drí tá àtázò gólíyí drí kǐ, “Á ní kpārātǐ, ní kǐ ní rí, mvá lédrè-lédrè ró 'dǐ àã'dò 'dò íyíkà 'dǐ. ²⁴ Tándí ró, 'dòvò ááfè drè lǐgú àrãwá má drí!” Gò'dá òdrí lǐgú àrãwá àfèzò kú mú á ng í Sòlòmóná drí. ²⁵ Ítí rí, gólá drí tá 'bázò kǐ, “Óḅò mvá lédrè-lédrè ró 'dǐ 'à là rǐ, òcá ró lãfálé là gólíyí drí!”

²⁶ Òkò gólá mvá 'dǐ àndrè là ró 'dǐ, 'bà mvá íyíkà 'dǐ lòvò là trá rōò, drílá trèzò ùrú tá átalé kǐ, “Óò, kú mú á ng í á má kà, ní fù mvá 'dǐ kò, ní fè gólá òkò 'dǐ rí.”

Gò'dá òkò àzà 'dǐ kǐ, “'Á'bà'á tándí ró mvá 'dǐ ító 'à là ḅòzò rǐ lãfálé là cãlé á má drí gólá bè, tálá má àã'dò ró kpārātǐ mvá lédrè-lédrè àkò.”

²⁷ Gò'dá kú mú á ng í Sòlòmóná kǐ, “Ní fù mvá 'dǐ kò.” Gò'dá drílá òkò sǐsǐ nà à'dázò, gò'dá tá àtázò kǐ, “Gólá 'dǐ pātǐ mvá 'dǐ àndrè là 'í. Ní fè mvá lédrè-lédrè ró 'dǐ gólá drí.”

²⁸ Òjǐlǎ ndrǐ Ísǐrã'èlè kà àrǐlǐ ìyí bè tá kǐ, kú mú á ng í Sòlòmóná kǐ tá 'dǐ trá mbǐ tǐ rí, gólíyí tǐ drí à'dǐzò. Gò'dá drǐlǐyí nǐzò là tò kǐ, Ôvâri fè tá nǐnǐ trá kú mú á ng í Sòlòmóná drí tá 'dǐ kǐzò mbǐ.

Drǐ-'bà àmbà-àmbà Sòlòmóná zèlè rí 'bà yí

4 ¹⁻² Nòò 'bà yí drǐ-'bà àmbà-àmbà Sòlòmóná drí lò'bálé gólá drí 'bàrè kú mú á ng í Ísǐrã'èlè kà ró rí 'á rí 'dǐ:

Àzàrǐyá, Zádókò rí mvá, íyíkà lã'bǐ 'è 'bà 'í.

³ Ēlīhōrēfē yí Āhijā bē, gólīyī Sīsā rī mvá 'í, gólīyī tā īgī 'bá 'í.

Jēhōsāfātā, Āhīlūdū rī mvá, íyíkā tā mīrī ká īgīlī trá rī vó lá ndrē 'bá 'í.

⁴ Bēnáyā, Jēhōyidā rī mvá íyíkā drī-'bá ángí ájú 'bū 'bá yí ká 'í.

Zádókó yí Ābīyātārā bē, íyíkā lā'bí 'ē 'bá 'í.

⁵ Azáryā, Nātānā rī mvá, íyíkā ámbá gólā drī-'bá jārībā ángí ángí ká 'dī 'bá yí vó lá ndrē 'bá 'í.

Zābūdū, Nātānā rī mvá, íyíkā lā'bí 'ē 'bá 'í gō'dá kpá tā lògō 'bá 'í kúmú ángí drī.

⁶ Āhīsā íyíkā drī-'bá 'bā kúmú ángí ká vó lá ndrē 'bá 'í.

Ādōnīrāmā, Ábādā rī mvá, íyíkā drī-'bá rāgī yí drīlī.

⁷ Sōlōmōnā drī āgō nījō mūdri-drī-lā-ngā-rī (12) drī-'bá ángí ángí rō jārībā Īsīrā'elē 'á rī 'bá yí drīlī, gō'dá gólīyī rī íyíkā 'bā kúmú ángí ká vó lá ndrēlē 'bā-tī gólākā bē ndrī ngá nyānyā sī, gō'dá ngá āzā 'bá yí kúmú ángí drī lēlē rī 'bá yí bē. Drī-'bá ālō-ālō jārībā íyíkā 'ásí òjīlā íyíkā bē ndrī rī íyī ngá fēlē 'bā kúmú ángí ká vó lá ndrēzō párá ālō ndrō 'á, ndrō vósí cé. ⁸ Nōō 'bá yí drī-'bá ángí ángí jārībā ká rú lá yí 'dī 'bādrī gólīyíkā bē:

Bēnhūrū, Hūrū rī mvá íyíkā drī-'bá 'bādrī Ēfērémā ká lūtú drī 'álá rī ká 'dī.

⁹ Bēndēkērē, Dēkērē rī mvá íyíkā drī-'bá jārībā gólīyī Mākázā, Sālābīmī, Bétē Sēmēsē, gō'dá Ēlōnē Bētānānī ká rī 'bá yí drīlī rī 'dī.

¹⁰ Bēnēhēsédē, Hēsédē rī mvá íyíkā drī-'bá jārībā Sókō ká gō'dá 'bādrī Ārōbótō ká gō'dá Hēfērā ká bē ndrī drīlī rī 'dī.

¹¹ Bēnābinādábō, Ābinādábō rī mvá íyíkā drī-'bá 'bādrī Dórō ká drīlī rī 'dī. (Gólā trō Sōlōmōnā rī mvá ānjō Tāfātā 'dī òkó ró.)

¹² Bánā, Āhīlūdū rī mvá íyíkā drī-'bá jārībā gólīyī Tānākā gō'dá Mēgídō ká rī drīlī rī 'dī. Gō'dá gólā kpá 'dī drī-'bá 'bādrī gólā 'ádó 'bá Bétē Sānā ká, ānyī jārībā Zārētā ká rī bē gólē drī-ágó drīlī Jēzērēlē drī. Bétē Sānā itō íyíkā jārībā Ābēlē Mēhólā ká 'ásí calē búúú jārībā Jōkōmémā ká rī 'á.

¹³ Bēnēgēberē, Gēberē rī mvá íyíkā drī-'bá jārībā Rāmótā ká 'bādrī Gīlādā ká 'álá rī ká 'dī. Gō'dá Bēnēgēberē kpá rī'á drī-'bá 'bādrī mvá Gīlādā 'á gólīyī 'bā-tī Jāyírī ká 'ádó 'bá Mānāsē rī ózówá yí drī rīzō rīlī 'á lá rī yí ká 'dī. Gólā kpá drī-'bá 'bādrī Ārāgōbō ká 'bādrī ángí Bāsānā ká 'álá. 'Bādrī Ārāgōbō ká 'dī cú jārībā bē nyā'dī-nā (60), 'dó 'bārānjā bē dīrī íyī rú sī, gō'dá ādī bōrōnjī ká bē ndrī áfī tī 'bārānjā ká yí 'ásí.

¹⁴ Āhīnādábā, Īdō rī mvá íyíkā drī-'bá 'í jārībā ángí Māhānāmī ká 'álá.

¹⁵ Āhīmázā íyíkā drī-'bá 'í 'bādrī Nāfātālī ká 'álá, gólā trō Sōlōmōnā rī mvá ānjō Bāsēmátā 'dī òkó ró.

¹⁶ Bánā, Hūsáyī rī mvá íyíkā drī-'bá 'í 'bādrī Āsērā ká 'álá, jārībā mvá Bēlótō ká bē.

¹⁷ Jēhōsāfātā, Pārúwā rī mvá íyíkā drī-'bá 'í 'bādrī Īsākārā ká 'álá.

¹⁸ Sīméyī, Ēlā rī mvá íyíkā drī-'bá 'í 'bādrī Bēnjīmōnā ká 'álá.

¹⁹ Gēberē, Úrī rī mvá íyíkā drī-'bá 'bādrī Gīlādā ká 'í. (Ākū ró rī, 'bādrī Gīlādā ká 'dī, kúmú ángí Sīhōnā 'ádó 'bá ōrī Āmórā ká drīlī, gō'dá kúmú ángí Ógō 'bādrī Bāsānā ká drīlī rī drī rīzō 'á lá rī 'dī.) Gēberē cé 'dī drī-'bá ángí 'í 'bādrī Gīlādā ká rī drīlī.

Tā āndrā-tāndī Sōlōmōnā ká rī tāsī

²⁰ Ōjīlā Yúdā ká yí Īsīrā'elē ká yí bē līzō íyī trá rōō ōzō sīnyītā ífī līmuvū āndrē tī rī kátī. Ōjīlā ndrī ngá nyānyā bē gō'dá ngá mvūmvū bē ícā-ícā ró, gō'dá gólīyī ndrī āyīkō ró.

²¹ Sōlōmōnā rú kúmū trá vō gólīyī lāfálē áyágá Yūfērētē ká bē gō'dá 'bādrī Filīsītīyā ká bē, gō'dá Filīsītīyā 'ásí mīlī búúú ēsē Māsīrī ká 'álá rī 'bá yí drīlī. Gō'dá ōjīlā 'bādrī 'dī 'bá yí ká rī íyī trá bélé-bélé fēlē Sōlōmōnā drī ndrō gólā drī 'bāzō kúmú ángí ró rī 'ásí ndrī.

²² Kāyī vósí cé rī, 'ā'ī-ārā tāndī ābīlī trá 'bōlī-'bōlī lēlē Sōlōmōnā drī 'bā 'álá rī, 'ībī-'ībī lá rī'á sáfīyā 'á kámá-ālō-drī-lā-ngā-nyā'dī-sū (180), gō'dá 'ā'ī-ārā 'īlī trá íyálē kō rī, 'ībī-'ībī lá rī'á sáfīyā 'á kámá-nā-drī-lā-ngā-nyā'dī-nā (360), ²³ 'ítī mūdri gólīyī rī 'bá ādrúgú pá nyālē

rí, ítí nyà'di-trá gólíyí rí 'bá òmā nyālē rí, kábīlīkī gō'dá ìndrī yí bē kámá-àlò (100), líbá yí, ló'ba yí, nyājō yí bē gō'dá bátá yí bē. ²⁴ Sōlōmōnā à'dò trá kúmu ángí ró 'bādrī áyágá Yūfērētē ká lésí ró gólē ítú drí firí 'álá ró rí yí drīlī, Tífisā lésí Gázá 'álá. Gō'dá gólá rí trá tā à'dí sī 'bādrī ànyí ànyí gólá lāgátí sī rí 'bá yí bē. ²⁵ Ndrō Sōlōmōnā drí 'bázó kúmu 'á rí, òjílá Yúdā ká, gō'dá Ísírā'élē ká yí bē, Dáná 'á gólē drī-líjī drī lésí cālē búúú Bērēsébā 'álá gólē drī-ágó drī rí ìyí trá tándí ró tā à'dí sī, 'bā-tī ndrī àmvú íyíká àlā'bá ká bē gō'dá kpá kánágōwá fē ìyí nyāányá ká yí bē. ²⁶ Sōlōmōnā cú jó kōrōnyā 'bá ká rí ká bē, 'á lá àkílí rí 'bá yí bē kútú-súf (4,000) òsání rí 'bá ìyí àràbíyá sélē rí 'bá yí drí, gō'dá òsání kútú-múdrī-drī-lá-rī (12,000) àjú 'bá yí drí rí zó rálē drí lá rí 'bá yí bē. ²⁷ Drī-'bá ángí ángí 'bādrī múdrī-drī-lá-ngā-rī (12) 'dì 'bá yí ká àlò-àlò drí rí zó ngá nyānyā àjílí Sōlōmōnā drí 'bā-tī góláká bē pará àlò 'á, ndrō vósí cé. ²⁸ Gólíyí drí kpá rí zó àdrúgú pá àtrólē bārēlī bē òsání drí nyālē. ²⁹ Òvārī fē tā nīnī trá Sōlōmōnā drí lāvulī gārā, ícá kó 'bīlā, òzō ícázó kó sínyítá ífí līmvú àndrē tī rí lālē rí kátí. ³⁰ Gō'dá tā nīnī Sōlōmōnā drí à'dózo 'dì bē lá rí lāvú trá gārā tā nīnī òjílá gólíyí òmvorē 'álá ró rí ká drī sī ndrī, gō'dá kpá tā nīnī òjílá gólíyí Māsīrī 'álá rí 'bá yí ká bē ndrī. ³¹ Gólá nī tá trá lāvulī gārā òjílá drī sī ndrī, gō'dá kpá kōrò òjílá nò 'bá yí drī sī, Ètánā 'bāsúru Èzērāhā ká rí 'ásí, gō'dá kpá Māhóló rí mvá yí, Hēmānā, Kālākóló gō'dá Dárādā bē. Sōlōmōnā rí rú líkú trá 'bādrī ànyí gólá lāgátí sī rí 'bá yí 'ásí ndrī. ³² Sōlōmōnā drí úl mánīgò ígízó kútú-nā (3,000), gō'dá lóngó íyíká ígízó kútú-àlò-drī-lá-ngā-njī (1,005). ³³ Gólá drí tá fē ká à'dázó ndrī ítólē fē ángí ángí sēdērélē rí ká Lēbānānā 'álá rí 'ásí cālē búúú fē mvá hísópá ká gólíyí mbā 'bá jó rú'ba rú sī rí 'bá yí 'álá. Gólá drí kpá tá kōrōnyā yí ká, àrívá yí ká, kpálúwá gō'dá ngá lédrē-lédrē àzā 'bá yí līmvú 'á rí yí bē, gō'dá kpá 'bī yí bē ìmbázó ndrī. ³⁴ Kúmu ángí ángí 'bādrī 'ásí àrī ìyí tá nīnī Sōlōmōnā ká 'dì tá lá bē rí, drīlīyí òjílá íyíká jözó, nī'á tá ìmbā góláká 'dì àrílí.

Tā Sōlōmōnā drí ngá è'bézo jó ángí 'dìzō Òvārī drí rí

5 ¹ Kúmu ángí Tírā ká rú bē Hírámā rí, Dāvúdí rí rú-lē-àzī 'í. Gólá àrī tá bē kí, Dāvúdí rí mvá àà'dò trá kúmu ángí 'í rí, gólá drí òjílá àmbā-àmbā íyíká rí 'bá yí jözó, nī'á àwò-ítí 'élē Òvārī drí kúmu góláká rí tāsí. ² Gō'dá Sōlōmōnā drí vōrā jözó lògólē gólá drí kí,

³ "Ní nī trá tándí ró kí, àjú-'bá-àzī 'bādrī dírī àmā átá Dāvúdí lāgátí sī 'dì 'bá yí 'ásí rí, rí ìyí trá à'délē àjú bē gólá drī kárá. Tā 'dì tāsí rí, gólá ícá kó jó 'dīlī Òvārī rí ìnjjìzò 'á lá, té gólá drí ìyí àjú-'bá-àzī yí pēzo zālò ndrī. ⁴ Ngbāāngbānò rí, má 'è àwò-ítí Kúmu Òvārī drí, tálá tá à'dí à'dò trá 'bādrī àmáká 'á, gō'dá lāṅṅò àjú ká trá yú. ⁵ Ítí rí, má trá tá ísū bē jó ángí bézo Kúmu Òvārī rí ìnjjìzò 'á lá, té òzō Òvārī drí tá lá 'bārē trá àmā átá Dāvúdí drí rí kátí. Òvārī àtá tá trá gólá drí kí, 'Ánī mvá má drí 'è'á 'bālā kí'tí kúmu ká drī ànī vò 'á rí, à'dò jó bē'á nī àmā ìnjjìzò 'á lá.'

⁶ "Ítí rí, má lē ní drí àmā pālē, òjílá ànìkà rí 'bá yí ògā ró fē sēdērélē ká rí 'bá yí má drí Lēbānānā lésí. Òjílá àmáká à'dò ìyí rú àmú'á lósí 'élē lósí 'è 'bá ànìkà yí bē. Gō'dá má à'dò lāfā fē'á ní drí, fēlē òjílá ànìkà rí 'bá yí drí òzò ní drí 'è'á 'bālā rí tí. Tālā ní nī trá dódó òjílá àlòwálá yú àmā lāfālē sī tá fē gā ká nī 'bá, òzò òjílá ànìkà Sīdónā 'álá rí 'bá yí kátí."

⁷ Gō'dá Hírámā àrílí bē tá Sōlōmōnā drí àjólé yí drí 'dì rí, gólá drí 'bázó àyíkò ró. Gō'dá drílá tá àtázó kí, "Àndrò nò, úlūlūyí Kúmu Òvārī rí rú, tálá gólá àfē mvá tá nīnī bē rí trá Dāvúdí drí à'dólé kúmu ángí ró òjílá àmbā Ísírā'élē ká nò 'bá yí drīlī."

⁸ Hírámā drí kpá tá jözó lògólē Sōlōmōnā drí kí,

"Má úsú vōrā ní drí àjólé 'dì trá, gō'dá má à'dò fē ní drí lēlē 'dì 'bá yí fē'á lá ní drí, fē sēdērélē ká gō'dá fē páyīnī ká bē. ⁹ Òjílá àmáká lósí ká 'dì 'bá yí à'dò ìyí fē 'dì 'bá yí ànjí'á òkí Lēbānānā ká lésí nīzò 'dì bē lá līmvú àndrē Mēdítērēnī ká 'dì 'álá. Má à'dò fē 'dì 'bá yí òmbé'á kpāká àlò kòlóngbò sālārā ró, nílí té wò ní drí lēlē rí 'á. Gō'dá tólá rí,

⁴4:26 Íngí kútú-nyà'di-rī (40,000) Íbūrū tī sī, gō'dá kútú-sú (4,000) vērēsī 2 Àmbá 9:25 'á.

ōjílā ámaká lōsī kà rí 'bá yí ʼá'dō ʼyí ʼnǵj'á lá nǵ, gō'dá ōjílā ániká rí 'bá yí drí trōlè nǵngá sǵ. Gō'dá ní áfè ʼyíká ngá nyānyā ʼǵ'dí má drí 'bā-tǵ ámaká bē.”

¹⁰ ʼÍtí rǵ, Hírámā drí rǵzō zāā fē sēdērélē kà gō'dá páyǵnǵ bē rí 'bá yí fēlē Sōlōmōnā drí, té ōzō gólā drí lēlē rí tí. ¹¹ Gō'dá Sōlōmōnā drí rǵzō ádrúgú fēlē Hírámā drí sōwālǵ kútú-nyá'dǵ-rǵ (40,000) gō'dá dō ōlǵvǵ kà málǵngǵ kútú-kámá-sú (400,000). Sōlōmōnā rí trá ngá 'dǵ 'bá yí fēlē Hírámā drí 'bā-tǵ gólákā bē ndrō vōsǵ cé. ¹² Ōvǵrǵ drí tá nǵnǵ fēzō Sōlōmōnā drí, ōzō gólá drí 'bālē trá rí tí. Gō'dá Hírámā yí Sōlōmōnā bē drí tá ōmbézō ʼyí lǵfálē 'ásǵ rǵzō tá ʼǵ'dǵ sǵ áǵjǵ ʼé ákō. ¹³ Sōlōmōnā drí ōjílā nǵjzō kútú-nyá'dǵ-trá-drǵ-lá-múdrǵ (30,000) ʼÍsǵrǵ'élē 'ásǵ ndrǵ, nǵ'á fē gǵlē édelé jō Ōvǵrǵ kà 'dǵzō. ¹⁴ Gō'dá drǵlā ʼÁdōnǵrámā rí 'bāzō ʼǵ'dǵ drǵ-'bá lōsǵ 'dǵ kà ró. Gō'dá Sōlōmōnā drí ōjílā 'dǵ 'bá yí lǵfálē lá yí cǵzō ná, vō álō 'á rǵ, kútú-múdrǵ (10,000), gō'dá gólǵyǵ kútú-múdrǵ (10,000) álō rǵ 'bá yí ʼá'dō ʼyí nǵ'á lōsǵ 'élē Lēbānānā 'álā párá álō, ágōzō 'élā párá rǵ ʼyí drí 'bā 'ásǵ, kútú-múdrǵ (10,000) rǵ lá ró rǵ yí, gō'dá ná lá ró rǵ drí ʼyí kǵpá nǵzō 'élā ʼítí Lēbānānā 'álā párá ngǵngǵ sǵ. ¹⁵ Sōlōmōnā kǵpá cú ōjílā rǵ 'bá kúnǵ áǵǵǵ rǵ 'bá yí bē kútú-nyá'dǵ-sú (80,000) únǵ drǵ 'álā, gō'dá ōjílā rǵ 'bá kúnǵ lōjílǵ únǵ drǵ lésǵ rǵ bē kútú-nyá'dǵ-ná-drǵ-lá-ngá-múdrǵ (70,000). ¹⁶ Ōjílā rǵ 'bá lōsǵ 'dǵ vó lá ndrélē rǵ rǵ'á kútú-ná-drǵ-lá-ngá-kámá-ná (3,300).^e ¹⁷ Gō'dá kúmu ʼŃgí drí tá 'bāzō ōjílā ʼyíká lōsǵ kà 'dǵ 'bá yí drí kúnǵ ʼŃgí rǵ rǵ 'bá yí áǵzō pálē, áá'dō ró jō ōmvóré bēzō ʼǵ'dǵ sǵ lá. ¹⁸ Ōjílā jǵrǵbā Gēbálā kà 'álā rǵ 'bá yí drí rǵ ámúzó ōjílā Sōlōmōnā kà yí bē, gō'dá Hírámā kà yí bē gólǵyǵ pálē lōsǵ fē pápā kà yí sǵ kúnǵ pápā yí bē jō Ōvǵrǵ kà bēzō.

Tā Sōlōmōnā drí jō Ōvǵrǵ kà bēzō rǵ

6 ¹ Lōsǵ 'é 'bá Sōlōmōnā kà rǵ 'bá yí ʼítō ʼyí jō ʼŃgí Ōvǵrǵ rǵ ʼnǵjǵ kà bēlē párá rǵ bē Zǵvǵ rǵ 'á, dǵnǵ párá rǵ ndrō ʼÍsǵrǵ'élē kà rǵ 'á.^b ² Dǵnǵ Sōlōmōnā rǵ trá ndrō sú kúmu 'á, gō'dá ndrō kámá-sú-drǵ-lá-ngá-nyá'dǵ-sú (480) áfō-áfō ōjílā ʼÍsǵrǵ'élē kà yí kà Mǵsǵrǵ 'ásǵ rǵ volé drǵ lá 'ásǵ. ³ Jō ʼŃgí Ōvǵrǵ kà Sōlōmōnā drí bēlē rǵ cēcē lá pá lǵfálē nyá'dǵ-trá-drǵ-lá-ngá-nǵj-drǵ-lá-rǵ (27), ávǵ-ávǵ lá pá lǵfálē nǵj-drǵ-lá-sú, gō'dá ngǵngǵ lá rǵ'á pá lǵfálē múdrǵ-drǵ-lá-ngá-ná ʼítō lá bē (13 ½). ⁴ Jō mvá rǵzō filǵ kōrō 'á lá sǵ, jō Ōvǵrǵ kà rǵ ágálē lá lésǵ ró rǵ, ávǵ-ávǵ lá rǵ'á pá lǵfálē nǵj-drǵ-lá-sú, ōzō jō Ōvǵrǵ kà rǵ ávǵ-ávǵ lá kǵtǵ. Gō'dá cēcē lá gōlē ʼǵvǵ 'álā ró jō Ōvǵrǵ kà 'dǵ ágálē lá 'álā ró rǵ, pá lǵfálē sú ʼítō lá bē (4 ½). ⁵ Jō ʼŃgí Ōvǵrǵ kà 'dǵ rǵ'bá lá cú ōǵǵ yí bē, gō'dá ōǵǵ lá 'dǵ 'bá yí tǵ lá yí ʼǵvǵ lésǵ ró rǵ drǵ ʼyí kǵkō, gō'dá 'álē lésǵ ró rǵ, ōǵǵ 'dǵ 'bá yí tǵ lá yí ávǵ ʼyíká trá dǵ ʼǵvǵ lésǵ ró rǵ 'bá yí drǵ sǵ. ⁶ Gō'dá jō Ōvǵrǵ kà 'dǵ gǵrǵ lá ōǵǵǵ lá bē rǵ, ōbē jō ngá lō'bā kà trá 'á lá yí ōkǵzō vō 'ásǵ dǵu, ⁷ gō'dá ōbē jō ngá lō'bā kà 'dǵ 'bá yí trá gǵ ázǵ drǵǵ ázǵ drǵǵ ándǵlā ná. Jō 'á gólǵyǵ ōkǵlǵ dǵu vǵdrǵ lésǵ rǵ 'bá yí ávǵ-ávǵ lá ʼyíká ndrǵ pá lǵfálē rǵ rǵ. Jō 'á gólǵyǵ ōkǵlǵ dǵu ʼítō rǵ 'bá yí ávǵ-ávǵ lá yí ndrǵ pá lǵfálē rǵ ʼítō lá bē, rǵ ʼítō lá bē. Gō'dá gólǵyǵ 'á lá ōkǵlǵ dǵu úrǵ lésǵ 'dǵ 'bá yí, ávǵ-ávǵ lá ʼyíká ndrǵ pá lǵfálē ná ná. Gō'dá vō sǵlǵrǵ rǵ yí bēzō kúnǵ sǵ rǵ ʼǵcǵlǵ jō Ōvǵrǵ kà 'dǵ rǵ'bá lá ʼǵvǵ lésǵ rǵ rǵ, jō ngá lō'bā kà 'dǵ 'bá yí bēzō drǵ lá, áǵǵǵ fē kǵpǵkǵrǵ-kǵpǵkǵrǵ sēdērélē kà sǵ, tǵlā ōzō ngá ázǵ bēē kō ábē jō ʼŃgí Ōvǵrǵ rǵ ʼnǵjǵ kà 'dǵ rǵ. ⁸ Gō'dá Sōlōmōnā lésē ngá áǵǵ-áǵǵ áyǵ árlǵl ōlówá áyǵ yí bē vō rǵzō jō Ōvǵrǵ kà bēlē rǵ 'álā kō. Gólá drǵ ōjílā lōsǵ kà 'dǵ 'bá yí 'bāzō kúnǵ pálē nǵjǵ vō kúnǵ áǵǵ-áǵǵ kà 'álā, kúnǵ pálē trá rǵ 'bá yí trōlē nǵzō vō jō Ōvǵrǵ kà bē kà 'álā. ⁹ Jō tǵlǵ-tǵ fǵ kà jō ngá lō'bā kà gólǵyǵ vǵdrǵ lésǵ rǵ 'bá yí kǵ ʼyíká gōlē drǵ-ágo jō Ōvǵrǵ kà rǵ lésǵ ró. Gō'dá áǵǵ-trǵ bē rǵzō mbālē filǵ jō gólǵyǵ ʼítō 'á 'á rǵ yí 'álā, jō gólǵyǵ úrǵ 'álā rǵ 'bá yí bē. ¹⁰ Gō'dá kúmu ʼŃgí Sōlōmōnā drí jō Ōvǵrǵ kà 'dǵ bēzō ndrélē, gō'dá fē ámbǵndǵ lǵlǵzō drǵ lá, gō'dá fē pálē kǵpǵkǵrǵ-kǵpǵkǵrǵ sēdērélē kà rǵ 'bá yí rǵzō ʼǵpǵlē kǵpǵkǵrǵ drǵ lá. ¹¹ Gō'dá jō ngá lō'bā kà yí bēzō jō Ōvǵrǵ kà 'dǵ rǵ sǵ ngǵngǵ lá yí pá lǵfálē rǵ rǵ, pá gbǵyā álō bē, gō'dá jō ngá lō'bā kà yí ʼǵcúzó jō Ōvǵrǵ kà rǵ'bá lá rǵ fē pálē kǵpǵkǵrǵ-kǵpǵkǵrǵ sēdērélē kà rǵ 'bá yí sǵ.

⁸⁵:16 ʼÍǵǵ trá 2 ʼÁmbá 2:2 'á nōtǵ, ōjílā rǵ 'bá lōsǵ 'dǵ vó lá ndrélē rǵ rǵ'á kútú-ná-drǵ-lá-ngá-kámá-nǵj-kǵzǵyǵ (3,600).

^b:6 1 Párá Zǵvǵ kà 'dǵ ndrō ʼÁvōkǵyā kà 'á rǵ, párá sú ngǵtá nǵjǵ ʼǵ.

¹¹ Ôvâri drí tã áátázó Sölömónã drí kī, ¹² “Ôzō ní ññjī tã 'bã'bã áamáká rí 'bã yí trá tã má drí átalé rí 'bã yí 'èzò ì'dí rí, má á'dò tã má drí 'bálé trá 'è'á 'èlã ání átã Dãwúdĩ drí rí 'è'á kòrò ní sī. ¹³ Gõ'dã má á'dò rí'á òjilã áamáká Ísírã'èlè kã rí 'bã yí lãfálé, má ícã kò gólíyí áyéle.”

¹⁴ Ítí rí, Sölömónã bē jó Ôvâri kã 'dĩ trá ndèlé. ¹⁵ Jó ángí Ôvâri kã 'dĩ rúbã lá 'álé lésí rí orã 'dó fè èdélé kpākārã-kpākārã sèdèrèlé kã rí 'bã yí ì'dí ítólé vùdrí sī búúú drĩlĩ lá á'bálé úrú lésí rí rú. Gõ'dã 'álé lá vùdrí rí orã íyíkã fè rú bē páyíní èdélé kpākārã-kpākārã rí 'bã yí sī. ¹⁶ Vò lánjã ngíngí lá Ôvâri drí rí íyíkã gólé jó Ôvâri kã 'à lá ùgúlĩ lá lésí ró rí 'á, cècè lá rí'á pá lãfálé nji-drĩ-lã-sù, àvù-àvù lá ká íti, 'à lá ákízó fè sèdèrèlé kã sī vùdrí sī búúú úrú 'álá vò lánjã ró. ¹⁷ Jó ángí Ôvâri kã 'dĩ 'álé lá àmbã rí íyíkã gólé vò lánjã ngíngí lá Ôvâri drí rí ágálé sī ró, cècè lá rí'á pá lãfálé mùdrĩ-drĩ-lã-ngã-nji-drĩ-lã-nã (18). ¹⁸ Gõ'dã jó Ôvâri kã 'dĩ 'álé lá ípázó 'dó fè kpākārã-kpākārã sèdèrèlé kã sī kpãákú, óndrè gõ'dã kúní mvá jó rúbã kã 'dĩ kò, gõ'dã ódrí fè kpākārã-kpākārã sèdèrèlé kã 'dĩ 'bã yí ígígírãzò lãràkò bē òzò ùpúwá kátí fè fòò bē. ¹⁹ Vò lánjã ngíngí lá Ôvâri drí rí 'álã rí, gólã drí vò èdézó sãndúkú tã-drĩ lèlè kã 'bãzò drĩ lá. ²⁰⁻²² Jó 'dĩ 'álé lá cècè lá rí'á pá lãfálé nji-drĩ-lã-sù (9), àvù-àvù lá pá lãfálé nji-drĩ-lã-sù (9), gõ'dã ngàngã lá úrú 'álã rí kpá pá lãfálé nji-drĩ-lã-sù (9), gõ'dã 'álé lá ndrúzó dáábò sī, gõ'dã nyãri èdélé dáábò 'ásí rí ì'zò vò lánjã ngíngí lá Ôvâri drí 'dĩ ágálé lá lãlĩlĩ. Sölömónã drí jó Ôvâri kã 'dĩ 'à lá ndrúzó ngbã dáábò sī, gõ'dã kpá vò àbèlèngówá zã kã èdélé fè sèdèrèlé kã 'ásí rí ndrúzó dáábò sī, vò lánjã ngíngí lá Ôvâri drí rí tí.

²³ Sölömónã drí málãyíkã línдрí úfú bē rú lá zĩlĩ kërúbĩ rí èdézó rĩ fè òlíví kã 'ásí 'bálé vò lánjã ngíngí lá Ôvâri drí rí 'álã, gõ'dã ngàngã lá yí kpārãtĩ rí'á pá lãlã mùdrĩ-drĩ-lã-ngã-nji (15). ²⁴⁻²⁵ Lãràkò lá ìyí kpārãtĩ 'dó àlò, gólíyí kpārãtĩ úfú bē rĩ rĩ, gõ'dã úfú lá yí cècè 'dó rí'á pá lãlã nji-drĩ-lã-rĩ ító lá bē (7 ½). ²⁶ Kërúbĩ línдрí 'dĩ 'bã yí ngàngã lá úrú 'álã rí'á pá lãlã mùdrĩ-drĩ-lã-ngã-nji (15). ²⁷ Gólã drí kërúbĩ línдрí rĩ 'dĩ 'bã yí 'bãzò vò lánjã ngíngí lá Ôvâri drí rí kã 'álã, gõ'dã úfú lá yí èjè rú trá rú ùsúlĩ jó ító 'à 'á, úfú lá yí àzã lésí rí 'bã yí drí rú dözò búúú jó rúbã rú. ²⁸ Kërúbĩ línдрí 'dĩ 'bã yí òò'bórã gólíyí rúbã 'dó dáábò sī.

²⁹ Gólã drí jó Ôvâri kã 'dĩ jó 'à lá kpārãtĩ rí rúbã lá 'álé lésí rí yí ígígírãzò kërúbĩ línдрí sī, gõ'dã kpá mbĩrã línдрí yí sī, fè fòò línдрí yí bē. ³⁰ Gõ'dã gólã drí kpá jó 'dĩ 'álé lá kpārãtĩ vùdrí lésí rí ò'bórãzò 'dó dáábò sī.

³¹ Átĩ 'álé lésí ì'zò vò lánjã ngíngí lá Ôvâri drí rí 'álã rí kã bē rĩ èédè íyíkã fè òlíví kã 'ásí, gõ'dã fè rízó átĩ ípálé rú lá rí 'bãzò zãlò nji. ³² Ódrí átĩ fè òlíví kã 'ásí 'dĩ 'bã yí rúbã lá yí ígígírãzò ngã línдрí lãràkò bē kërúbĩ kátí, mbĩrã fè kátí, gõ'dã fè fòò kátí rí 'bã yí sī fè átĩ kã 'dĩ 'bã yí rú sī, gõ'dã dáábò àdĩzò kpākãrã-kpākãrã féré-féré íti, lòbèlè ngã línдрí ígígírãlè trá 'dĩ 'bã yí rú sī. ³³⁻³⁴ Átĩ rĩ fĩ kã jó Ôvâri kã 'à lá rí tãsí, èédè fè átĩ ípázó rú lá rí sù íyíkã fè òlíví kã 'ásí, gõ'dã átĩ 'dĩ 'bã yí àlò rí cú rú áti vò bē, rízó nji. Gõ'dã átĩ rĩ 'dĩ 'bã yí èédè trá fè páyíní kã 'ásí. ³⁵ Átĩ 'dĩ 'bã yí ígígírã rúbã lá yí ngã línдрí úfú bē zĩlĩ kërúbĩ rí kátí, mbĩrã fè kátí, gõ'dã fè fòò kátí fè átĩ kã 'dĩ yí rú sī, gõ'dã ngã línдрí 'dĩ 'bã yí èdézó kpá dáábò 'ásí bèlè rú lá yí sī, gõ'dã átĩ 'dĩ yí ndrúzó 'dó dáábò sī. ³⁶ Ndögò à'dĩ-drĩ 'álé lésí ró jó Ôvâri kã 'dĩ rú sī rí kã rí òbè trá kúní mvá pãlè njãã rí 'bã yí sī, gõ'dã kúní mvá 'dĩ 'bã yí àdròzò nã àzĩ drĩ. Gõ'dã fè àmbãndĩ sèdèrèlé kã 'dĩ 'bã yí 'bãzò drĩ lá 'ásí àndálé àndálé íti. ³⁷ Jó ángí Ôvâri kã 'dĩ ìtò bèlã párá Zíví kã 'á, 'dĩ Sölömónã 'è trá kúmú 'á ndrò sù. ³⁸ Gólã bē jó Ôvâri kã 'dĩ ndèlé ndrò nji-drĩ-lã-rĩ sī, párá Búlú kã 'á. 'Dĩ Sölömónã trá kúmú 'á ndrò mùdrĩ-drĩ-lã-ngã-àlò (11), jó Ôvâri kã 'dĩ bèzò lá ndèlé, té òzò tã lá 'bálé trá rí tí.

16:16 Ígí àvù-àvù lá vérèsí 20-22 'á.

16:23 Cèrúbĩ 'dĩ ngã lédre-lédre úfú bē gólã rí 'bã vò Ôvâri kã lókílí rí ì'dí. Ní lá Tã Ómvò Ngã 3:24, Èzèkélè kápítã 10 bē.

Tā Sōlōmōnā drí 'bā kūmū ká bēzō rí

7¹ Sōlōmōnā bē kpá jó ángí ángí íyíká kūmū ká rí 'bá yí trá. Óbē jó 'dī 'bá yí ndélé ndrō mūdri-drī-lā-ngā-nā (13) sī. ² Gō'dá jó Sōlōmōnā ká āzā kūmū ká rí úzī íyíká jó Ōkī Lēbānānā ká rí ká, cēcē lā pá lālā kámá-ālo-drī-lā-ngā-nyá'di-rī-drī-lā-ngā-mūdri (150), āvū-āvū lā pá lālā nyá'di-nā-drī-lā-ngā-mūdri-drī-lā-ngā-njī (75), ngāngā lā úrú 'álá rí pá lālā nyá'di-rī-drī-lā-ngā-njī (45), gō'dá ājū 'dīzō dūū ndírī-ndírī fē sēdērélē ká sī āndālā sū, gō'dá fē ngbālālā sēdērélē ká lālízō ājū 'dī 'bá yí drī sī. ³ Jó 'dī drī lā éédē fē sēdērélē ká sī, gá fē kpākārā-kpākārā sēdērélē ká ípálé trá ngbālālā rō fē sēdērélē ká 'ásí 'dī 'bá yí drī. Ájū jó 'dī ká rī'á ndírī-ndírī vō 'ásí sū, ngbālālā rālē ājū 'dī 'bá yí drī sī rí rī'á nyá'di-rī-drī-lā-ngā-njī (45). ⁴ Gō'dá ūpī jó ángí 'dī ká 'bázō dūū ndírī-ndírī vō 'ásí nā āzā lésí, gō'dá āzā lésí rí 'bázō kpá nā vō ndrélē gōlē 'dó ālo āzā rí 'bá yí ngálá rō. ⁵ Gō'dá ātī bē nā āzā lésí, gō'dá kpá nā āzā lésí 'dó ānyí ānyí, ndrē íyí vō 'dó ālo. Átī tī gō'dá jó ūpī 'dī 'bá yí ká ndrī éédē trá fē ípálé sū sū rí 'bá yí sī.

⁶ Sōlōmōnā drí kpá jó āzā 'dīzō ājū yí sī 'alé bē hūwā ítí, cēcē lā pá lālā nyá'di-nā-drī-lā-ngā-mūdri-drī-lā-ngā-njī (75) gō'dá āvū-āvū lā pá lālā nyá'di-rī-drī-lā-ngā-njī (45), gō'dá vō āzā ícúlí jó-bílí rō jó āmbá 'dī rú rí bē ágálé lā 'á, drī lā ātīzō ājū sī.

⁷ Sōlōmōnā drí kpá jó kíťí kūmū ká drí rīzō rílí 'á lā rí 'dīzō, úzī kpá jó Tā Kī ká. Gólá drí jó 'dī rú'bá lā 'alé lésí rí éédézo fē sēdērélē ká sī.

⁸ Jó ángí Sōlōmōnā ká rīzō 'á lā rí íyíká jó tā kī ká 'dī ūgúlí lā lésí rō, gō'dá ā'dō-ā'dō lā kpá nyé ōzō jó gólá Tā Kī ká rí tī. Gō'dá jó góláká 'dílí ōkō lā kúmú ángí Māsīrī ká mvá lā rō rí drí rí, lārākō lā kpá ōzō jó 'dī 'bá yí kátí. ⁹ Jó 'dī 'bá yí ndrī, ōmvórē lā 'ásí būūú jó-drī 'álá, gō'dá ā'dí-drī 'ásí cālē jó 'dī 'bá yí 'alé lā 'á rí, óbē trá ndrī 'dó kúní tándí tándí gólíyí éédélē í'bílí ōñólē mósérē sī rí 'bá yí sī 'alé lésí gō'dá kpá ívī lésí. ¹⁰ Óbē jó 'dī 'bá yí ōmvórē lā yí 'dó kúní ángí ángí tándí tándí rí 'bá yí sī, āzā 'bá yí cēcē lā pá lālā mūdri-drī-lā-ngā-njī (15), āzā 'bá yí cēcē lā pá lālā mūdri-drī-lā-ngā-rī (12). ¹¹ Ódrí fē sēdērélē ká pālē trá, gō'dá kúní āzā 'bá yí í'bílí ōñólē rí 'bá yí ló'bázō kúní jó ōmvórē ká 'dī 'bá yí drī sī. ¹² Gō'dá ā'dí-drī jó ángí kūmū ká 'dī 'dó, óbē 'bárāñá trá rú lā sī nótí, kúní pālē njāā rí 'bá yí ādrólē nā āzī drī, gō'dá fē ngbālālā sēdērélē ká 'dī 'bá yí 'bázō drī lā 'ásí āndalé āndalé, ōzō 'bárāñá jó Ōvārí ká ā'dí-drī lā 'alé lésí rí rú sī rí kátí. Jó mvá rīzō filí kōrō jó Ōvārí ká rí 'á lā rí, rú'bá lā óbē trá kpá ítí.

Ngá āzā 'bá yí éédélē ló'bálé jó Ōvārí ká 'á rí

¹³ Gō'dá kúmú ángí Sōlōmōnā drí tā jōzō jārībā Tírā ká 'álá āgō gólá rú bē Hūrāmā rí drí, gólá āānī rō bē yí ngálá. ¹⁴ Hūrāmā rí āndré āyízí 'í ōrī Náfátálí ká 'ásí, gō'dá gólá rí átá óká 'bá 'í jārībā Tírā ká 'álá. Hūrāmā rí'á tā nīnī bē rōo tā ngá éde-éde ká bōrónjī 'ásí rí 'á. Gólá drí ānīzō kúmú ángí Sōlōmōnā ngálá lōsī fēlē gólá drí rí 'bá yí 'élē.

¹⁵ Hūrāmā drí ājū éédézo bōrónjī 'ásí rī 'bálé jó Ōvārí ká 'dī ágálé, ācē lā yí rī'á pá lālā nyá'di-trá-drī-lā-ngā-njī-drī-lā-rī (27) gō'dá língá-língá lā rī'á pá lālā mūdri-drī-lā-ngā-njī-drī-lā-nā (18). ¹⁶ Gólá drí ngá bōrónjī ká lārākō bē ōzō kórā kátí rí 'bá yí éédézo ló'bálé ājū rī 'dī 'bá yí drī sī, bōrónjī 'dī 'bá yí ngāngā lā úrú 'álá rí kpārātí, pá lālā njī-drī-lā-rī ító lā bē (7 ½). ¹⁷ Gō'dá gólá drí ngá bōrónjī ká 'dī 'bá yí ígígírāzō lārākō bē ōzō nyārí kátí kórā 'dī 'bá yí rú'bá lā vūdrí lésí rí rú sī āndalé āndalé njī-drī-lā-rī (7). ¹⁸⁻²⁰ Gō'dá ígígírā ngá trá lípílí dírí āndālā rī lārākō lā yí nyé ōzō lō'wá zílí pómēgāránítí rí kátí kórā 'dī 'bá yí rú úrú lésí rō. Lō'wá líndrī pómēgāránítí ká bē kámá-rī (200). Drílá ngá āzā 'bá yí éédézo lārākō bē ōzō fōō gólá zílí lílī rí kátí 'bálé kórā 'dī 'bá yí āpírí 'ásí, gō'dá ngāngā lā yí 'dó rī'á pá lālā njī-kázíyá (6). 'Dīí ngá gólíyí ló'bálé ājū rī 'dī 'bá yí drī sī rí 'dī. ²¹ Hūrāmā drí ājū éédélē trá rī 'dī 'bá yí 'dīzō ādrélé jó tīlī-tī fí ká jó Ōvārí ká 'álá rí tī, ājū gólá gólē drī-ágó lésí rí rú lā íyíká Jākíní, gō'dá gólá gólē drī-líjī lésí rí rú lā íyíká Bōwázā. ²² Ájū 'dī 'bá yí drī lā yí éédé 'dó lārākō bē nyé ōzō fōō gólá zílí lílī rí kátí. Gō'dá lōsī gólíyí ājū drī sī rí 'bá yí drí rú ndēzō.

²³ Gõ'dá nīngá sī rī, Hūrāmā drī cīcī ángí èdézó bōrónjī 'ásí, 'à là fifi rī'á pá lālā nījī-drī-lā-rī ító là bē (7 ½), lāngbāngū là rī'á pá lālā mùdrī-drī-lā-ngā-njī (15), àvù-àvù là íyíkà pá lālā nyá'dī-rī-drī-lā-ngā-njī (45), ²⁴ ùpúwá líndrī ígígírāzō bōrónjī 'ásí drī cīcī ángí 'dī tī là àdūkū ívī lésí rī rú sī, ùpúwá mùdrī pá lālā àlō ító là bē (1 ½) vōsī cé cīcī 'dī rú sī àndālā rī. ²⁵ Ó'bā cīcī ángí 'dī ítí líndrī mùdrī-drī-lā-ngā-rī (12) èdélé bōrónjī 'ásí rī 'bá yí drī, nā rī 'bá yí ndrē vō íyíkà gōlé drī-lījī drī 'álá ró, àzā nā rī 'bá yí ndrē vō gōlé ítú drī fīrī 'álá ró, àzā nā rī 'bá yí ndrē vō íyíkà gōlé drī-ágo drī 'álá ró, gõ'dá àzā nā rī 'bá yí ndrē íyíkà vō gōlé ítú drī àfōrē 'álá ró. ²⁶ Cīcī 'dī rú'bá là nīnjījī là rī'á drī-mvā sū gõ'dá tī là nyé òzō kōbáyā tī kátí, rú'bá là lārākō bē nyé òzō fōō zīlī lílī rī kátí. Gõ'dá cīcī 'dī rī līmuvū trōlè ànyī 'è'á calé lítá kútú-nyá'dī-rī-drī-lā-sū (44,000). ²⁷ Hūrāmā drī kpá tārābīzā pá bē òzō àrābīyā pá kátí rī 'bá yí èdézó mùdrī bōrónjī 'ásí cīcī mvā lō'bāzō drī là sī, tārābīzā àlō rī cēcē là pá lālā nījī-kázíyá (6), àvù-àvù là kpá pá lālā nījī-kázíyá (6), ngāngā là pá lālā sū ító là bē (4 ½). ²⁸⁻²⁹ Tārābīzā 'dī 'bá yí gārā là yí èdédé àjū bōrónjī ká sī gõ'dá bōrónjī kpākārā-kpākārā bē. Fōō líndrī ígígírāzō àjū 'dī 'bá yí rú sī. Gõ'dá óbē bōrónjī kpākārā-kpākārā trá tārābīzā 'dī 'bá yí àjū là yí rú sī òzō sàndūkū kátí, ígígírā kāmī líndrī yī, ítí líndrī yī bē, gõ'dá kērūbī líndrī yī trá gārā là yí rú sī. ³⁰⁻³¹ Gõ'dá óombē àrābīyā pá èdélé bōrónjī 'ásí rī 'bá yí trá tārābīzā 'dī 'bá yí zélé sū sū, gõ'dá èdédé àdī àcē-àcē bōrónjī ká rī 'bá yí trá àrābīyā pá 'dī 'bá yí lósòzō sílī 'á. Tārābīzā 'dī 'bá yí drī 'ásí rī, vō bē párá-pàrá ítí cīcī mvā 'dī 'bá yí drī rīzō rīlī 'á là sī, ngāngā là yí rī'á pá lālā àlō ító là bē (1 ½), gõ'dá tī là àvù-àvù là yí rī'á pá lālā rī ító là bē (2 ½), ígígírā ívī lésí rī íyíkà ngá líndrī yī sī. Gõ'dá tārābīzā 'dī 'bá yí drī sī rī, èdédé àdī bōrónjī ká trá sū rī'á cīcī mvā 'dī 'bá yí àtīlī, àdī 'dī 'bá yí rú'bá là yí ígígírāzō fōō líndrī sī lígō-lígō ró. Gõ'dá tārābīzā 'dī 'bá yí gārā là yí àlō-àlō cēcē là gõ'dá ngāngā là bē 'dó dáádá ítí. ³² Àrābīyā pá bē sū 'dó tārābīzā 'dī 'bá yí zélé sī, ngāngā là yí pá lālā rī gõ'dá drī-mvā-līfī nā (2 ¼). ³³ Àrābīyā pá 'dī 'bá yí èdédé kpá nyé òzō àrābīyā ósání ká rī'á sèlā rī pá là yí kátí, gõ'dá ngá^k pá là ká 'dī 'bá yí èdédé 'dó bōrónjī 'ásí. ³⁴ Tārābīzā 'dī 'bá yí gārā là yí ípá drī rú vō trá rú ícūmā là yí rú sī sū sū. ³⁵ Àdī èdézó 'bú ró párá-pàrá ípálé tārābīzā 'dī 'bá yí drī sī àlō-àlō, fifi là yí òzō drī-mvā-līfī nījī-drī-lā-sū kátí, gõ'dá ngá àtī ká là 'dī 'bá yí gõ'dá gārā là yí kpākārā-kpākārā 'dī 'bá yí bē íkpázō 'dó tārābīzā drī 'dī 'bá yí drī sī. ³⁶ Tārābīzā mùdrī èdélé bōrónjī 'ásí 'dī 'bá yí ígígírāzō là yí ndrī, ngá líndrī lārākō bē òzō kērūbī kátí, kāmī líndrī yī, mbírā líndrī yī, gõ'dá kpá fē fōō líndrī lígō-lígō ró rī 'bá yí bē. Vō tākó àzā yū líndrī ákō. ³⁷ Gõ'dá tārābīzā Hūrāmā drī èdélé mùdrī bōrónjī 'ásí 'dī 'bá yí 'dó rī'á ícā-ícā ró, àvù-àvù là yí gõ'dá lārākō là yí bē ndrī 'dó rī'á àlō. ³⁸ Hūrāmā drī kpá cīcī èdézó mùdrī bōrónjī 'ásí, 'bálé 'dó 'bú ípálé trá tārābīzā 'dī 'bá yí drī sī rī 'ásí. Cīcī 'dī àlō rī àvù-àvù là rī'á pá lālā nījī-kázíyá, gõ'dá līmuvū līmvo dālè 'á là rī rī'á nyá'dī-rī-drī-lā-ngā-sū (44). ³⁹ Gólá drī tārābīzā nījī rī 'bá yí lō'bāzō cīcī bē íyī drī sī gōlé drī-ágo drī lésí ró kpá cīcī bē íyī drī sī, gõ'dá cīcī ángí 'dī 'bāzō íyíkà ànyī jó rú ícūmā jó Óvārī ká rī ká 'álá, gōlé drī-ágo drī, ítú drī àfōrē lésí ró. ⁴⁰ Gólá drī kpá kórā rīzō līmuvū dālè 'á là vīlī rī yí èdézó, kōrégé yī, gõ'dá cīcī ófó dā ká yí bē. Ítí rī, Hūrāmā drī lōsī Sólómóná drī 'bálé trá gólá drī 'èlè jó Óvārī ká tāsī rī 'bá yí ndézō ndrī.

⁴¹ Ngá Hūrāmā drī èdélé rī 'bá yí rī'á nótí,

àjū rī jō Óvārī ká 'dī ágalé,

ngá ángí rī lō'bálé àjū àpírī là drījī lārākō bē òzō kórā kátí,

gõ'dá nyārī líndrī ígígírāzō lígólé rú'bá là 'dī 'bá yí rú sī àndálé rī rī,

⁴² líndrī lō'wá pōmégārāntīfī ká ígígírāzō kámá-sū (400) ànyī ngá ángí rī lō'bálé àjū 'dī 'bá yí drījī 'dī drī là yí 'ásí,

⁴³ tārābīzā mùdrī 'dī 'bá yí 'dó cīcī íyíkà bē íyī drī sī,

⁴⁴ cīcī ángí ítí mùdrī-drī-lā-ngā-rī yí bē zélé là 'á,

⁴⁵ cīcī ófó àmè dā ká yí, kōrégé yí, gõ'dá kórā rīzō līmuvū dālè 'á là vīlī rī 'bá yí bē.

k7:33 Ngá 'dī 'bá yí rī'á sámbārā, àmúdú gõ'dá sūlúgú yí bē.

Hūrāmā êdê ngá 'dī 'bá yí 'dó bōrónjī lágú 'bá rí 'ásī jó Ôvâri ká tāsī, òzò Sölömônā drī tā là átálé rí tí. ⁴⁶ Kúmu ángí Sölömônā êdê ngá yí drī lélé Hūrāmā drī êdélé bōrónjī 'ásī mōjī là yí trá lödrī 'ásī, Hūrāmā drī âđī bōrónjī ká ôlé 'bá rí dázó mōjī 'dī 'bá yí rú óká rī 'bá Sūkátá yí lāfálé Zárétá bē rí 'á, řářá Jörödéní ká rí 'álá. ⁴⁷ Ngá gólíyī êdélé bōrónjī 'ásī rí 'bá yí Sölömônā ř'bjī kó, tálá gólíyī rí'á düú.

⁴⁸ Sölömônā drī kpá tā 'bázó ngá gólíyī lósī 'é ká jó Ôvâri ká 'álá rí 'bá yí êdézó ndrī dáábò sī,

vō âbélēngowá zā ká,

tārābízā āmbātā lānjā Ôvâri drī rí 'bā ká rí bē,

⁴⁹ ngá êdélé dáábò 'ásī rízó lāmbā 'balé drī là rí, rí'á nji gölē drī-ágó lésī ró, gō'dá kpá nji drī-ljī lésī ró, gölē vō lānjā ngīngī là Ôvâri drī rí ágálé là lésī ró,

lāmbā yí, línđrī fē fōó yí ká, gō'dá kpá'dú lāsī ilákó trō ká yí bē,

⁵⁰ cīcī mvá yí, ngá lāmbā bāgò nō ká yí, kórā rízó ljmuvú dālē 'á là vīlī rí yí, cīcī ófó āmē dā ká, ngá gólíyī rízó âbélēngowá zālē drī là rí yí, gō'dá âđī gólíyī rízó âđī āgólé ř'dī sī là vō lānjā ngīngī là Ôvâri drī rí ká, gō'dá jó Ôvâri ká rí ká bē.

⁵¹ Sölömônā ndélē bē lósī jó Ôvâri ká rí ká ndrī rí, gólá drī ngá gólíyī átá là Dāwúđī drī tā là 'balé trá Ôvâri drī rí yí átrözó, dáábò yí, sílívā yí bē gō'dá ngá āzā 'bá yí Ôvâri drī rí 'bá yí bē ndrī 'balé jó ngá lāpī ká rí 'á, jó Ôvâri ká 'dī lāgátī.

Tā sāndúkū tā-drī lélē ká ānjízó jó Ôvâri ká 'á rí

(2 Āmbá 5:2-6:11)

8 ¹ Gō'dá nīngá sī, Sölömônā drī ôjilā sīsī-lésī Īsīrā'elē ká yí āzízó, kúmu ōrī Īsīrā'elē 'á rí 'bá yí ká yí bē, gō'dá drī-'bā 'bā-tī ká yí bē ndrī, ānīlī sāndúkū tā-drī lélē ká ānjīlī Ziyónā! jārībā Dāwúđī ká rí lésī löfīlī jó Ôvâri ká rí 'á Yērōsālēmā 'álá. ² Ôjilā Īsīrā'elē ká rí 'bá yí drī rú ē'bézò ndrī kpākā ālò kúmu ángí Sölömônā āndrá kāyī kārāmā gūgū ká rí'á 'elā párá nji-drī-lā-rī sī, párá rú bē Ētānīmī rí 'á. ³ Gō'dá gólíyī sīsī-lésī Īsīrā'elē ká rí 'bá yí ācā bē ndrī rí, lā'bī 'é 'bá yí drī sāndúkū tā-drī lélē ká īngázó, ⁴ gō'dá drīlīyī trözó là jó Ôvâri ká 'álá. Gō'dá lā'bī 'é 'bá yí ôjilā Lāvī ká yí bē drī māsāmā gūgū lānjā rú ūsū ká Ôvâri bē rí ká átrözó ngá āzā 'bá yí Ôvâri rí ĩnjī ká rí 'bá yí bē ndrī. ⁵ Dñ vósī rí, kúmu ángí Sölömônā gō'dá ôjilā ō'bī Īsīrā'elē ká rú ē'bē 'bá 'dī 'bá yí bē drī kābīlīkī yí, řtī yí bē ūlžó rōó ngá fēfē ró Ôvâri drī sāndúkū tā-drī lélē ká 'dī āndrá, ícā kōrōnyā 'dī 'bá yí lálé kó.

⁶ Gō'dá lā'bī 'é 'bá 'dī 'bá yí drī sāndúkū tā-drī lélē ká 'dī trözó 'balé vō lānjā ngīngī là Ôvâri drī rí 'álá, jó Ôvâri ká rí 'á kērūbī línđrī řtī 'dī 'bá yí úfú là yí lāfálé. ⁷ Cērūbī línđrī řtī 'dī 'bá yí úfú là yí lāpē rú trá sāndúkū tā-drī lélē ká 'dī fē là rízó njīlā rí 'bá yí drīlī. ⁸ Fē 'dī 'bá yí ācē-ācē řtī, ōrī řtī là yí ndrēlē tō jó 'álé āmbá jó Ôvâri ká rí ká lésī vō lānjā ngīngī là Ôvâri drī rí 'álá, gō'dá ōndrē kó řvī lésī. Gō'dá gólíyī zāā bē tólá būúū āndrō nō.

⁹ Ngá āzā yū'dāwā sāndúkū 'dī 'á, kó cé kúnj mvá kpākārā-kpākārā řtī Músā drī 'balé 'á là tā 'bā'bā mūdřī Ôvâri ká řgīlī trá drī là únī Sínáyī ká drī 'álá rí bē rí ř'dī, vō gólá Ôvâri drī tā-drī lélē ōmbézó ôjilā Īsīrā'elē ká yí bē gólíyī drī āfōrē Māsīřtī lésī rí tú rí 'á.

¹⁰ Gō'dá lā'bī 'é 'bá 'dī 'bá yí āfō bē vō lānjā Ôvâri ká rí 'ásī rí, mbārāsāsā drī jó Ôvâri ká 'dī līmózó. ¹¹ Gō'dá lā'bī 'é 'bá 'dī 'bá yí 'é lósī řyíkā ndélē kó mbārāsāsā 'dī drī, tálā āmbā Ôvâri ká ā'dā rú trá gārā jó Ôvâri ká 'á. ¹² Gō'dá Sölömônā drī rātāā 'ézó kī, "Ōō Ôvâri, ní kī ní rí, yí ā'dō rí'á mbārāsāsā nīñī rí 'á. ¹³ Ngbāāngbānō, má bē jó sū 'bá rōó rí trá ní drī, vō ní drī 'ézó rīlī 'á là řdūkū ākó rí."

Tā Sölömônā drī tā átázó ôjilā Īsīrā'elē ká drī rí

¹⁴ Gō'dá kúmu ángí Sölömônā drī řřř jázó gölē ō'bī Īsīrā'elē ká ādrē 'bá gólá āndrá 'dī 'bá yí ngálá ró, ōrē řfēlē gólíyī drī. ¹⁵ Gō'dá gólá kī, "Mā lūyī Kúmu, Ôvâri Īsīrā'elē ká,

¹⁸:1 Ziyónā 'dī vō únī bē jārībā Yērōsālēmā ká 'á gölē drī-ágó lésī ró rí ř'dī.

gólá tã 'bã'bã íyíkà 'bälé trá amá átá Dãwúdĩ drí rí 'è 'bá rí. Ôvãri kî, ¹⁶ 'Ïtölè kâyi má drí òjílã amákã Ìsírã'èlè kã lófòzò Mãsĩrĩ 'ásí rí 'á ácalé búúú àndrò nô rí, má njiĩ jãrĩbã äzã kò 'bãdrĩ Ìsírã'èlè kã 'á, äã'dò ró jó bèzò amá ñnjĩzò 'á lá, bè-rí, má nji Dãwúdĩ Ì'di ä'dólé kúmu ángí ró òjílã Ìsírã'èlè kã drĩlĩ.'

¹⁷ "Ámá átá Dãwúdĩ cú tã bè íyí pĩpĩsĩlĩ 'á 'èzò jó 'dĩlĩ Kúmu Ôvãri Ìsírã'èlè kã ñnjĩzò 'á lá. ¹⁸ Gõ'dá Ôvãri átã tã trá amá átá Dãwúdĩ drí kî nĩ rí, 'Ní 'bã tã trá áni pĩpĩsĩlĩ 'á jó 'dĩzò amá ñnjĩzò 'á lá rí, 'dĩĩ rĩ'á tã tãndi 'í. ¹⁹ Gõ'dá ä'dò nĩ Ì'di kò 'è 'bã jó amá ñnjĩ kã rí 'dĩlĩ. Gõ'dá áni mvã ágò ífífí àlò lá ä'dò jó 'dĩ'á nĩ amá ñnjĩzò 'á lá.'

²⁰ "Ngbãangbãno rí, Ôvãri 'è tã yí drí 'bälé rí trá. Mã trá kúmu ángí 'í amá átã rí vò 'á, òrĩ Ìsírã'èlè kã yí drĩlĩ, òzò Ôvãri drí tã lá 'bälé rí tí. Mã 'dĩ jó nõ Kúmu Ôvãri Ìsírã'èlè kã ñnjĩzò. ²¹ Gõ'dá má èdè vò trá tólã sãndúkũ tã 'bã'bã múdrĩ Ôvãri drí fèlè trá amá á'biyã yí drí äfò-äfò gólíyíkã Mãsĩrĩ 'ásí rí vòsĩ rí 'bãzò 'á lá rí drí."

Rãtãã Sölömónã kã

²² Gõ'dá Sölömónã drí ädrézò lífí jãlè vò kòrõnyã zã kã Ôvãri drí rí ngálã ró ò'bi Ìsírã'èlè kã 'dĩ 'bã yí àndrã, gólã drí íyí drí ñngázò ùrũ, rízò rãtãã 'èlè, ²³ gólã kî, "Ôò, Kúmu Ôvãri Ìsírã'èlè kã, Ôvãri äzã yũ'dãwã 'bũũ 'álã ngátã ñnyákũ drĩĩ lãvũ 'bã kòrò òzò ní tí! Ní ñvĩĩ tã-drĩ lèlè ní drí òmbélè trá òjílã ánikã rí 'bã yí bè rí kò, gõ'dá ní rí tã tãndi 'èlè lövò sĩ òjílã gólíyĩ tã ñmbã ánikã ñnjĩ 'bã rí 'bã yí drí. ²⁴ Amá átã Dãwúdĩ rĩ'á rú ì'bü 'bã ánikã Ì'di. Àndrò nô rí, ní 'è tã gólã ní drí tã lá 'bälé 'è'á 'èlã gólã drí rí trá. ²⁵ Ôò, Kúmu Ôvãri Ìsírã'èlè kã, ní 'bã tã trá rú ì'bü 'bã ánikã amá átã drí kî, gólã rí òzòwã yí ä'dò rĩ'á zãã nĩ kúmu ángí Ìsírã'èlè kã ró, òzò gólíyĩ òlòkĩ tã 'è'è íyíkã tãndi ró rízò áni ñnjĩ-ñnjĩ sĩ, òzò Dãwúdĩ drí 'èrè lá kãtĩ rí. ²⁶ Ngbãangbãno rí, Ôvãri Ìsírã'èlè kã, tã ní drí 'bälé trá rú ì'bü 'bã ánikã Dãwúdĩ drí 'dĩ, ní 'bã ò'è ró rú.

²⁷ "Ní Ôvãri ä'dò pãtĩĩ rĩ'á fĩ té ñnyákũ drĩĩ yã? 'Bũũ ävũ ícalé ní drí rízò 'á lá kò àmbã ánikã drí. Ä'dò 'bã'á ángò tí ró jó má drí 'dĩlĩ nõ drí 'bãzò ángí ró ícã-íçã ró yã? ²⁸ Gõ'dá má ló'bã rú'bã ní drí, Kúmu Ôvãri amákã, ní ári rãtãã amákã. Ní ári amá äwò gõ'dá rãtãã mã rú ì'bü 'bã ánikã drí rĩ'á 'èlã ní àndrã nõ àndrò nõ! ²⁹ Áni lífí äã'dò jó nõ drĩĩ ìtũ gõ'dá ngãçĩ bè, nõò jó gólã ní drí njiĩlĩ trá áni ñnjĩzò 'á lá rí Ì'di, gõ'dá ní ári rãtãã amákã, òzò má òjã lífí trá gólè jó ángí ánikã nõ ngálã ró rí. ³⁰ Ní ári rãtãã mã rú ì'bü 'bã ánikã ró rí kã, gõ'dá òjílã ánikã Ìsírã'èlè kã rí 'bã yí kã bè, òzò mã ò'è rãtãã trá gólè jó nõ ngálã ró rí. Ní ári amá 'bũũ 'á tólã vò ní drí rízò rí 'á lá rí 'á, gõ'dá òzò ní àãri trá rí, ní äyè ró tã ònjĩ amákã.

³¹ "Ôzò òjílã äzã äãtã tã trá íyí äzi-äzi rú kî, gólã 'è tã ònjĩ trá yí rú rí, gõ'dá gólã tã ònjĩ átázò rú lá 'dĩ àtròzò lãtrĩrĩ ìtrĩlĩ vò kòrõnyã zã kã àndrã jó Ôvãri kã 'álã rí, gõ'dá òzò gólã äãni trá, ñĩtrĩ lãtrĩrĩ trá kî, yí 'é tã ònjĩ äzã kò rí, ³² ní ári gólã 'bũũ 'á tólã, ní gò ró tã kílĩ gólíyĩ lãfãlè 'ásĩ. Ní fè ró lãñò òjílã tã ànyã 'è 'bã rí drí, gõ'dá gólã tã ònjĩ äkò rí, ní äyè gólã nĩlĩ drĩ-bãlãyĩ ró.

³³ "Ôzò äjũ-'bã-äzi òpè òjílã ánikã Ìsírã'èlè kã yí trá, tãlã òjílã Ìsírã'èlè kã 'dĩ 'bã yí 'è tã ònjĩ trá ní rú rí, gõ'dá òzò gólíyĩ äãjã drĩ trá tã ònjĩ íyíkã 'ásĩ ànĩlĩ jó ángí ánikã nõ ä'dĩ-drĩ lã 'á áni rú lüyĩlĩ, gõ'dá rãtãã 'èlè ní drí, ní äãyè ró ìyĩ tã ònjĩ íyíkã 'ásĩ rí, ³⁴ ní ári gólíyĩ 'bũũ 'á tólã, gõ'dá ní äyè tã ònjĩ gólíyíkã, ní lògò ró gólíyĩ 'bãdrĩ ní drí fèlè trá á'biyã lá yí drí 'dĩ 'á.

³⁵ "Ôzò ní òlògã òzè trá dó 'dĩlĩ tã ònjĩ òjílã ánikã rí 'bã yí drí 'èlè rí tãsi, gõ'dá gólíyĩ ò'è rãtãã trá jó nõ ngálã ró drĩ ädizò tã ònjĩ íyíkã lófólè ní drí rí, ³⁶ ní ári gólíyĩ 'bũũ 'á tólã, gõ'dá ní äyè ró tã ònjĩ rú ì'bü 'bã ánikã yí, òjílã ánikã Ìsírã'èlè kã rí 'bã yí kã. Ní ñmbã gólíyĩ tã mbĩ 'èlè Ì'di, gõ'dá ní 'bã ró òzè 'dĩlĩ ñnyákũ ní drí fèlè trá òjílã ánikã rí 'bã yí drí vò gólíyíkã ró nõ drĩĩ.

³⁷ "Ôzò lófò ò'dè trá 'bãdrĩ nõ 'á, ngátã ngã ì'dĩlĩ rí 'bã yí ñzã rú trá ngã lãzè sĩ, ngátã òzè ròò sĩ rí drí, ngátã òmbĩ ònyã nĩ, ngátã èsè 'í yã, ngátã äjũ-'bã-äzi ò'dè ní äjũ bè òjílã ánikã yí drĩ, ngátã ngã lãzè lãràkò äzã ò'dè ní rí, ³⁸ gõ'dá òzò òjílã ánikã Ìsírã'èlè kã ò'è rãtãã trá rú'bã ló'bã-ló'bã sĩ lãñò ìyĩ bè rí tãsi rí, gõ'dá gólíyĩ ñngã ìyĩ drĩ trá ùrũ gólè jó nõ

ngálá ró rí, ³⁹ ní àrì rātáā gólíyíkà, rì-vò àníkà 'būū 'á tólá nā 'á, ní àyè tā ònjí gólíyíkà, g'ò'dá ní pà ró gólíyí. Ní nī tā ísū òjílà pípíslí 'á rí trá ndrì, ní 'è tā gólíyí drí tā 'è'è gólíyíkà rí vó ró, ⁴⁰ tálá gólíyí òrò ró ní bē ítú vó sí cé, rírì íyíkà 'ásí 'bādrī ní drí fēlé trá àmā á'bíyá yí drí nō 'á.

⁴¹⁻⁴² “Òzò òjílà lídí àzà 'bá yí 'bādrī jējē àzà 'ásí à'dó 'bá kò òjílà Ísírā'élē kà ró rí àārì àmbā àní rú kà trá, tā àngí àngí ní drí 'lélē òjílà àníkà rí 'bá yí drí rí trá, g'ò'dá gólíyí àānī trá rātāā 'lélē ní drí gólē jó nō ngálá ró rí, ⁴³ ní àrì rātāā gólíyíkà rì-vò àníkà 'būū 'álá nā 'á, ní lōgò ró rātāā gólíyíkà 'dī tā-drī lā, g'ò'dá òjílà ndrì àngò 'á rí à'dò íyí àní rú nī'á, g'ò'dá à'dò íyí àní ñnjī'á, òzò òjílà àníkà Ísírā'élē kà rí yí drí 'èrē lā tí. Gólíyí drí nīzò lā kī, má 'dī jó nō àní rú ñnjīzò.

⁴⁴ “Òzò òjílà àníkà rí 'bá yí ònī trá nī'á 'délē àjū bē àjū-'bā-āzì íyíkà rí 'bá yí drī vò ní drí gólíyí jōzò 'á lā rí 'á rí, g'ò'dá òzò gólíyí àājà lífí trá gólē jārībā ní drí njílí trá jó má drí 'dīlī àní rú ñnjīzò 'á lā nō ngálá ró rí, ⁴⁵ ní àrì rātāā gólíyíkà 'būū 'á tólá, g'ò'dá ní 'bā gólíyí òpē ró àjū-'bā-āzì íyíkà.

⁴⁶ “Òzò òjílà àníkà Ísírā'élē kà yí ò'è tā ònjí trá ní drí rí, (òjílà àzà yù'dáwá tā ònjí 'è 'bá kò), g'ò'dá òzò ní òngà trá àwā ró gólíyí bē gólíyí àyélē àjū-'bā-āzì drí gólíyí úrúzó trólē nīzò íyí drí 'bādrī 'álá rāgīí ró ànyí ngátá jējē ró rí, ⁴⁷ g'ò'dá òzò gólíyí àājà íyí pípíslí trá 'bādrī íyí úrúzó trólē 'á lā nā 'á tólá, drī àdízò rú'bá lò'bā-lò'bā sī, g'ò'dá tā àtázò kī, 'Mā 'è tā ònjí trá tā ànyá 'è'è s' rí, ⁴⁸ g'ò'dá òzò gólíyí àādī íyí drī trá àgólē ní ngálá íyí pípíslí sī ndrì, g'ò'dá kpá tā ísū-ísū íyíkà sī ndrì 'bādrī àjū-'bā-āzì drí gólíyí rúzó trólē 'á lā nā 'á rí, g'ò'dá òzò gólíyí òjà lífí trá gólē 'bādrī ní drí fēlé trá á'bíyá lā yí drí rí ngálá ró, g'ò'dá jārībā ní drí njílí trá, g'ò'dá jó àngí má drí 'dīlī àní rú ñnjīzò rí, òzò gólíyí ò'è rātāā trá ní drí rí, ⁴⁹ ní àrì rātāā gólíyíkà 'būū 'á tólá, g'ò'dá àní 'á à'á'dí gólíyí rú. ⁵⁰ G'ò'dá ní àyè gólíyí tā ònjí ndrì drílíyí 'lélē trá ní drí 'dī 'bá yí 'ásí. G'ò'dá ní 'bā àjū-'bā-āzì gólíyíkà rí 'bá yí pípíslí á'dí à'dalé gólíyí drí. ⁵¹ Gólíyí rī'á òjílà àní ífífí kà rí 'dī ní drí lófólē Māsīrī 'ásí, lāñò ònjí tētē 'ásí rí.

⁵² “Ní ndrē vò òjílà àníkà Ísírā'élē kà rí 'bá yí drī kú mú àngí gólíyíkà bē 'á à'dí sī, g'ò'dá ní àrì rātāā gólíyíkà, òzò gólíyí òtírí àní zīí rí. ⁵³ Òò Kú mú Òvārì gólá làvū 'bá gārā rí, ní lófólē bē àmā á'bíyá yí Māsīrī 'ásí rí, ní àtā tā trá rú í'bū 'bá àníkà Músā drí kī ní rí, yí njí gólíyí trá òjílà àzì lāfálē sī à'dólé òjílà íyí ífífí kà rí.”

Òrē Sölómónā drí fēlé òjílà drí rí

⁵⁴ Sölómónā rí bē rātāā 'lélē vò kōrōnyā zā kà 'dī àndrá rí, gólá rí trá 'á'í drī íyí drí íngalé úrú 'álá. G'ò'dá gólá ndē bē rātāā 'è'è Òvārì drí rí, gólá drí ngāzò úrú. ⁵⁵ Gólá drí òrē fēzò ò'bí Ísírā'élē kà rú è'bē 'bá 'dī 'bá yí drí gbórókò rērē sī kī, ⁵⁶ “Mā lūyí Kú mú Òvārì, gólá tā á'dí áfē 'bá òjílà íyíkà Ísírā'élē kà rí 'bá yí drí rí, òzò gólá drí tā lā 'bārē trá rí tí. Gólá 'è tā ndrì gólá drí 'bālē trá kōrò rú í'bū 'bá íyíkà Músā sī rí trá àkí àkò. ⁵⁷ G'ò'dá Kú mú Òvārì àmākā àà'dò àmā bē òzò gólá drí 'bārē àmā á'bíyá yí bē rí tí, gólá àāyē àmā kò, g'ò'dá ògā àmā kpá kò. ⁵⁸ Òvārì òpā àmā íyí ñnjílí g'ò'dá 'délē tā 'bā'bā íyíkà rí yí vó sí, g'ò'dá tā ímbā gólá drí fēlé àmā á'bíyá yí drí rí 'bá yí rólē. ⁵⁹ Rātāā má drí 'lélē trá Òvārì drí nō òrì gólá àndrá àdükú àkò, ítú g'ò'dá ngácí bē, tálá Òvārì ò'è ró tā mbí má drí òjílà gólákā Ísírā'élē kà rí 'bá yí bē ngá gólíyí drí lēlé káyí vó sí cé rí tāsí. ⁶⁰ Òjílà àngò 'ásí ndrì rí à'dò íyí nī'á lā kī, Kú mú Òvārì àmāká kó cé 'dī Òvārì pāṭṭí 'í. ⁶¹ Àní òjílà góláká ró rí 'bá yí, àní drí àní pípíslí fēlé Òvārì drí, rízò tā gólákā ñnjílí 'dī, tā 'bā'bā góláká bē, òzò àní drí 'èrē lā àndrò nò tí.”

Tā Sölómónā drí jó Òvārì kà 'bāzò Òvārì drí rí

⁶² G'ò'dá kú mú àngí Sölómónā òjílà Ísírā'élē kà yí bē drí kōrōnyā ùlízò ngá fēfē ró Òvārì drí. ⁶³ Sölómónā drí ítí ùlízò lālā lā kútú-nyá'dí-trá-drī-lá-rī (22,000) g'ò'dá kábīlīkí kútú-kámá-àlò-drī-lá-nyá'dí-trá (120,000) bē ngá fēfē rú àmú kà ró. G'ò'dá kú mú àngí Sölómónā, òjílà Ísírā'élē kà yí bē drí jó Òvārì kà 'dī njīzò òrē sī. ⁶⁴ Índí káyí 'dī sī rí, kú mú

ʼŋgí Sölömónā drí ʼrē fēzō ʼāʼdī-drī ító ʼá ʼá jó ʼŌvārí kâ ʼdī ʼāndrá. Gōʼdá gólá drí kōrōnyā zālē trá ʼdī ʼbá yí fēzō ngá fēfē ró, gólá drí ngá fēfē ngá ifí kâ, gōʼdá dō kōrōnyā ʼdī ʼbá yí kâ rí zázō ngá fēfē rú ʼāmu kâ ró. Gólá ʼè ítí ʼdī, tálá vō kōrōnyā zā kâ ʼāđī bōrónjī kâ ʼásí ʼdī cé fīnyáwá ítí, ʼávú ícálé kō ngá ʼdī ʼbá yí zázō ndrī drī lá. ⁶⁵ Gōʼdá Sölömónā yí ʼōjílā Ísirāʼéle kâ yí bē ndrī drí kārāmā ʼrē fēfē kâ ʼēzō jó ʼŌvārí kâ ʼálá vō kōrōnyā zā kâ drī kâ yí nji-drī-lá-rī, gōʼdá kārāmā gūgū kâ ʼēzō kpá kâ yí nji-drī-lá-rī. ʼŌjílā ʼōʼbí drí rú ʼēʼbēzō kārāmā ʼdī ʼá vō ʼásí ndrī, gólíyí ʼāní trá Lébo Hāmátá lési gólē drí-líjī lési ró calé búúú ʼēšē Māšīrī bē rí lési gólē drí-ágo drījī. ⁶⁶ Gōʼdá kārāmā gūgū kâ ʼdī ndē rú bē rí, Sölömónā drí tá ʼátázō ʼōjílā drí lāʼbúzó gólē íyí drí ʼbá ʼásí. Drílyí ʼrē fēzō Sölömónā drí, gōʼdá gólíyí drí gōzō ʼāyíkō sī íyí pīpīšlī ʼá, tálá tá tāndí ʼŌvārí drí ʼelē rú ʼīʼbū ʼbá íyíká Dāwúđí drí ʼōjílā Ísirāʼéle kâ yí bē ʼdī tāsí.

Tā ʼŌvārí drí rú ʼáʼdázō Sölömónā drí kpá ʼóʼdí rí

9 ¹ Sölömónā ʼdīlī bē jó ʼŌvārí kâ ndelē ʼbá íyíká kúmū kâ rí bē rí, gōʼdá ngá gólá drí ʼisūlí ʼéʼá ʼelā rí ʼbá yí bē ndrī rí, ² ʼŌvārí drí rú ʼáʼdázō kpá ʼóʼdí Sölömónā drí ʼābī-ʼābī ʼá, nyé ʼōzō drílā rú ʼáʼdārē Sölömónā drí Gībēyónī ʼálá rí tí. ³ ʼŌvārí kī gólá drí rí, “Má ʼāri rātāā ʼáníká nʼbá lōʼbā-lōʼbā sī ʼdī trá. Má fē ʼrē trá jó ʼŋgí ní drí ʼdīlī trá ʼdī drījī, ʼdījī jó ʼēzō ʼámá ʼīnjīlī ʼá lá ʼāđūkū ʼākō rí ʼdī. Ámā líjī gōʼdá ʼámá pīpīšlī bē ʼáʼdō ʼbāʼá kárá drī lá.

⁴ “Gōʼdá ʼōzō ní ʼóʼdē trá má vósí tá mbī sī, nyé ʼōzō ʼāní átá Dāwúđí drí ʼēʼrē lá tí, tá ʼbāʼbā ʼámáká tá ʼimbā ʼámáká bē rōzō rí, ⁵ má ʼáʼdō tá má drí ʼbālē trá ʼéʼá ʼelā ʼāní átá Dāwúđí drí kīʼá nī rí, gólá rí ʼōzōwá yí ʼáʼdō íyíká ríʼá nī zāā bāđī kúmú ʼŋgí ró ʼōjílā Ísirāʼéle kâ yí drīlī rí ʼéʼá ní drí.

⁶ “Gōʼdá ʼōzō ní ngātá ʼāní ʼōzōwá yí ʼōjā íyí ūgúlī trá má drí tá ʼbāʼbā ʼámáká má drí ʼbālē ʼāní drí rí rōzō kō, gōʼdá ítōzō ʼōvārí ʼābārādāgō ʼāzā ʼbá yí ʼīnjīlī ʼdī rí, ⁷ má ʼáʼdō ʼōjílā Ísirāʼéle kâ lōfōʼá volé ʼbāđrī má drí fēlē gólíyí drí ʼdī ʼásí, gōʼdá má ʼáʼdō jó ʼŋgí má drí ʼrē fēzō trá drī lá vō ʼámá rú ʼīnjī kâ ró ʼdī gāʼá dó, ʼōjílā vō ʼásí ndrī ʼáʼdō íyí ʼdásí ʼéʼá ʼōjílā Ísirāʼéle kâ yí rú. ⁸ Jó ʼdī ʼáʼdō ʼbāʼá lírīkū ró, ʼōjílā ndrī ʼē ʼbá lāvūlī nōngá sī rí ʼáʼdō íyí lārōʼá, tí lá yí ʼáʼdō ʼáʼdā. Gōʼdá gólíyí ʼáʼdō tá ʼījīʼá kī, ʼŌvārí ʼè tá ʼbāđrī ʼdī ʼá jó ʼŋgí góláká ʼdī bē ítí ʼdī ʼáʼdō tāsí yā?” ⁹ ʼŌjílā ʼāzā ʼbá yí ʼáʼdō tá-drī lá jāʼá kī, “Tálá ʼōjílā Ísirāʼéle kâ rí ʼbá yí jā ūgúlī trá Kúmu ʼŌvārí gólíyí ʼāʼbīyá yí lōfō ʼbá Māšīrī ʼásí rí drí, gōʼdá gólíyí ítō íyīngá trá ʼōvārí ʼābārādāgō ʼīnjīlī ʼdī.””

Tā ʼāzā ʼbá yí Sölömónā drí ʼelē rí

¹⁰ Sölömónā ʼdī jó ʼŌvārí kâ rí trá ndelē ndrī ʼbā íyíká kúmū kâ rí bē ndrō nyáʼdī-trá (20) ʼá. ¹¹ Kúmu ʼŋgí Sölömónā drí jārībā Gālīlāyā kâ nyáʼdī-trá rí ʼbá yí fēzō kúmú ʼŋgí Tírā kâ Hírāmā drí, tálá Hírāmā ʼāfē fē sēdērēlē kâ ʼdī ʼbá yí ní, fē páyíní kâ bē ndrī dáábō yí bē Sölömónā drí lēlē rí tí lōsī ʼdī ʼbá yí ʼēzō. ¹² Gōʼdá Hírāmā ʼāní bē Tírā lési nīʼá jārībā gólíyí Sölömónā drí fēlē yí drí ʼdī ʼbá yí ndrē bē rí, gólá ʼáʼdō kō ʼāyíkō ró. ¹³ Gólá kī Sölömónā drí rí, “Ámā ʼāđrūpī, jārībā ní drí fēlē má drí lārākō bē nōtí nō ʼáʼdō lá ʼí yā?” Gōʼdá Hírāmā drí vō ʼdī ʼbá yí rú lá zīzō Kābūlū,^m búúú ʼāndrō nō úzī vō ʼdī rú lá zāā Kābūlū. ¹⁴ Tálá Hírāmā jó dáábō trá Sölömónā drí rōđ ʼīʼbī-ʼīʼbī lá kílō kútū-sū (4,000).

¹⁵ Gōʼdá ʼōjílā Sölömónā drí ʼbālē lōsī ʼelē fáfā sī ʼdī ʼbá yí ʼdī íyí bē jó ʼŌvārí kâ ʼdī gōʼdá jó góláká kúmū kâ rí bē rí, Sölömónā drí kpá tá ʼbāzō gólíyí drí ʼbarāñā bēzō đírī jārībā Yērōsālēmā kâ rú sī, gōʼdá kpá jārībā gólíyí Házórā kâ, Mēgídō kâ gōʼdá Gēzērē kâ bē bēlē ʼóʼdí. Sölömónā drí tá ʼbāzō gólíyí drí lūtū gārā ēdēzō sālārā ró ʼāndalē ʼāndalē, vō ʼdī ʼbá yí ʼātlīlī.

¹⁶ ʼĀkū ró rí, kúmú ʼŋgí Māšīrī kâ ʼdē trá ʼājū bē Gēzērē drījī rúlā, gōʼdá jārībā ʼdī zázō lāšj sī, gōʼdá ʼōjílā Kānānā kâ rí ʼbá trá tólá rí ʼbá yí úfúzó. Gōʼdá ʼdī vósí rí, kúmú ʼŋgí Māšīrī kâ drí jārībā ʼdī fēzō íyí mvá ʼānjō Sölömónā rí ʼōkó ró rí drí, ngá fēfē íyíká lāgī kâ

^m9:13 Tá ifí Kābūlū kâ kī, lōsī lá yū.

ró. ¹⁷ Sölömónā bē jāřǐbā Gēzéré ká 'dī trá kpá ʼódí, gō'dá kpá Bétē Hörónā ká vūdrǐ lésí ró rí bē, ¹⁸ gō'dá Bālátá, Tādámórā bē āgāngbēlē Yúdā ká rí 'álá. ¹⁹ Sölömónā drí kpá jāřǐbā āzā 'bá yí bēzō, rízō āřābīyā ōsání drí rī'á sēlá nī rí 'bá yí, ōsání yí bē gō'dá vō ngá íyíkā āzā 'bá yí lō'bā ká yí bē, gō'dá ngá gólíyí gólá drí lēlé 'é'á bēlá Yērōsālémā 'á, Lēbanánā 'á, vō āzā 'bá yí gólá drí ʼdózo kúmú ʼŋgí ró drǐ lá 'ásí rí 'bá yí bēzō ndrí.

²⁰ Ōjílā lākí 'bá 'bādrǐ Īsīrā'elē ká 'á rí rī'á ōjílā Āmórā ká, Hítí ká, Pēřízí ká, Híví ká gō'dá Jēbúsā ká rí 'bá yí bē. Ōjílā 'dī 'bá yí ʼdó ʼyí ōjílā Īsīrā'elē ká 'í kó. ²¹ Gólíyí 'dī 'bá yí rī'á ōjílā Kānánā ká gólíyí ōjílā Īsīrā'elē ká drí úfúlí kō rí 'bá yí ʼzówá lá yí 'dī. Gólíyí 'dī Sölömónā drí 'bālē fāfā sī lōsī 'ē 'bá íyíkā ró búúú āndrō nō. ²² Sölömónā 'bāā ōjílā Īsīrā'elē ká kō ʼdólē rāǓrǐ ró, ʼbā gólíyí íyíkā ājū 'bū 'bá ró, ōjílā āmbā-āmbā mīřǐ ká ró, drǐ-'bá ājū 'bū 'bá yí ká āmbā-āmbā rí 'bá yí ró, drǐ-'bá gólíyí zēlé rí 'bá yí bē, drǐ-'bá ājū 'bū 'bá gólíyí rí 'bá āřābīyā ōsání drí rízō sēlá nī rí 'bá yí pílí rí 'bá yí drǐlǐ, gō'dá ājū 'bū 'bá rí 'bá rālē ōsání sī rí 'bá yí bē ró. ²³ Sölömónā drí drǐ-'bá āzā 'bá yí nǐzō kámá-nǐ-drǐ-lā-ngā-nyā'dí-rǐ-drǐ-lā-ngā-múdrǐ (550), rī'á ōjílā íyíkā rí 'bá lōsī 'elē 'dī 'bá yí vō lá ndrēlé.

²⁴ Sölömónā drí íyí ōkō kúmú ʼŋgí Māsīřǐ ká mvá lá ró rí lōpézo vō ākū Yērōsālémā ká rí lésí jó gólákā kúmú ká bēlē ʼódí ró ōkō lá drí rí 'álá, gō'dá gólá drí vō lūtú gārā 'dī 'á rí ēdézō sālārā ró āndalē āndalē, āā'dō ró jó 'dī 'bālē āmbā-āmbā ró. ²⁵ Sölömónā rí ngá fēfē rú āmū ká, gō'dá kōrōnyā zālē fēlé Ōvārí drí āndalā nā ndrō vósí cé, vō kōrōnyā zā ká gólá drí bēlé 'dī drǐ. Gō'dá kǎyǐ 'dī 'bá yí sī rí, gólá rí kpá ābēlēngowá zālē vō ābēlēngowá zā ká drǐ jó Ōvārí ká 'á. Ítí rí, gólá 'ē lā'bí trá ndēlé jó Ōvārí ká tāsí. ²⁶ Kúmú ʼŋgí Sölömónā drí kpá kōlōngbō yí ēdézō Ēzīyonā Gēberē 'álá, ānyí Ēlátā bē Ēdómē 'á lǐmvú āndrē kākā rí tǐ 'álá. ²⁷ Gō'dá kúmú ʼŋgí Hīrāmā drí ōjílā íyíkā tā lǐmvú ká nī 'bá rí 'bá yí jōzō rī'á lōsī 'elē ōjílā Sölömónā ká rí 'bá yí pālē kōlōngbō ōsā-ōsā sī. ²⁸ Gólíyí drí nīzō 'bādrǐ Ōfīrā ká 'álá ōjílā Sölömónā ká rí 'bá yí bē dāābō ātrōlē āgōzō 'dī bē lá, 'ǐbǐ-'ǐbǐ lá kíló kútú-múdrǐ-drǐ-lā-sū (14,000) Sölömónā drí.

Tā kúmú ʼŋgí Sēbā ká drí Sölömónā rí lōmízō rí

10 ¹ Kúmú ʼŋgí Sēbā ká ōkō ró rí āřílí bē kpōrō Sölömónā ká lǎ'bú 'bá 'dī rí, gō'dá gólá drí ānīzō tā nǐñ Sölömónā ká ūjūlǐ tā ĵǐ-ĵǐ āmbā-āmbā āzā 'bá yí sī. ² Gólá ācā trá Yērōsālémā 'á ōjílā bē dūú yí vósí, gō'dá gólá drí ngá fēfē ātrōzō rōō gámēlē íyíkā rí 'bá yí drǐ sī, ngá gólíyí ātō drí āsōzō ājǐ bē tūrū-tūrū rí 'bá yí, dāābō yí, gō'dá kúní mvá lǎgū-lǎgū lǎgǐ lá yí drí 'bālē kōrō rí 'bá yí bē. Gō'dá gólá ācā bē Sölömónā ngálá rí, gólá drí tā yí drí ʼdózo 'dī bē lá yí drǐ rí ngīzō ndrǐ Sölömónā drí. ³ Sölömónā drí tā gólá drí ĵǐlǐ 'dī 'bá yí tā-drǐ lā jǎzō ndrǐ gólá drí ākí ākō, tā āzā yū'dǎwǎ āmbā-āmbā ró kúmú ʼŋgí Sölömónā drí tā ífí lá ʼdálē kō gólá drí. ⁴ Gō'dá kúmú ʼŋgí Sēbā ká ōkō ró 'dī ndrēlé bē tā nǐñ Sölömónā ká ndrǐ rí, jó kúmú ká gólá drí 'dǐlǐ 'dī bē. ⁵ gō'dá nyāsā rī'á 'bālā tārābízā gólákā drǐ rí 'bá yí bē, ōjílā āmbā-āmbā gólákā yí rārā lā dǐrǐ tārābízā rú sī rí, rú 'ǐ'bū 'bá gólákā yí lōsī gólíyíkā vō ró rí bē, gō'dá itá drǐlǐyí rī'á solā rí 'bá yí bē, ōjílā rí 'bá ngá mvūmvú itōjōlē sǐsǐ kúmú ʼŋgí drí rí, gō'dá ngá fēfē Sölömónā drí rī'á fēlá jó Ōvārí ká 'á rí 'bá yí bē rí, gólá rí tǐ drǐ ʼdǐzō.

⁶ Ōkō 'dī kǐ kúmú ʼŋgí Sölömónā drí rí, “Tā ní drí rī'á 'elā gō'dá tā nǐñ ānīkā bē má drí rī'á tā lā āřílí 'bādrǐ āmākā 'álá rí, rī'á tā pǎtǐ 'í. ⁷ Má kō tā 'dī 'bá yí kō, gō'dá má ānī bē nō rí, má ndrē trá cú āmā lǐfǐ sī. Gō'dá tā āzā 'bá yí bē rōō má drí āřílí kō tā nǐñ ānīkā tāsí, gō'dá ngá-tǐ dūú ní drí ʼdózo 'dī bē lá rí lǎvū trá gārā má drí tā lā āřílí rí 'bá yí drǐ sī. ⁸ Rī'á āndrā-tāndí 'í ōjílā ānīkā rí 'bá yí drí 'bāzō nōngā rī'á tā tā nǐñ ká āřílí ní ngá lésí. ⁹ Úlūyǐ Kúmú Ōvārí ānīkā, gólá ʼdó 'bá āyīkō ró ní bē rí 'dī, drǐlā ānī 'bāzō kúmú ʼŋgí Īsīrā'elē ká ró, tālá lōvō gólákā ādūkū ākō ōjílā Īsīrā'elē ká yí drí rí tāsí, gólá 'bā nī trá kúmú ʼŋgí ró, āā'dō ró ní drí tā mbǐ 'ēzō 'dī tā tāndí bē.”

¹⁰ Gō'dá gólá drí ngá fēfē íyíká átrólé rí fēzò kúmú ángí Sólómóná drí, dáábò kíló kútú-sù (4,000), kúní mvá lágù-lágù yí bè dùú gō'dá ngá gólíyí átò drí ásózò ájì bè tūrù-tūrù rí 'bá yí, lāvùlì gārā òjílá àzà 'bá yí drí rí'á átrólá Ísírā'élé 'á rí drī sī ndrī rí bè.

¹¹ Kólóngbò kúmú ángí Hirāmā kâ rí 'bá yí drí dáábò átrózò Ófirā lésí, fē sūsū òzò fē gōrī kâ kátí àzà 'bá yí bè dùúdù, gō'dá kúní mvá lágù-lágù yí bè. ¹² Sólómóná èdè vò 'díyí àtí ká jó Óvārī kâ 'álá rí 'bá yí, 'bá íyíká kúmú kâ rí bè fē 'dì 'bá yí sī, gō'dá kpá kú'dí yí èdézò 'á lá sī òjílá rí 'bá cālá rí 'bá yí drí. Gō'dá fē sū 'bá 'dì 'bá yí rí'á sūsú ró lāvùlì gārā fē òjílá Ísírā'élé kâ drí ndrélé trá sísí rí 'bá yí drī sī.

¹³ Gō'dá Sólómóná drí ngá fēfē yí drí rí'á fèlā kúmú ángí ángí àzà 'bá yí drí rí fēzò kúmú ángí Sébā kâ òkò ró 'dì drí. Gō'dá gólá drí ngá gólíyí kúmú ángí Sébā kâ 'dì drí lèlè rí 'bá yí fēzò ndrī drílá. Gō'dá gólá òjílá íyíká yí bè drí ngázò nì'á gólé íyí drí 'bādrī 'álá.

Tā ngá-tí dùú Sólómóná kâ rí tāsī rí

¹⁴ Dáábò kúmú ángí Sólómóná drí rí'á úsúlá ndrò vósí cé rí, í'bī-í'bī lá rí'á kíló kútú-nyá'dí-trá-drī-lá-ná (23,000). ¹⁵ Gō'dá òjílá ngá lāzì 'bá yí, kúmú ángí ángí Árabíyā kâ rí 'bá yí, gō'dá drī-'bá mírī yí kâ 'bādrī Ísírā'élé kâ 'á rí 'bá yí bè ndrī rí íyí kpá dáábò fèlè gólá drí.

¹⁶ Kúmú ángí Sólómóná drí cācā ángí ángí èdézò kámá-rī (200) dáábò 'ásí, gō'dá dáábò cācā àlò rí kâ í'bī-í'bī lá kíló nī-drī-lá-rī. ¹⁷ Gólá drí kpá cācā dādā rí 'bá yí èdézò dáábò sī kámá-nā (300), gō'dá dáábò cācā àlò rí kâ í'bī-í'bī lá kíló rí. Gō'dá cācā 'dì 'bá yí lò'bázò 'bá íyíká kúmú kâ rí'á zīlā Ōkī Lēbānānā kâ rí 'á. ¹⁸ Gō'dá kíťí ángí góláká kúmú kâ èdézò ñjígò sī 'ásí, gō'dá rúmuvá lá ndrúzò dáábò jará'bítí rí sī. ¹⁹ Kíťí 'dì cú pá tō vò bè nī-kázíyá, kíťí 'dì drī lá ùgúlí lésí rí íyíká pārá ítí, gō'dá cú vò drí 'bá kâ bè rī, àzà lésí àzà lésí. Gō'dá kāmī líndrī yí èdézò ádrélé kíťí 'dì gārā lá yí 'ásí. ²⁰ Gō'dá kāmī líndrī àzà 'bá yí kpá bè múdrī-drī-lá-ngá-rī (12) 'bázò lá íyí ádrélé àlò-àlò vò pá tō kâ nī-kázíyá 'dì 'bá yí tì lá àdūkū 'ásí. Kíťí àzà yú'dáwá ángó 'ásí ndrī 'é'á í'bīlā 'dì bè lá.

²¹ Ígā mvá kúmú ángí Sólómóná kâ ngá mvú kâ rí 'bá yí èédè 'dó dáábò 'ásí, ngá jó kâ yí jó kúmú kâ zīlī Ōkī Lēbānānā kâ rí 'bá yí 'á rí èédè ndrī dáábò 'ásí. Ngá sílívā 'ásí rí yú'dáwá jó 'dì 'á, tálá sílívā lānjī lá yú káyí Sólómóná kâ nā yí sī. ²² Sólómóná cú kólóngbò bè rōò ngá lāzì kâ, kólóngbò Hirāmā kâ rí 'bá yí bè. Ndrò nā vósí cé, gólá rí gólíyí jölé nì'á dáábò átrólé, sílívā yí bè, ñjígò sī yí bè, oléwá yí bè, gō'dá lōré yí bè àndalá àlò.

²³ Kúmú ángí Sólómóná ngá-tí bè dùú kòró gō'dá kpá tá nīnì bè rōò lāvùlì gārā kúmú ángí ángí ángó 'ásí rí 'bá yí drī sī ndrī. ²⁴ Ójílá àmbā-àmbā vò 'ásí ndrī lē íyí 'dó nílí Sólómóná ngálá, rí'á tã tã nīnì kâ Óvārī drí fèlè gólá drí 'dì 'bá yí árílí. ²⁵ Ndrò vósí cé, òjílá rí 'bá ànílí gólá rí ndrélé rí 'bá yí drí rízò ngá fēfē íyíká átrólé gólá drí, ngá gólíyí èdélé sílívā 'ásí, ngátá dáábò 'ásí, itá yí, drī-fē, ngá gólíyí átò drí ásózò ájì bè tūrù-tūrù rí 'bá yí, òsání yí, gō'dá dōngí yí bè.

²⁶ Sólómóná drí árābíyā òsání drí rízò sèlā rí 'bá yí è'bézò dùú òsání àzà 'bá yí bè. Árābíyā 'dì 'bá yí bè kútú-àlò-drī-lá-ngá-kámá-sù (1,400), gō'dá òsání yí bè kútú-múdrī-drī-lá-rī (12,000). Gólá 'bá àzà 'bá yí jārñbā ngíngí 'ásí, àzà 'bá yí kpá gólá bè Yēròsálémā 'á. ²⁷ Ndrò gólíyí Sólómóná drí 'bázò kúmú ángí ró rí 'á rí, sílívā rí'á fāā òzò kúní mvá yí kátí Yēròsálémā 'á, gō'dá fē tándí sèdèrélé kâ yí kpá rí'á rōò òzò fē síkāmórā kâ lūtú Yúdā yí kâ rí 'álá rí tì. ²⁸ Ósání Sólómóná kâ rí 'bá yí órí áglíá Māsīrī lésí Sílísíyā bè, ngá lāzì 'bá góláká 'dì 'bá yí rí íyí gílá lāgí tándí sí Sílísíyā lésí. ²⁹ Ndrò nā yí sī rí, árābíyā òsání drí rízò sèlā nī rí 'bá yí Māsīrī 'álá rí, àlò rí órí gílá sílívā ífí lālā kámá-njī-kázíyā (600) sī, òsání àlò rí íyíká sílívā ífí lālā kámá-àlò-drī-lá-ngá-nyá'dí-rī-drī-lá-ngá-múdrī (150) sī. Gólíyí rí kpá lāzílá volé kúmú ángí ángí Hítí kâ, Áramā kâ rí 'bá yí drí.

Tā ònjí Sólómóná drí 'élé rí

11 ¹ Sólómóná lē òkò rōò gólíyí 'bādrī lídí 'ásí rí 'bá yí trá. Lāgí góláká mvá ànjò kúmú ángí Māsīrī kâ rí kâ bè vósí rí, gólá trō òkò àzà 'bá yí kpá trá Mōwābā 'ásí, Amónā

'ásí, Êdómě 'ásí, Sídónā 'ásí, gō'dá kpá Hítú 'ásí. ² 'Bādrī 'dī 'bá yí rī'á 'bādrī gólíyí Ôvārí drí tã lá átálé trá ôjílá Ísrā'élé ká yí drí kí'á nī rí, gólíyí ôtrō rú kō gólíyí bē rí 'dī, tãlá gólíyí á'dō ôjílá Ísrā'élé ká yí pīpīsílí lá yí jã'á Ôvārí rú sī jējē ró, ôvārí íyíká rí 'bá yí ñnjílí 'dī. Kpálé títí rí, Sölómónā 'bá íyí pīpīsílí trá ôkó lídí 'dī 'bá yí lélé. ³ Kúmu ángí Sölómónā ôkó bē kámá-njī-drī-lā-rī (700), átá lá yí 'dó ôjílá ámba-ámba 'í, gō'dá ánjó lá yí rī'á kámá-nā (300), drílíyí gólá rí pīpīsílí jázó jējē ró Ôvārí rú sī. ⁴ Gō'dá Sölómónā dé bē árkā ró rí, ôkó lá yí drí gólá rí pīpīsílí jázó ôvārí ábārādāgō ñnjílí 'dī. Átá lá Dāwúdī rí trá zãá tã lélē bē Ôvārí 'á, ndrō ndrī gólá drí 'bázó lédrē-lédrē ró rí 'ásí. Gō'dá Sölómónā lésé íyíká tã kō Ôvārí 'á pīpīsílí áló sī. ⁵ Sölómónā rí gō'dá Ásitōrété ôvārí ábārādāgō ôkó ró Sídónā ká, gō'dá Móléká ôvārí ônjí tēté Ámónā ká bē rí 'bá yí ñnjílí 'dī. ⁶ Sölómónā 'è tã ônjí trá Ôvārí rí lífí drī 'á, gólá 'dé Ôvārí vósí ôzō átá lá Dāwúdī drí 'dērē Ôvārí vósí rí tí kō.

⁷ Sölómónā drí vō bēzō lütú drī ñtú drí áfōrē Yērōsálémā drí rí 'álá ró Kēmósā ôvārí ábārādāgō Mōwábā ká, gō'dá Móléká ôvārí ábārādāgō Ámónā ká rí 'bá yí bē rí ñnjízó 'á lá. ⁸ Gólá drí kpá vō bēzō títí ôkó lá yí 'bādrī lídí 'ásí 'dī 'bá yí drí, drílíyí rízó ábélēngowá zálé gō'dá kōrōnyá yí bē ôvārí ábārādāgō íyíká drí drī lá yí sī.

⁹ Ôvārí trá ômbā ró Sölómónā bē, tãlá gólá já íyí pīpīsílí trá jējē ró Ôvārí Ísrā'élé ká rú sī, gbō lé Ôvārí sō drī-mbílí trá gólá lífí ándálá rí ôvārí ábārādāgō tāsí rí. ¹⁰ Ôvārí 'bá tã trá Sölómónā drí kí, gólá ñnjí ôvārí ábārādāgō kō, gō'dá Sölómónā ári tã Ôvārí drí 'bálé gólá drí 'dī kō. ¹¹ Gō'dá Ôvārí kí Sölómónā drí rí, "Ní 'è bē trá títí tã 'bā'bā ámáká ní drí rí ñnjízó kō rí, 'dövó má á'dō kúmu tró'á ní drígá sī fēlé drī-'bá ní zélé rí áló rí drí. ¹² Gō'dá tãlá rú í'bū 'bá ámáká Dāwúdī rī'á ání átá 'í, má ícá kúmu trólé volé ní drí 'bārē bē lédrē-lédrē ró rí 'á kō, má á'dō kúmu 'dī tró'á volé ání mvá drígá sī. ¹³ Gō'dá má ícá kúmu 'dī trólé nyé volé gólá drígá sī kō, má á'dō ôrī áló áyé'á gólá drí, tãlá rú í'bū 'bá ámáká Dāwúdī rí tāsí, gō'dá kpá jārībā ámáká Yērōsálémā má drí ñnjílí trá rí tāsí."

Tã ájù-'bá-ázi Sölómónā ká yí tāsí rí

¹⁴ Níngá sī rí, Ôvārí drí Hādádá á'dó 'bá Êdómě lé 'bá ró, 'bá-tí kúmu ángí Êdómě ká 'ásí rí 'bázó ájù-'bá-ázi Sölómónā ká ró. ¹⁵ Drē ákpá ndrō gólá Dāwúdī drí 'bādrī Êdómě ká pēzō rí 'á rí, drī-'bá ájù 'bū 'bá góláká rí 'bá yí ká Jōwábā nī íyí trá ájù 'bū 'bá yí bē tólá ôjílá Ísrā'élé ká yí ôdrā 'bá trá ájù 'á tólá nā 'bá yí lō'bálé 'bú 'á. Gólíyí drí 'bārē tólá nā 'á rí, drílíyí ágō Êdómě ká rí 'bá yí ùfúzó ndrī. ¹⁶ Jōwábā yí rí trá ájù 'bū 'bá Ísrā'élé ká yí bē tólá párá njí-kázíyá, rí'á ágō Êdómě ká yí ùfúlí. ¹⁷ Gō'dá Hādádá ôjílá ámba-ámba úrúká átá lá ká rí 'bá yí bē drí rázó Êdómě 'ásí nílí Másīrī 'álá. Ítú nā yí sī rí, Hādádá drē fínyáwá ítí. ¹⁸ Drílíyí lávúzó kōrō Mídíyánā 'ásí Pāránā 'álá. Gō'dá drílíyí ôjílá ázā 'bá yí drízó kpāá Pāránā 'ásí íyí bē nízó Másīrī 'álá, kúmu ángí Másīrī ká ngálá, gō'dá kúmu ángí 'dī drí vō fēzō jó bē Hādádá drí, ngá nyányá yí bē.

¹⁹ Kúmu ángí Másīrī ká rī'á áyíkō ró Hādádá bē. Ítí rí, drílá íyí ôkó kúmu ángí ró rú bē Tápēnēsē rí ámvúpí rí fēzō Hādádá drí trólé ôkó ró. ²⁰ Hādádá rí ôkó drí mvá tīzō, mvá 'dī rú lá zízó Gēnūbātā, Tápēnēsē drí mvá 'dī ímbázó kúmu ángí rí mvá yí bē 'dó 'bá kúmu ká 'dī 'á.

²¹ Gō'dá vōrā cá bē Hādádá drí Másīrī 'álá kí, Dāwúdī yí ôdrā trá kpārātí drī-'bá ángí íyíká ájù 'bū ká Jōwábā bē rí, gólá drí tã átázó kúmu ángí Másīrī ká 'dī drí kí, "Má lē trá gólé 'bādrī ámáká rí 'álá."

²² Kúmu ángí Másīrī ká 'dī drí gólá rí íjízó kí, "Á'dō tāsí yā? Ngá izā lá drí ání 'élé nōngá ní drí 'ēzō gólé ní drí 'bādrī 'álá tã lá sī rí á'dō 'í yā?" Gólá drí tã-drī jázó kí, "É'è ngá ázā yù, gō'dá má lē ámangá nī gólé 'bá 'álá." Gólá drí gōzō 'bá 'álá ájù-'bá-ázi Ísrā'élé ká ró.

²³ Ôvārí drí kpá Rēzónō Ēlíyádá rí mvá ró árá 'bá ámbá góláká Hādádēzā kúmu ángí Zóbā ká ngá lésí rí 'bázó á'dólé ájù-'bá-ázi Sölómónā ká ró. ²⁴ Dāwúdī pē bē ájù 'bū 'bá Zóbā ká rí 'bá yí rí, Rēzónō drí ájù 'bū 'bá 'è'bézó ngbāá dá títí yí bē, gō'dá á'dózó drī-'bá gólíyíká ró. Gō'dá Rēzónō ájù 'bū 'bá íyíká rí 'bá yí bē drí rázó nī'á Dámáséké 'álá, gō'dá

gólá drí à'dózó kúmú ángí ró tólá. ²⁵ Rēzónō r'á ájú-'bá-ázi Ísírā'élē ká 'í, ndrō gólíyí Sölómónā drí 'bázó kúmú ángí ró rí 'á, gólá 'è lāṅṅ kpá trá Sölómónā drí, nyé ōzō Hādádá drí 'ērē lá rí tí. Gō'dá Rēzónō drí à'dózó kúmú ángí Áramā ká ró, gólá 'bāá òjilá Ísírā'élē ká lówó lá kó kō.

Tā Ōvārí drí tā 'bā'bā 'bāzō 'élē Jērōbómā drí rí

²⁶ Jērōbómā Nēbātā rí mvá, já rú kpá trá à'dólé ájú-'bá-ázi Sölómónā ká ró. Gólá òjilá ámbá àlō Sölómónā ká 'í, gólá Zērédá lé 'bá 'í, òrī Èfērēmā ká 'ásí, gólá rí àndrē áyízi rú bē Zērūwā rí 'í'dí.

²⁷ Nōō 'í'dígówá gólá drí ngāzō à'dólé ájú-'bá-ázi ró kúmú ángí Sölómónā rú rí 'í'dí. Sölómónā r'á 'barāṅā gārā rú izā 'bá trá 'dī 'bá yí édé'á jārībā átá lá Dāwúdí ká rí rú sī Yērōsālémā 'á, gō'dá gólá rí trá vó lūtú gārā 'dī 'á rí édélé sālārā ró àndalé àndalé. ²⁸ Lōsī 'è 'bá Sölómónā ká lāfálé sī rí, gólá ndrē lōsī Jērōbómā ká r'á tándí ró. Gō'dá gólá drí Jērōbómā rí 'bāzō drī-'bá ró lōsī 'è 'bá fāfā sī rí 'bá yí vó lá yí ndrélē òrī Èfērēmā ká drīlī Mānāsē ká bē, òrī gólíyí áfō 'bá Yōsēpā 'ásí rí.

²⁹ Kāyí āzā sī, Jērōbómā r'á áfō'á Yērōsālémā 'ásí, gō'dá drīlīyí rú úsúzó tā àngū 'bá Sílō ká Āhījā bē lātí 'á. Āhījā sō íyíká ítá àkō-àkō àcē ò'drī 'í, gō'dá gólíyí kó cē rí lātí 'á tólá. ³⁰ Āhījā drí ítá íyíká r'á àkólá ítá āzi drīlī 'dī rūzō òsílí 'dó ngīngí zālō mùdrī-drī-lā-ngā-rī (12). ³¹ Gō'dá gólá kī Jērōbómā drí rí, "Ní trō ítá bī mùdrī nō 'bá yí àní ífíí drí, nōō r'á tā Kúmú Ōvārí Ísírā'élē ká drí átálé rí 'í'dí, gólá kī, 'Ní ndrē, mā trá 'è'á kúmū trólé volé Sölómónā drīgá sī gō'dá òrī mùdrī rí 'bá yí fēzō ní drí. ³² Gō'dá tālá Sölómónā r'á rú ì'bū 'bá ámákā Dāwúdí rí mvá 'í rí, jārībā Yērōsālémā ká 'dī má nījī trá à'dólé ámákā ró 'bādrī Ísírā'élē ká 'ásí ndrī. Gólá à'dō 'bā'á kúmú ángí ró òrī àlō" drīlī. ³³ Tālā Sölómónā gā trá dó àmā ìnjilī gólá òvārī àbārādāgō Ásītōrētē òvārī Sídōnā lé 'bá ká, Kēmósā òvārī òrī Mōwábā ká rí ká, gō'dá Mōlékā òvārī òrī Āmónā ká rí bē yí ìnjilī 'í'dí. Sölómónā nīi gō'dá lātí ámákā 'ásí kō, gólá 'é tā mbī kpá kō àmā līfī drī 'á, ngātá tā 'bā'bā ámákā rōlē ōzō átá lá Dāwúdí drí 'ērē lá tí kō.

³⁴ "Gō'dá má trōō kúmū 'dī ndrī gólá drīgá sī kō, gō'dá má à'dō gólá rí 'bā'á rīlī zāā kúmú ángí ró rīrī gólākā 'ásí ndrī, tālá gólá rú ì'bū 'bá ámákā Dāwúdí rí mvá 'í, gō'dá tālá Dāwúdí rō tā 'bā'bā ámákā yí trá. ³⁵ Ōdrā Sölómónā ká vōsī rí, má à'dō kúmū trō'á gólá rí mvá drīgá sī, gō'dá òrī mùdrī rí 'bá yí fēzō ní Jērōbómā drí à'dózó kúmú ángí ró gólíyí drīlī. ³⁶ Gō'dá gólá drí mvá à'dō íyíkā 'bā'á kúmú ángí ró cē òrī àlō rí drīlī, 'dīi tālá rú ì'bū 'bá ámákā Dāwúdí rí ózōwá yí àā'dō ró bē zāā kúmū 'á Yērōsālémā 'á, jārībā gólá má drí njilī trá àmā ìnjīzō 'á lá rí 'á. ³⁷ Ítí rí, ní à'dō 'bā'á kúmú ángí Ísírā'élē" ká ró, gō'dá ní à'dō 'bādrī 'dī 'bá yí r'á ōzō ní drí lēlē rí tí. ³⁸ Ōzō ní ìnjījī mā trá, gō'dá 'dēzō tā 'bā'bā ámákā rí 'bá yí vōsī, gō'dá tā mbī 'ēzō 'í'dí àmā līfī drī 'á, ōzō rú ì'bū 'bá ámákā Dāwúdí ká rí tí rí, má à'dō òjilá àlō 'bā-tī àníkā 'ásí rí 'bā'á íyíkā kó zāā kúmú ángí ró Ísírā'élē drīlī, ōzō má drí 'ērē lá Dāwúdí drí rí kátí. ³⁹ Gō'dá tā ònjī Sölómónā ká 'dī tāsī rí, má à'dō lāṅṅ fē'á Dāwúdí rí ózōwá yí drí, gō'dá à'dō kpá kó zāā."

⁴⁰ Sölómónā àrīlī bē tā Āhījā drí átálé Jērōbómā drí rí, Sölómónā drí újuzō 'è'á Jērōbómā rí rīlī, gō'dá Jērōbómā drí rāzō n'á Māsīrī 'álá, kúmú ángí Sísākā ngálá, gō'dá gólá drí rīzō tólá búūū Sölómónā drí drāzō zālō.

Tā òdrā Sölómónā ká tāsī rí

⁴¹ Tā gólíyí ndrī Sölómónā drí 'élē tā nīnī sī gólá drí 'bārē drē kúmū 'á rí yí, fīgī trá 'dó búkū tā 'è'è Sölómónā ká rí tāsī rí 'á. ⁴² Sölómónā rí trá kúmú ángí ró Yērōsālémā 'álá òrī

¹¹:32 Ōrī àlō 'dī Yúdā ká 'í'dí. Kāyí nā 'bá yí sī rí, òndrē òrī Bēnjimónā ká à'dólé ngá àlō ró Yúdā ká bē. Nī lá búkū nō, kápītā 12:21-23.

¹¹:37 Ítōlē nōngá sī rí, Ísírā'élē r'á òrī mùdrī rí 'bá gōlē drī-lījī drīlī 'álá rí 'bá yí 'í'dí.

Ísírâ'élê kâ yí drīlī ndrī ndrô nyâ'dî-rī (40). ⁴³ Gõ'dá gólá drí drázô, ävô lâ 'bázô jārībā átá lâ Dāwúdī kâ rí 'á. Gõ'dá ódrí mvá lâ Rēhōbómā rī 'bázô kúmu ʼŋgí ró gólá rí vō 'á.

Tā ōrī mūdri Ísírâ'élê kâ yí drí rû jázô Rēhōbómā rú rí

(2 ʼÁmbá 10:1-19)

12 ¹ Rēhōbómā drí ngázô nīlī Sēkémē 'álá rí, gõ'dá ōjīlá Ísírâ'élê kâ gō 'bá drī-lījī lésī rí 'bá yí, rí iyī trá njāā gólá rí t'ē'á, āā'dô ró gólá rí 'bālē kúmu ʼŋgí ró iyī drīlī. ² Jērōbómā Nēbátā rí mvá rā trá Māsīrī 'álá kúmu ʼŋgí Sōlōmónā drīgá sī ākū ró, gõ'dá gólá ārīlī bē tā kī, kúmu ʼŋgí Sōlōmónā drā trá, gõ'dá ō'bā Rēhōbómā trá kúmu ʼŋgí ró rí, drīlá āgōzō Māsīrī lésī. ³ Gõ'dá ōjīlá Ísírâ'élê kâ yí gō 'bá drī-lījī lésī rí 'bá yí drí vōrā 'bá yí jōzō nīlī Jērōbómā ngálá gólá rí āzīlī iyī ngálá. Drīlīyī ngázô nīlī kpākā ālō Rēhōbómā ngálá tā átálē drīlá kī, ⁴ "Ánī átá Sōlōmónā 'bā āmā trá lōsī āmbā-āmbā 'élē gõ'dá kpá ōmbē gīlī lāfā āmbā sī. Gõ'dá ōzō ní ō'bā lōsī āmbā-āmbā gõ'dá ōmbē gīgī gólá lānjī 'bá kō rí 'dī āmā drīlī rí, mā ā'dô rú 'ī'bū'á ní drí tā ní drí lēlē rí 'élē ndrī."

⁵ Gõ'dá Rēhōbómā drí tā-drī lōgōzō ōjīlá 'dī 'bá yí drí kī, "Nī gō 'bā 'álá kâyī nā sī, āā'dô ró má drí tā ānīkā 'dī īšūzō, gõ'dá ní gō ró āgōlē tā-drī āmākā rí ārīlī." Ítī rí, ōjīlá 'dī 'bá yí drí gōzō iyī drí 'bā 'ásī.

⁶ Kúmu ʼŋgí Rēhōbómā drí nīzō ōjīlá sīsī-lésī gólīyī tībē lōsī 'ē 'bá trá átá lâ Sōlōmónā bē rí 'bá yí ngálá, gõ'dá gólá drí ngázô gólīyī ījīlī kī, "Mā ā'dô tā-drī lōgō'á ōjīlá nō 'bá yí drí āngō tí yā?" ⁷ Gõ'dá gólīyī drí tā-drī 'dī lōgōzō drīlá nōtī, "Ōzō ní ōlē trá gólīyī drí tā ānīkā 'élē kpá lānjī 'bālē ní rú rí, ní lōgō tā tāndī 'dī gólīyī drí. Gõ'dá ní ātā drīlīyī nōtī, gólīyī āā'dô lōsī ā'dô 'bá lānjī ākō rí 'ē'á 'dī."

⁸ Gõ'dá Rēhōbómā gō gā íyngá tā ōjīlá 'dī 'bá yí kâ lōgōlē 'dī dō. Gõ'dá gólá drí ngázô nīlī āgō mvá gólīyī mbā 'bá gólá bē rí 'bá yí ngálá tā īšū gólīyīkā nīlī tā 'dī tāsī. ⁹ Gõ'dá gólá drí tā ījīzō āgō mvá 'dī 'bá yí tī kī, "Nī īšū ānīkā, ōjīlá gólīyī tā ījī 'bá kī, mā ō'bā lōsī lānjī 'bá kō rí 'dī iyī drí 'élē rí, mā āātā tā āngō rí 'dī drīlīyī yā?" ¹⁰ Gõ'dá āgō mvá 'dī 'bá yí drí tā-drī lōgōzō drīlá kī, "Ōjīlá tā ātā 'bá ní drí kī, ní ōfē ngā lānjī 'bá kō rí 'dī iyī drīlī rí, ní ātā tā gólīyī drí kī nī rí, 'Nī ndrē, drī-'bū āmā átá kâ rí trá fnyáwá kōrō āmākā rí drīlī sī. ¹¹ Ámā átá 'bā ānī lānjō úsúlī rí, mā ā'dô āmākā 'ē'á lâ lānjīlī lāvūlī gārē gólākā 'dī drīlī sī. Ámā átá cā ānī trá ōnjórō'bí sī, gõ'dá má ā'dô ānī cā'á ōnjórō'bí lāzē 'bá rōō ōzō ōtónyī drí lāzērē kātī rí sī."

¹² Gõ'dá kâyī nā 'dī 'bá yí vōsī rí, Jērōbómā yí ōjīlá Ísírâ'élê kâ yí bē drí āgōzō ndrī kúmu ʼŋgí Rēhōbómā ngálá, ōzō drīlá átálē trá rí tī. ¹³ Kúmu ʼŋgí Rēhōbómā lōgō tā ōmbā sī gólīyī drí. Gólá gā íyngá tā īšū ōjīlá sīsī-lésī 'dī 'bá yí kâ lōgōlē drīlá 'dī dō. ¹⁴ Gõ'dá gólá trō tā gólá āgō mvá 'dī 'bá yí drí lōgōlē yí drí 'dī āmbā-āmbā ró. Gólá kī, "Ámā átá 'bā ānī lānjō lānjī-lānjī trōlē, mā ā'dô āmākā 'ē'á lâ lānjīlī kōrō gólākā rí drīlī sī. Gólá cā ānī trá ōnjórō'bí sī, gõ'dá má ā'dô ānī cā'á ōnjórō'bí lāzē 'bá ōzō ōtónyī drí lāzērē kātī rí sī." ¹⁵ Ítī rí, kúmu ʼŋgí Rēhōbómā gā dō tā īšū-īšū ōjīlá 'dī 'bá yí kâ ārīlī, tālá Ōvārī lē tā 'dī drí rú 'élē ní tī, tālá tā 'dī ō'ē ró rú ōzō tā āngū 'bā Áhījā Sīlō lē 'bá drí átálē trá Jērōbómā Nēbátā rí mvá drí rí kātī. ¹⁶ Gõ'dá ōjīlá Ísírâ'élê kâ ndrēlē bē iyī kúmu ʼŋgí Rēhōbómā gā tā iyīkā 'dī trá dō rí, drīlīyī ngázô āfōlē ōmbā sī, rī'á āngbálē tā ātā-ātā bē kī nī rí, "Mā lēē kúmu ʼŋgí Rēhōbómā gólá āfō 'bá 'bā-tī Dāwúdī kâ 'ásī 'dī īnjīlī kō, mā lēē kō rú āmúlī Yēsē rí ōzōwā bē. Mā nī gōlē jārībā āmākā Ísírâ'élê kâ rí 'bá yí 'álá. Rēhōbómā ōrī ōjīlá iyīkā rí 'bá yí vō lá yí ndrēlē 'dī."

Gõ'dá ítī rí, ōjīlá Ísírâ'élê kâ yí ōrī gō 'bá drī-lījī drīlī rí 'bá yí 'ásī rí drí ngázô gōlē iyī drí 'bā 'ásī. ¹⁷ Rēhōbómā rí trá kúmu ʼŋgí ró ōjīlá Ísírâ'élê kâ rí 'bá jārībā gólīyī 'bādrī Yúdā kâ 'á rí 'á rí drīlī.

¹⁸ Kúmu ʼŋgí Rēhōbómā drí ʼĀdōnīrāmā drī-'bā lōsī 'ē 'bā fāfā sī rí 'bá yí kâ rí jōzō nīlī ōjīlá Ísírâ'élê kâ gō 'bá drī-lījī drīlī rí 'bá yí ngálá. Gõ'dá ōjīlá Ísírâ'élê kâ 'dī 'bá yí ndrī drí gólá rí lūvūzō kúnjī mvá sī drālē, gõ'dá tā 'dī cālē bē kúmu ʼŋgí Rēhōbómā rú rí, gólá drí mbázō 'wāā ārābīyā ōsānī drí rīzō sēlá nī rí drīlī rālē Yērōsālēmā 'álá. ¹⁹ Ítī rí, ōjīlá Ísírâ'élê

kâ gō 'bá drī-lījī drīī rī 'bá yí jâ īyī rú trá ājū-'bá-āzī rō 'bā-tī Dāwūdī kâ rú zāā ītī būūū āndrō nō.

²⁰ Gō'dá ōjīlā Īsīrā'élē kâ yī ndrī gō 'bá drī-lījī drīī rī 'bá yí arīlī bē kī, Jērōbómā ācā trá āgōlē Māsīrī lēsī rī, gólīyī drī rū ē'bézō vō ālō 'á. Gō'dá gólīyī drī ōjīlā jōzō, nī'á Jērōbómā rī āzīlī ānīlī vō rú ē'bē kâ 'dī 'á. Gō'dá gólīyī drī gólā rī 'bāzō kúmu āngí rō ōjīlā Īsīrā'élē kâ 'dī 'bá yí drīlī. Cé ōrī Yúdā kâ lākī nī rīlī kúmu Rēhōbómā Dāwūdī rī ōzōwā kâ rī zēlē.

Tā tā āngū 'bá Sēmáyā drī āngūlī rī

(2 Āmbá 11:1-4)

²¹ Gō'dá Rēhōbómā ācā bē āgōlē Yērōsālēmā 'alā rī, gólā drī ājū 'bū 'bá āzīzō kútū-kámā-ālō-drī-lā-nyā'dī-sū (180,000) ā'dólē ājū 'bū 'bá íyikā rō ōrī Yúdā kâ 'ásī Bēnjīmōnā kâ bē, āā'dō rō 'dēzō ājū bē ōrī Īsīrā'élē kâ gólīyī īyī jâ 'bá gólā rú 'dī 'bá yī drīī, āā'dō rō bē gólīyī āāgō rō rīlī kúmu íyikā zēlē.

²² Gō'dá Ōvārī drī tā ātāzō tā āngū 'bá Sēmáyā drī kī, ²³ "Tā ātī-ātī nō, ní ātā Sōlōmōnā rī mvā Rēhōbómā kúmu āngí Yúdā kâ rō rī drī, gō'dá ōrī Yúdā kâ yī, Bēnjīmōnā kâ yī bē ndrī. ²⁴ 'Kúmu Ōvārī ātā tā trá kī, "Nī 'bū ājū ānī lāfālē 'ásī ānī ādrúpī yī ōrī Īsīrā'élē kâ gōlē drī-lījī drīī lēsī rī 'bá yī bē kō'dáwā. Gō'dá nī ngā ndrī nīlī gōlē ānī drī 'bā 'ásī. 'Dīī tā 'ē'ē ámakā ī'dī.'" Gō'dá Rēhōbómā ājū 'bū 'bá íyikā 'dī 'bá yī bē drī tī-vō Kúmu Ōvārī kâ 'dī arīzō ndrī, gō'dá drīlīyī ngāzō nīlī gōlē īyī drī 'bā 'ásī.

Tā Jērōbómā drī ītī mvā līndrī yī édézō rī

²⁵ Jērōbómā drī jārībā mvā Sēkémē kâ 'dīlī trá 'bādrī Ēfērémā kâ lūtū bē rī 'á rī édézō ā'dólē fāfā bē, gō'dá gólā drī nīzō rīlī 'á lā kúmu āngí rō. 'Dīī vōsī rī, drīlā ngāzō nīlī jārībā mvā Pēnyélē kâ rī 'alā édélā kpá ā'dólē fāfā bē.

²⁶⁻²⁷ Kāyī āzā sī, Jērōbómā drī tā īsūzō kī, "Ōzō ōjīlā ámakā nō 'bá yī ōrī īyī zāā nīlī kōrōnyā līlī fēlē Ōvārī drī jō āngí gólākā 'á Yērōsālēmā 'alā rī, īzātū rī, ōjīlā ámakā ā'dō tā īsū íyikā jā'á má rú sī gōzō tā kúmu āngí Rēhōbómā kâ lēlē ī'dī. Gō'dá ōjīlā ámakā 'dī 'bá yī ā'dō āmā fū'á, Rēhōbómā rī 'bāzō lōgōlē kúmu āngí íyikā rō āmā vō 'á. Ítī rī, 'bā-tī Dāwūdī kâ ā'dō kúmu nō trō'á má drīgá sī."

²⁸ Gō'dá nīngá sī, Jērōbómā drī tā īsū-īsū tā lōgō 'bá íyikā 'dī 'bá yī kâ ījīzō nīlī tā 'dī tāsī. Tā ī'ībī-ī'bī 'dī vōsī rī, Jērōbómā drī ītī mvā līndrī édézō rī dāābō 'ásī. Gólā drī tā ātāzō ōjīlā íyikā drī kī, "Á'dō tándī rō kō'dáwā ānī drī ngāzō nīlī gīā Yērōsālēmā 'alā Ōvārī rī īnjīlī. Nī ndrē, ōvārī ānikā yī ānī lōfō 'bá 'bādrī Māsīrī kâ 'ásī rī rī'á īyī nō." ²⁹ Gō'dá gólā drī ngāzō ītī mvā līndrī rī 'dī 'bá yī ākípā lā trōlē nī'á 'bālā jārībā mvā Bētélē kâ 'alā, gō'dá āzā rī jārībā mvā Dánā kâ 'á. ³⁰ Gō'dá tā 'dī 'bá ōjīlā Īsīrā'élē kâ trá tā ōnjī 'elē nōtī, ōjīlā āzā 'bá yī nī íyikā Bētélē 'alā ītī līndrī 'dī īnjīlī ōvārī íyikā rō, gō'dá āzā 'bá yī rī íyikā trá nīlī jējē rō būūū Dánā 'alā ītī līndrī tólā nā īnjīlī ōvārī íyikā rō. ³¹ Gō'dá Jērōbómā drī vō ōvārī ābārādāgō īnjī kâ 'dīzō ūrū lūtū yī drīī sī, gō'dá drīlā lā'bī 'ē 'bá yī njīzō ōrī ngīngī 'ásī, ā'dō kō ōrī Lāvī kâ 'ásī.

³²⁻³³ Gō'dá nīngá sī, Jērōbómā drī kāyī mūdri-drī-lā-ngā-njī parā njī-drī-lā-nā kâ (15/8)^P 'bāzō kārāmā 'ō'dí kâ rō ōjīlā Īsīrā'élē kâ gō 'bá drī-lījī drīī rī 'bá yī drī 'elē Bētélē 'alā, ōzō kārāmā 'bālē trá Yúdā 'á rī tī. Gō'dá drīlā drī 'bāzō ōjīlā drīlā njīlī trá lā'bī 'ē 'bá rō rī 'bá yī drīī tólā Bētélē 'alā, drīlīyī nīzō lōsī lā'bī 'dā kâ 'elē vō ōvārī ābārādāgō īnjī kâ Jērōbómā drī 'dīlī trá lūtū drīī nā 'bá yī 'ásī. Kāyī Jērōbómā drī njīlī trá 'dī sī, gólā drī ngāzō nīlī Bētélē 'alā. Gō'dá gólā drī kōrōnyā līzō ngā fēfē rō ītī līndrī drīlā édélē trá ōvārī rō 'dī drī vō kōrōnyā zā kâ drīlā 'dīlī trá rī drīī.

P12:32-33 Parā njī-drī-lā-nā Īsīrā'élē kâ rī, rī'á ōzō parā mūdri ngātā parā mūdri-drī-lā-ngā-ālō Āvōkáyā kâ rī tī.

Tâ lânô kâ tâ ângü 'bâ drí átalé Jëröbómâ drí rí

13 ¹ Kúmú Ôvâri drí tâ ângü 'bâ âza âjózó Yúdâ lésí nílí Bètélé 'álá Jëröbómâ ngálá. ² Tâ 'bâ'bâ Ôvâri kâ sí, tâ ângü 'bâ 'dî drí ngázó âdréle vô kôrönyâ zâ kâ 'dî lâgátí tréle drí lâ kí, "Ní vô kôrönyâ zâ kâ nô, ìzátú rí, áá'dô Dâwúdí rí ózowâ âza tî'á rú bê Jòsíyâ. Lâ'bí 'ê 'bâ gólíyí lósí 'ê 'bâ lütú drîí sí gólíyí ânî 'bâ kôrönyâ zâlê ní drîí nongá rí, Jòsíyâ á'dô gólíyí zâ'á ní drîí. Áá'dô ôjílâ fâ zâ'á ní drîí. ³ Tâ gólâ 'ê 'bâ úlí Ôvâri kâ nô 'bâ yí á'dálé tâ pátîí ró rí rí'á nôô, vô kôrönyâ zâ kâ nô á'dô úfú'á lò'déle ngíngí vô 'ásí, gô'dá ófó drí lâ 'á 'dî á'dô lâyí'á ñnyákú drîí."

⁴ Gô'dá kúmú ángí Jëröbómâ árílí bê tâ tîbê tâ ângü 'bâ 'dî drí rízó òtréle vô kôrönyâ zâ kâ Bètélé 'á 'dî drîí rí, gólâ drí ngázó íyí drí èjèlê vô kôrönyâ zâ kâ 'dî lésí tâ ângü 'bâ ngálá ró, gô'dá kpá trézó lâjò'bâ íyíkâ 'dî 'bâ yí drí kí, "Ní rú gólâ!" Gô'dá drí drílâ èjèlê 'dî drí òrózó, gô'dá gólâ ícá kô lôgólâ yí rú. ⁵ Vô kôrönyâ zâ kâ 'dî drí úfúzó lò'déle ngíngí vô 'ásí, gô'dá ófó drí lâ 'á 'dî drí lâyízó ñnyákú drîí, nyé ózó Ôvâri drí átalé trá tâ ângü 'bâ íyíkâ tî rí kátí.

⁶ Gô'dá kúmú ángí Jëröbómâ drí tâ átalé tâ ângü 'bâ Ôvâri kâ 'dî drí kí, "Ní pâ mà, ní 'ê râtââ Kúmú Ôvâri ánikâ drí, áamá drí áá'dô ró tándí ró." Tâ ângü 'bâ drí râtââ 'ézó Kúmú Ôvâri drí, gô'dá kúmú ángí rí drí òró 'bâ 'dî drí rú èdézó lôgólê íyí vô 'á. ⁷ Gô'dá Jëröbómâ drí tâ átalé tâ ângü 'bâ 'dî drí kí, "Ní ânî, mà ní ró 'bâ 'álá ní bê, ní'á ngá nyälé. Gô'dá má lè ngá fêfê fêlê ní drí." ⁸ Tâ ângü 'bâ 'dî drí tâ lôgôzó kí, "Má ícá kô nílí ní bê ní drí 'bâ 'álá, ózô ní òlê gbô ngá-drí ámbá ánikâ ùrúkâ lâ kúmú kâ rí 'bâ yí áfêlê má drí rí, má ícá ngá nyänýá ánikâ nyälé, gô'dá ñmvú ánikâ mvülí kô. ⁹ Tâlâ Kúmú Ôvâri áta tâ trá má drí kí, má ònyâ ngá ngátá má ùmvú ñmvú kô'dáwá, gô'dá má òní gólê 'bâ 'álá látí ngüí áza 'ásí." ¹⁰ Gô'dá ítí rí, gólâ drí ngázó Bètélé lésí gólê 'bâ 'álá látí ngüí áza 'ásí.

¹¹ Gô'dá kâpí 'dî 'bâ yí sí, tâ ângü 'bâ âza bê árákâ ró Bètélé 'álá, gô'dá mvá lâ yí drí tâ gólâ tâ ângü 'bâ Yúdâ kâ drí átalé kúmú ángí drí, gô'dá 'élê 'dî 'bâ yí átalé drílâ. ¹² Tâ ângü 'bâ árákâ ró 'dî drí ngázó mvá lâ yí íjílí kí, "Gólâ trô látí ángó rí 'dî yâ?" Gô'dá gólâ rí mvá yí drí ngázó látí rí 'dî á'dálé íyí áta drí. ¹³ Gô'dá tâ ângü 'bâ árákâ ró 'dî kí íyí mvá yí drí rí, "Ní 'bâ rí-vô dõngí ámakâ drîí." Gô'dá gólíyí drí ngázó 'bâlâ dõngí 'dî drîí, gô'dá gólâ drí ngázó mbâlê drí lâ. ¹⁴ Gô'dá gólâ drí ngázó nílí tâ ângü 'bâ Ôvâri drí ájólé trá ná vósí. Gólâ drí cázó úsulá rí'á fê ángí zélê, gô'dá gólâ drí ngázó tâ íjílí tî lá kí, "Ní 'dî tâ ângü 'bâ Yúdâ lésí rí yâ?" Drílâ tâ lôgôzó kí, "Áwô, mà 'dî."

¹⁵ Gô'dá gólâ drí tâ átalé drílâ kí, "Ní ânî, mà ní ró ní bê má drí 'bâ 'álá, ní'á ngá nyälé."

¹⁶ Gô'dá tâ ângü 'bâ drí tâ-drí lôgôzó drílâ kí, "Má ícá kô ngá nyälé ngátá ñmvú mvülí ní bê vô nô 'á. ¹⁷ Tâlâ Kúmú Ôvâri áta tâ trá má drí kí, má ònyâ ngá ngátá má ùmvú ñmvú ní bê vô nô 'á kô'dáwá, gô'dá má òní gólê 'bâ 'álá látí ngüí áza 'ásí."

¹⁸ Gô'dá tâ ângü 'bâ árákâ ró 'dî kí drílâ rí, "Má kpá ání tâ ângü 'bâ ázi 'í. Mälâyíkâ Ôvâri kâ áza áta tâ nô ní má drí kí, mà òní gólê ní bê má drí 'bâ 'álá, má òfê ró ngá nyänýá ngá mvúmvú bê ní drí." (Tákó, tâ ângü 'bâ árákâ ró 'dî rí ònjò ádó'á gólâ drí.) ¹⁹ Ítí rí, tâ ângü 'bâ Yúdâ kâ 'dî yí drí ngázó nílí gólê kpákâ álô tâ ângü 'bâ árákâ ró 'dî drí 'bâ 'álá, ní'á ngá nyälé kpá ngá mvülí.

²⁰ Gólíyí drí 'bärê drê ngá nyá'á rí 'á, Ôvâri drí ánízó tâ átalé tâ ângü 'bâ árákâ ró 'dî drí.

²¹ Gô'dá tâ ângü 'bâ árákâ ró 'dî drí ngázó tréle úrú tâ ângü 'bâ ázi lâ Yúdâ lésí ná drîí kí, "Nôô tâ gólâ Ôvâri drí átalé rí 'dî, "Ní gâ trá dó tá má drí átalé trá ní drí 'dî árílí." ²² Ôvâri áta tâ trá ní drí kí, ní ònyâ ngá ngátá ní ùmvú ngá vô nô 'á kô'dáwá, gô'dá ní ânî trá má drí 'bâ 'á ngá nyälé kpá ngá mvülí. Ítí rí, ózô ní òdrâ trá rí, ânî ávô ícá 'bâlâ 'bú ání á'bíyá yí kâ 'á kô."

²³ Gô'dá ngá nyänýá gólíyíkâ 'dî volé drí lâ 'ásí rí, tâ ângü 'bâ árákâ ró 'dî drí dõngí íyíkâ 'dî átrözó, rí-vô 'bázó drí lâ tâ ângü 'bâ gólâ ânî 'bâ Yúdâ lésí rí drí. ²⁴ Gô'dá tâ ângü 'bâ Yúdâ kâ 'dî drí ngázó nílí gólê dõngí sí. Gô'dá kâpí drí 'dézó gólâ rí rülí látí 'á, kpá

gólá rí füzó. G'ódá kāmī 'dī drí âdrézó dōngí 'dī bē ävō 'dī lāgátī. ²⁵ G'ódá ōjílā äzā 'bá yí rí 'bá lāvülí äçí ÿíká 'á rí drí ävō ndrēzó äyí'á vüdrí, g'ódá kāmī bē âdré'á lāgátí lā. Dríliyî nîzō tā 'dī átálé jārībā 'álá, vō tā ängü 'bá äräkâ ró rí drí rîzō rílí rí 'á.

²⁶ G'ódá tā ängü 'bá äräkâ ró 'dī drí tā 'dī árizó. G'ódá gólá kî, “Dī kó tā ängü 'bá gólá tîbē Yúdâ lésí 'dī 'dī gólá Ôvâri drí äjólé rí. Gólá ári tā gólá Ôvâri drí átálé drílâ rí kô, g'ódá Ôvâri drí kāmī 'dī äjózó, nî'á gólá rí fülí.”

²⁷ G'ódá tā ängü 'bá äräkâ ró 'dī kî ÿí mvá yí drí rí, “Nî âtrō rî-vō 'bälé dōngí drīī má drí.” G'ódá gólíyî drí ngázó tā 'dī 'élé. ²⁸ G'ódá tā ängü 'bá äräkâ ró 'dī drí nîzō ävō 'dī âtrölé dōngí sî. G'ódá gólá calé bē tólâ rí, ävō trá äyí'á vüdrí lätí 'á. G'ódá kāmī trá âdré'á ävō 'dī drīlî, g'ódá kāmī gō nyá íyíngá ävō 'dī kô, g'ódá rú dōngí 'dī kpá kò'dáwá. ²⁹ Tā ängü 'bá äräkâ ró 'dī drí ävō 'dī trözó 'bälé dōngí íyíká 'dī drīī, g'ódá gōzō 'dī bē lā jārībâ íyíká Bétélé kâ 'álá, nî'á äwó lā ngölé, g'ódá gólá rí ävō 'bälé 'bú 'á.

³⁰ G'ódá gólá drí ävō 'dī 'bázó 'bú íyíká rí 'á, ōjílâ drí äwó ngózó gólá rí ävō drīī kî, “Óö amâ âdrúpî, amâ âdrúpî!” ³¹ Ävō 'bā'bā vósí rí, tā ängü 'bá äräkâ ró 'dī kî ÿí mvá yí drí rí, “Ózō má ôdrâ trá rí, ó'bâ amâ ävō tā ängü 'bá äzi 'dī ävō lā lāgátí ló'dé nō 'á nōngá. ³² Má nî trá kî, pätīí ró, tā tā ängü 'bá 'dī drí átálé vō kōrōnyâ zâ kâ Bétélé 'á nōngá nō tāsí, g'ódá jó ôvâri ññî kâ yí gólíyî drí 'dīlî trá 'bâdrî Sámáriyâ kâ 'álâ nâ 'bá yí tāsí rí ä'dó rú 'é'á, nyé özō gólá drí átálé trá rí tí.”

³³ G'ódá tā 'dī volé drī lā 'ásí rí, Jēröbómâ já rú kô tā 'é'ê öñjî íyíká 'dī 'ásí. Drílâ ōjílâ gólíyî lē 'bá lósí lā'bî 'é kâ 'élé äzâ 'bá yí nîjízó öri ngúingí 'ásí, ä'dó kô öri Lávî kâ 'ásí. G'ódá drílâ gólíyî 'bázó lósí 'élé jó ôvâri ññî kâ drílâ 'dīlî trá úru lütú drī 'álá 'dī 'bá yí 'ásí.

³⁴ G'ódá áá'dó 'bâ-tî Jēröbómâ kâ ízâ'á tā öñjî gólá drí 'élé 'dī tāsí.

Tā Jēröbómâ rí mvá drí drázó rí

(2 Āmbá 11:5-12:16)

14 ¹ Kāyî nâ 'bá yí sî, Jēröbómâ rí mvá Ābîjâ drí 'dézó ngá lāzé bē. ² G'ódá Jēröbómâ drí ngázó tā átálé ÿí ökó drí kî, “Nî nî áñî lārâkô ōjálé ä'dólé ōjílâ lídî äzâ kâtî, öözó áñî nîī amâ ökó ró. G'ódá nî nî ró Sílō 'álâ Āhîjâ ngálâ, gólá 'dī tā ängü 'bá tā átâ 'bá má drí kî, má ä'dó ä'dó'á kúmu ängí ró 'bâdrî nō drīlî rí. ³ Nî trō ämbâtâ müdrî, kéké yí bē, kpākō ápé kâ bē kpāâ nî'á fēlâ Āhîjâ drí. Gólá ä'dó tā 'é 'bá rú 'élé amâ mvá bē rí átâ'á ní drí.” ⁴ G'ódá Jēröbómâ rí ökó drí ngázó nílî Sílō 'álâ, tā ágó lā drí átálé drílâ 'dī 'élé. G'ódá Āhîjâ íyíngá trá äräkâ ró, gólá rí lîfî ndrē vō dódó kô äräkâ drí. ⁵ G'ódá Ôvâri átâ trá Āhîjâ drí kî “Jēröbómâ rí ökó rî'á áñî'á ní ngálâ áñî ññîlî ÿí mvá rí rú'bâ tāsí, gólá rí mvá rî'á ngá lāzé ró. Gólá ä'dó ÿí lārâkô öjâ'á ä'dólé ōjílâ lídî äzâ ró, má ä'dó tā ní drí 'é'á átálâ drílâ rí átâ'á ní drí, özō gólá äâcâ trá rí.”

⁶ G'ódá nîngá sî, Āhîjâ árilí bē ökó 'dī pá äyí lā jó tîlî-tî 'á rí, gólá kî, “Nî áfi jó 'á má ngálâ nölé, Jēröbómâ rí ökó. Má nî nî trá, ní rí áñî lārâkô ōjálé ōjílâ lídî äzâ kâtî ä'dó tāsí yâ? Má cú vōrâ öñjî bē 'é'á átálâ ní drí. ⁷ Nî gō nî'á tā nō átálé áñî ágó Jēröbómâ drí kî, “Nōö tā Ôvâri Ísirâ'élé kâ drí átálé rí 'dī, “Má nî nî trá áñî äzi-äzi yí lāfálé sî ä'dólé drí-'bâ ró ōjílâ ámakâ Ísirâ'élé kâ drīlî. ⁸ Má trō kúmu trá 'bâ-tî Däwúdjî kâ drígá sî fēlê ní drí, g'ódá ní ä'dó kô nyé özō Däwúdjî gólá rí 'bá amâ ññîlî, g'ódá kpá tá ámakâ árilí rîzō tā mbî 'élé 'dī rí tí. ⁹ Nî 'é kpá tá öñjî trá rōö lāvülí kōrō áñî äzi-äzi kúmu ängí ängí sîsî rí 'bá yí kâ drīī sî. Nî 'bâ má trá ä'dólé ömbâ ró, tälâ ní gâ má trá dó, g'ódá ní êdê áningá ngá lîndrî yí trá ädî 'ásí ôvâri ró rî'á ññîlâ. Jēröbómâ, ní 'bâ má trá ä'dólé ömbâ ró lāvülí gārâ, tälâ ní já ügúlî trá má drí.

¹⁰ “G'ódá tá öñjî 'dī tāsí rí, má ä'dó lāñō fē'á 'bâ-tî Jēröbómâ kâ yí drí. Má ä'dó ägō g'ódá ägō mvá yí bē üfú'á ndrî, g'ódá ägō gólíyî lósí äkó rí 'bá yí bē. G'ódá má ä'dó 'bâ-tî ánikâ ízâ'á ndrî, nyé özō lāsî drí tötö zarê kâtî. ¹¹ Öké yí ä'dó ōjílâ Jēröbómâ kâ gólíyî drâ 'bá jārībâ 'á rí 'bá yí, ävō lā yí nyä'á nî, g'ódá áriwá ä'dó gólíyî drâ 'bá ömâ 'álá rí 'bá yí ävō lā yí nyä'á nî. Má Ôvâri, má átâ tá ámakâ trá.”

¹² “Ní Jëròbómá rí òkò, ní gò 'bà 'álá. Òzò ní òfí trá jàrbā ànká 'á rí, àní mvá à'dò drā'á. ¹³ Òjílá Ísírā'élē ká rí 'bá yí ndrí à'dò ìyí gólá rí àwò ngò'á, gò'dá gólíyí à'dò gólá rí àwò 'bā'á 'bú 'á. Gólá rí'dí cé 'bā-tí Jëròbómá ká 'á 'èzò àwò là 'balé 'bú 'á rí, tálá gólá 'bā Kúmú Òvārí Ísírā'élē ká trá à'dólé àyíkò ró tã tãndí gólá drí 'élē rí sí.

¹⁴ “Òvārí à'dò òjílá àzà njí'á ngbāāngbānò à'dólé kúmú ángí ró òjílá Ísírā'élē ká drílí, gólá 'è 'bá 'bā-tí Jëròbómá ká ùfúlí rí. Òvārí à'dò tã 'dì 'é'á 'wāá. ¹⁵ Òjílá Ísírā'élē ká yí 'bā ìyí Òvārí trá à'dólé òmbā ró, tálá gólíyí lò'bā ìyí pārandā òvārí òkò ró Àsērāhā trá à'dólé ìyí drí rí'á ìnjílá òvārí ìyíká ró. Ítí rí, Òvārí à'dò lānò fē'á gólíyí drí gólíyí 'balé à'dólé òzò òmá ìmvú drí rí'á ìyálá áyágá 'á rí kátí. Gólá à'dò òjílá Ísírā'élē ká yí lófò'á volé ìnyákú tãndí gólíyí á'bíyá yí ká 'ásí, gólíyí lāpèlè áyágá Yúfērété ká 'á'á là 'álá. ¹⁶ Gò'dá Òvārí kí, yí à'dò òjílá Ísírā'élē ká yí àyè'á, tálá Jëròbómá 'è tã ònjí trá rōò, gò'dá kpá gólá 'bā òjílá Ísírā'élē ká trá filí tã ònjí 'élē.”

¹⁷ Gò'dá 'dīí vòsì rí, Jëròbómá rí òkò drí ngázò nílí gólé jàrbā Tírázá ká 'álá. Gò'dá gólá drí cázò yí drí 'bā 'álá. Gólá òtírí pá tōò jó tìlì-tì 'á rí, kòrò gólá rí mvá drí drázò. ¹⁸ Ódrí àwò 'dì 'bázò 'bú 'á. Gò'dá òjílá Ísírā'élē ká yí drí gólá rí àwò ngòzò, nyé òzò Òvārí drí átálé trá tã àngū 'bá Àhíjā drí rí tí.

¹⁹ Tã àzà 'bá yí Jëròbómá drí 'élē rí, àjù 'ásí rí 'bá yí, gò'dá kpá tã gólá drí 'bārē kúmú 'á rí 'bá yí bē, ìngí trá búkú gólá rízó tã kúmú ángí ángí Ísírā'élē ká rí 'bá yí ká ìgílí 'á là rí 'á.

²⁰ Jëròbómá rí trá kúmú ángí ró 'bādrí Ísírā'élē ká drílí ndrò nyà'dí-trá-drí-lá-ngá-rí (22), gò'dá drílá drázò. Gò'dá Jëròbómá rí mvá Nādábā drí à'dózó kúmú ángí ró gólá rí vò 'á.

Tã Rēhòbómá kúmú ángí Yúdā ká ró rí tāsí

(2 Àmbá 11:5-12:16)

²¹ Rēhòbómá Sòlòmónā rí mvá òtírí 'bāā kúmú ángí Yúdā ká ró rí, 'dīí gólá trá ndrò bē nyà'dí-rí-drí-lá-ngá-àlò (41). Gólá drí rízó jàrbā Yēròsālémā ká 'á kúmú ángí ró ndrò mùdrí-drí-lá-ngá-njì-drí-lá-rí (17). Yēròsālémā 'dì jàrbā gólá Òvārí drí njílì trá jàrbā àzì 'dì 'bá yí lāfálé sí òjílá Ísírā'élē ká yí drí ìyí ìnjízó 'á là rí rí'dí. Rēhòbómá rí àndrē rí rú Námā, òrì Àmónā ká 'ásí.

²² Òjílá Yúdā ká yí drí tã ònjí 'èzò rōò Òvārí rí lífí drí 'á, gò'dá drílíyí gólá rí 'bázò à'dólé òmbā ró lāvùlì gārā òmbā gólá drí 'élē tã ònjí á'bíyá là yí drí 'élē trá rí tāsí rí dríí sí.

²³ Gò'dá gólíyí èdè vò ìyí drí òvārí àbārādāgò ìnjízó 'á là sí rí yí trá ùrú lútú yí dríí sí, gò'dá gólíyí èdré kúní mvá lānjā trá ùrú cì òvārí àbārādāgò ìnjízó, gò'dá gólíyí lò'bā ìyí pārandā trá àdrélé lútú yí dríí sí, gò'dá fē kúndrú-kúndrú rí 'bá yí zèlé sí rí'á ìnjílá òvārí òkò ró Àsērāhā ró. ²⁴ Gò'dá vò òvārí àbārādāgò ìnjí ká 'dì 'bá yí 'ásí rí, àgò yí gò'dá òkò yí bē rí trá òkò kpā 'bá ngatā àgò kpā 'bá ró. Òjílá Yúdā ká 'dì 'bá yí 'è ìyí kpá tã ònjí tètè tìbè òrì gólíyí Òvārí drí lādrólé trá volé òjílá Ísírā'élē ká drí rí 'bá yí drí 'élē rí 'bá yí trá.

²⁵ Gò'dá ndrò njí kúmú ángí Rēhòbómá drí à'dózó kúmú 'á rí tú rí, kúmú ángí Māsírí ká rú bē Sísakā drí ànizò 'dèlé àjù bē Yēròsālémā dríí. ²⁶ Gólá drí ngá 'bā 'bá tãndí ró jó Òvārí ká 'á rí 'bá yí ù'dúzó gò'dá ngá 'bā 'bá tãndí ró 'bā kúmú ká 'á rí 'bá yí bē ndrì, cācā Sòlòmónā ká èdélé dáàbò 'ásí rí 'bá yí bē ndrì. ²⁷ Kúmú ángí Rēhòbómá drí cācā ó'dí èdézò àdì zílí bōrónjì rí 'ásí lò'balé cācā ódrí òpálé trá 'dì 'bá yí vò là yí 'á. Gò'dá drílá cācā 'dì 'bá yí trōzó fèlè drí-'bá lókí 'bá gólíyí rí 'bá 'bā kúmú ká 'dì jó tìlì-tì là vò ndrélé rí 'bá yí dríí rí 'bá yí dríjā. ²⁸ Òzò kúmú ángí Rēhòbómá òtírí ngāā rí'á nílí filí jó Òvārí ká 'álá rí, lókí 'bá 'dì 'bá yí drí cācā 'dì 'bá yí trōzó rí'á àdrélé rí'dí bē là ìyí dríjā sí. Gò'dá òzò kúmú ángí Rēhòbómá òtírí àfòò jó 'dì 'ásí rí, lókí 'bá 'dì 'bá yí drí rízó cācā 'dì 'bá yí trólé lógólé jó ìyíká rí 'álá. ²⁹ Tã àzà 'bá yí Rēhòbómá drí 'élē ndrò gólá drí à'dózó kúmú ángí ró nā 'bá yí 'á rí, ìngí trá búkú rízó tã kúmú ángí ángí Yúdā ká rí 'bá yí ká ìgílí 'á là rí 'á. ³⁰ Gò'dá Rēhòbómá yí Jëròbómá bē rí ìyí trá zāā àjù 'búlí ìyí lāfálé 'ásí. ³¹ Gò'dá Rēhòbómá drí drázò, ódrí gólá rí àwò 'bázò ló'dé á'bíyá là yí ká 'á Jàrbā Dāwúdí ká 'á. Gólá rí àndrē rí rú Námā òrì Àmónā ká 'ásí. Gò'dá Rēhòbómá rí mvá Àbjámā drí à'dózó kúmú ángí ró átá là rí vò 'á.

Tâ Ābĭjāmā drí â'dózo kúmú ángí ró 'bādrĭ Yúdā kâ drĭlĭ rĭ

(2 Āmbá 13:1-22)

15¹ Ābĭjāmā^r òtírĭ â'dó kúmú ángí ró 'bādrĭ Yúdā kâ drĭlĭ rĭ, Jĕrōbómā Nĕbátā rĭ mvá rĭ trá kúmú ángí ró 'bādrĭ Īsĭrā'élĕ kâ drĭlĭ ndrō mùdrĭ-drĭ-lā-ngā-nĭj-drĭ-lā-nā. (18)
² Gō'dá Ābĭjāmā rĭ trá kúmú ángí ró Yĕrōsālémā 'á 'bādrĭ Yúdā kâ drĭlĭ ndrō nā. Gólá rĭ ándrĕ rĭ rú Mákā^s mvá ānjō Ābĭsālómā kâ.

³ Ābĭjāmā 'ĕ tā ònjĭ kpá trá, nyé òzō átá lâ drĭ 'ĕlĕ rĭ tí. Gólá 'bāá íyĭ pĭpĭsĭlĭ ndrĭ Ôvārĭ drĭ kô, òzō á'byá lâ Dāwúdĭ drĭ pĭpĭsĭlĭ 'bārĕ Ôvārĭ drĭ rĭ tí. ⁴ Gō'dá tā tándĭ Dāwúdĭ drĭ 'ĕlĕ trá Ôvārĭ drĭ rĭ tāsĭ rĭ, Ôvārĭ drĭ Ābĭjāmā rĭ áyézō rĭlĭ kúmú ángí ró, gō'dá mvá ágō tĭlĭ â'dólĕ kúmú ángí ró gólá rĭ vō 'á, āâ'dō ró Yĕrōsālémā rĭ 'bālĕ â'dólĕ āmbā-āmbā ró. ⁵ Nĭ ndrĕ drĕ, Dāwúdĭ 'ĕ tā tándĭ trá rōô Ôvārĭ rĭ lĭfĭ drĭ 'á. Gólá kú pávō Ôvārĭ kâ 'ásĭ kô, cé tā ònjĭ gólá drĭ 'ĕlĕ trá Ūrĭyā òjĭlā Hítĭ kâ drĭ rĭ 'dĭ.

⁶ Gō'dá ájū rĭ trá rú 'ĕlĕ Ābĭjāmā yĭ lāfálĕ 'á Jĕrōbómā bĕ zāā bādĭ ndrō Ābĭjāmā drĭ rĭzō lédrĕ-lédrĕ ró 'dĭ 'bá yĭ 'ásĭ ndrĭ. ⁷ Tā āzā 'bá yĭ Ābĭjāmā drĭ 'ĕlĕ rĭ, ĭĭgĭ trá ndrĭ búkū gólá rĭzō tā kúmú ángí ángí Yúdā kâ rĭ 'bá yĭ kâ ĭĭlĭ 'á lâ rĭ 'á. ⁸ Gō'dá Ābĭjāmā drĭ drāzō, gō'dá gólá rĭ ávō 'bāzō ló'dĕ á'byá lâ yĭ kâ 'á jārĭbā Dāwúdĭ kâ 'á. Gō'dá gólá rĭ mvá Ásā drĭ â'dózo kúmú ángí ró gólá rĭ vō 'á.

Tā Ásā drĭ â'dózo kúmú ángí ró 'bādrĭ Yúdā kâ drĭlĭ rĭ

(2 Āmbá 15:16-16:6,11-13)

⁹ Ásā òtírĭ â'dó kúmú ángí ró 'bādrĭ Yúdā kâ drĭlĭ rĭ, Jĕrōbómā Nĕbátā rĭ mvá rĭ trá kúmú ángí ró 'bādrĭ Īsĭrā'élĕ kâ drĭlĭ ndrō nyā'dĭ-trá (20). ¹⁰ Gō'dá Ásā drĭ rĭzō kúmú ángí ró Yĕrōsālémā 'á 'bādrĭ Yúdā kâ drĭlĭ ndrō nyā'dĭ-rĭ-drĭ-lā-ngā-ālō (41). Gólá rĭ dĕdĕ rĭ rú Mákā, Ābĭsālómā rĭ mvá ānjō 'ĭ.

¹¹ Ásā drĭ tā tándĭ 'ĕzō Ôvārĭ rĭ lĭfĭ drĭ 'á, nyé òzō á'byá lâ Dāwúdĭ drĭ 'ĕlĕ rĭ tí. ¹² Gólá drĭ ágō kpā 'bá gō'dá òkō kpā 'bá vō òvārĭ ābārādāgō kâ 'á rĭ 'bá yĭ drōzō volĕ vō 'dĭ 'bá yĭ 'ásĭ, gō'dá gólá drĭ ngá á'byá lâ yĭ drĭ ĕdĕlĕ trá ĭnjĭlĭ òvārĭ ābārādāgō ró rĭ 'bá yĭ ĭzāzō.

¹³ Gólá drĭ kúmū trōzō volĕ íyĭ dĕdĕ Mákā kúmú ángí òkō ró rĭ drĭgá sĭ, tālā gólá ĕdĕ pārāndā òvārĭ ābārādāgō òkō ró Āsĕrāhā rĭ ĭnjĭzō. Kúmú ángí Ásā drĭ pārāndā ònjĭ 'dĭ āngízō zālĕ fāfā Kĭdrōnā kâ 'á. ¹⁴ Kúmú ángí Ásā ĭzāā vō òvārĭ ābārādāgō ĭnjĭ kâ 'bā 'bá lūtū yĭ drĭ 'dĭ 'bá yĭ kô. Āâ'dō kpálĕ tūtĭ rĭ, gólá rĭ pĭpĭsĭlĭ zāā tā lĕlĕ bĕ Ôvārĭ 'á ndrō gólá drĭ rĭzō lédrĕ-lédrĕ ró rĭ 'bá yĭ 'ásĭ ndrĭ.

¹⁵ Gō'dá gólá drĭ ngá ĕdĕlĕ dáābō 'ásĭ gō'dá sílĭvā yĭ 'ásĭ tĭbĕ gólĭyĭ átá lâ bĕ drĭ fĕlĕ trá Ôvārĭ drĭ rĭ 'bá yĭ trōzō lō'bālĕ jó ángí Kúmú Ôvārĭ kâ 'á. ¹⁶ Gō'dá ájū rĭ trá rú 'ĕlĕ kúmú ángí Ásā yĭ lāfálĕ 'ásĭ kúmú ángí Īsĭrā'élĕ kâ Bāásā bĕ zāā bādĭ. ¹⁷ Bāásā kúmú ángí Īsĭrā'élĕ kâ drĭ ngāzō nĭlĭ ájū 'bū 'bá íyĭkā yĭ bĕ Yúdā 'álā, nĭ'á 'dĕlĕ ájū bĕ jārĭbā mvá Rámā kâ drĭ, gō'dá rúzō lâ. Gō'dá gólĭyĭ drĭ jārĭbā 'dĭ 'bāzō â'dólĕ āmbā-āmbā ró. Gō'dá tā 'dĭ tāsĭ rĭ, drĭlā ájū 'bū 'bá íyĭkā yĭ lō'bāzō tólā, rĭ'á òjĭlā gólĭyĭ rĭ 'bá íyĭ ānĭlĭ āfĭlĭ Yúdā 'á, gō'dá kpā gólĭyĭ rĭ 'bá fólĕ Yúdā 'ásĭ rĭ 'bá yĭ íkĭlĭ.

¹⁸ Gō'dá Ásā kúmú ángí Yúdā kâ 'dĭ ārĭ tā 'dĭ bĕ rĭ, drĭlā ngāzō dáābō gō'dá sílĭvā bĕ gólĭyĭ lākĭ 'bá jó ngá lāpĭ kâ jó Ôvārĭ kâ 'á rĭ kâ 'á gō'dá jó gólākā kúmū kâ 'á 'dĭ 'bá yĭ ù'dúlĭ ndrĭ, gō'dá gólá drĭ fĕzō lâ drĭ-'bá íyĭkā 'dĭ 'bá yĭ drĭ trōlĕ, gō'dá gólá drĭ gólĭyĭ jōzō nĭ'á Dāmāsĕkĕ 'álā vōrā bĕ kúmú ángí 'bādrĭ Ārāmā kâ rĭ kâ Bĕnĕhādā drĭ. Bĕnĕhādā 'dĭ Tābĭrĭmónō rĭ mvá gō'dá Hĕzĭyónō rĭ ózōwā 'ĭ. ¹⁹ Vōrā lâ kĭ, "Má lĕ tā-drĭ lĕlĕ òmbĕlĕ 'bālĕ āmā lāfálĕ 'á ní bĕ, òzō āmā átá yĭ lāfálĕ 'ásĭ ānĭ átá bĕ rĭ kátĭ. Nĭ ndrĕ drĕ, má jō dáābō gō'dá sílĭvā bĕ trá ní drĭ ngá fĕfĕ ámākā ró. Má lĕ ní ñō ró tā-drĭ lĕlĕ ānĭ lāfálĕ 'á

¹15:1 Úzĭ rú Ābĭjāmā 'dĭ kpā Ābĭjā, 2 Āmbá 13:1-14:1.

⁸15:2 Búkū 2 Āmbá kâ 13:2 'á, ĭĭgĭ trá kĭ, Mákā rĭ'á mvá ānjō Ūrĭyĕlĕ kâ 'dĭ.

Baásá kúmu ángí Īsīrā'ēlē kâ bê 'dī volé ngbāāngbānō, tālā gólá ōfō ró volé 'bādrī ámakâ 'ásī."

²⁰ Bēnēhādā drī tā-drī lēlē kúmu ángí Ásā kâ 'dī kōzō, gō'dá gólá drī ājū 'bū 'bá íyíkâ 'dī 'bá yí jōzō nīlī 'dēlē ājū bê jārībā Īsīrā'ēlē kâ rī 'bá yí drīlī, gō'dá gólīyī drī jārībā mvá Ījónā kâ, Dánā kâ, Ábēlē Bētē Mákā kâ 'dī 'bá yí pēzō 'bādrī Kīnērētē kâ, gō'dá 'bādrī Nāfātālī kâ yí bê ndrī. ²¹ Gō'dá Bāásā āri tā 'dī bê rī, gólá drī lōsī jārībā mvá Rāmā kâ 'dī 'bā'bā lā kâ āmbā-āmbā ró rī āyēzō, gō'dá gólá drī ngāzō gólē volé Tīrāzā 'álā. ²² Gō'dá kúmu ángí Ásā drī tā 'bāzō ōjīlā Yúdā kâ yí drī ndrī kī, gólīyī ōtrō rōvō ndrī fē pālē trá rī 'bá yí bê tībē Bāásā drī lōsī 'ēzō 'dī sī lā 'dī 'bá yí volé jārībā Rāmā kâ 'ásī. Gō'dá gólīyī drī rōvō gō'dá fē pālē trá 'dī 'bá yí bê trōzō nīlī 'dī bê lā yí jārībā mvá Gēbā kâ 'dīzō 'bādrī Bēnjimónā kâ 'álā, gō'dá kpá jārībā mvá Mīzīpā kâ bê.

²³ Gō'dá tā āzā 'bá yí kúmu ángí Ásā drī 'ēlē gō'dá mbārākā gólākā ājū 'á ndrō gólá drī 'bāzō kúmu ángí ró rī 'á, jārībā gólá drī 'dīlī rī 'bá yí, fīgī trá ndrī búkū gólá rīzō tā kúmu ángí ángí Yúdā kâ rī 'bá yí kâ īgīlī 'á lā rī 'á. Gō'dá gólá dē bê ārākā ró rī, ngá lāzē drī pá gbāyā lā 'ēzō. ²⁴ Gō'dá kúmu ángí Ásā drī drāzō, gō'dá gólá rī āvō 'bāzō ló'dé á'byā lā yí kâ 'á jārībā Dāwūdī kâ 'á. Gō'dá gólá rī mvá Jēhōsāfātā drī á'dózō kúmu ángí ró gólá rī vō 'á.

Tā Nādábā drī á'dózō kúmu ángí ró 'bādrī Īsīrā'ēlē kâ drīlī rī

²⁵ Ndrō rī kúmu Ásā kâ kúmu ángí ró 'bādrī Yúdā kâ drīlī rī 'á rī, Jērōbómā rī mvá Nādábā drī á'dózō kúmu ángí ró 'bādrī Īsīrā'ēlē kâ drīlī. Gō'dá Nādábā drī rīzō kúmu ángí ró Īsīrā'ēlē drīlī ndrō rī. ²⁶ Nādábā 'ē tā ōnjī trá Ōvārī rī līfī drī 'á, gō'dá gólá 'ē kpá tā ōnjī ālō-ālō íyī átá drī 'ēlē trá rī 'bá yí trá, gólá 'bā kpá ōjīlā Īsīrā'ēlē kâ rī 'bá yí trá filī tā ōnjī 'á.

²⁷ Bāásā Áhījā rī mvá ōrī Isākárā kâ 'ásī drī ngāzō ōjīlā íyíkâ bê tā 'ī'īlī 'ēzō Nādábā rī fūlī. Gō'dá Nādábā ājū 'bū 'bá íyíkā rī 'bá yí bê drī nīzō rīlī drī jārībā mvá Gībētónō kâ rú sī 'bādrī Fīlīsītīyā kâ 'á 'dēlē ājū bê drī lā. Gō'dá Bāásā ājū 'bū 'bá íyíkā yí bê drī áfīzō īnīnī ró ājū 'dī 'á Nādábā rī fūlī. ²⁸ Ásā á'dō bê kúmu ángí ró 'bādrī Yúdā kâ drīlī ndrō nā rī, Bāásā fū Nādábā trá, gō'dá Bāásā drī á'dózō kúmu ángí ró 'bādrī Īsīrā'ēlē kâ drīlī Nādábā rī vō 'á.

²⁹ Gō'dá 'dīlī vósī rī, Bāásā itō bê rīlī kúmu ángí ró rī, gólá drī 'bā-tī Jērōbómā kâ ūfúzō ndrī volé. Gólá āyē ōjīlā ákīpá ālō lédrē-lédrē ró 'bā-tī Jērōbómā kâ 'á kō. Gō'dá gólá drī gólīyī 'ēzō, nyé ōzō Ōvārī drī átālē trá tā āngū 'bá Áhījā Sīlō lé 'bá ró rī tī Jērōbómā drī rī tí. ³⁰ Tā 'dī 'ē rú trá tā ōnjī kúmu ángí Jērōbómā drī 'ēlē trá 'dī tāsī. Kúmu Ōvārī Īsīrā'ēlē kâ á'dō trá ōmbā ró tā ōnjī gólá drī 'ēlē trá 'dī tāsī, gō'dá kpá tā ōnjī drīlā ōjīlā Īsīrā'ēlē kâ 'bāzō filī tā ōnjī 'ēlē 'dī tāsī. ³¹ Gō'dá tā āzā 'bá yí Nādábā drī 'ēlē ndrō gólá drī 'bāzō kúmu ángí ró rī 'bá yí 'ásī rī, fīgī trá ndrī búkū rīzō tā kúmu ángí ángí Īsīrā'ēlē kâ rī 'bá yí kâ īgīlī 'á lā rī 'á. ³² Gō'dá ājū rī trá rú 'ēlē kúmu ángí Yúdā kâ Ásā yí lāfālē 'á kúmu ángí Īsīrā'ēlē kâ Bāásā bê ndrō gólīyī drī á'dózō kúmu 'á rī 'bá yí 'ásī ndrī.

Tā Bāásā drī rīzō kúmu ángí ró 'bādrī Īsīrā'ēlē kâ drīlī rī

³³ Ásā rī bê kúmu ángí ró 'bādrī Yúdā kâ drīlī ndrō nā rī, Bāásā Áhījā rī mvá drī á'dózō kúmu ángí Īsīrā'ēlē kâ ró. Gō'dá drīlā rīzō kúmu ángí ró Tīrāzā 'álā 'bādrī Īsīrā'ēlē kâ drīlī ndrī ndrō nyā'dī-trá-drī-lā-ngā-sū (24). ³⁴ Bāásā 'ē tā ōnjī trá Ōvārī rī līfī drī 'á, gō'dá gólá drī kpá rīzō tā ōnjī ālō-ālō Jērōbómā drī 'ēlē trá rī 'bá yí 'ēlē 'dī, gólá 'bā kpá ōjīlā Īsīrā'ēlē kâ rī 'bá yí trá tā ōnjī 'ēlē.

16 ¹ Gō'dá Ōvārī drī tā átázō Jēhū Hānānī rī mvá drī kī, "Nī nī tā nō átālē Bāásā drīlī, ² Nī ngá tākō 'ī, má īngā nī trá tǎpīlīndrī 'ásī á'dólē kúmu ángí ró ōjīlā ámakā Īsīrā'ēlē kâ yí drīlī. Gō'dá ní drī ní drī ání jázō tā ōnjī 'ēlē, nyé ōzō tā ōnjī Jērōbómā kâ 'ēlē rī tí. Gō'dá ní drī kpá ōjīlā Īsīrā'ēlē kâ 'bāzō tā ōnjī 'ēlē. Gō'dá ānī drī ámakā 'bāzō á'dólē ōmbā ró tā ōnjī ānikā 'ēlē 'dī tāsī. ³ Ítī rī, má á'dō nī gō'dá 'bā-tī ānikā bê ízā'á volé, nyé ōzō 'bā-tī Jērōbómā Nēbātā rī mvá kâ rī tí. ⁴ Ōkē á'dō ānī áró yí ōdrā 'bá jārībā 'á rī 'bá yí āvō lā yí

nyá'á nī, gō'dá gólíyí òdrā 'bá òmā 'á rí 'bá yí áriwá à'dò àvò là yí nyá'á nī.''' Ítí rí, Jéhù drí nízò tã 'dì átalé Bãásã drī.

⁵ Tã àzã 'bá yí Bãásã drí 'èlè gō'dá mbârākã gólākã àjù 'á ndrò gólá drí 'bázò kúmu ángí ró rí 'á rí, ìngí trá búkù rízò tã kúmu ángí ángí Ísírã'èlè ká rí 'bá yí ká ìgílí 'á là rí 'á. ⁶ Gō'dá Bãásã drí drázò, gō'dá gólá rí àvò 'bázò ló'dé à'bíyá là ká 'á jārībã Tírázã ká 'álá. Gō'dá gólá rí mvá Élá drí à'dózò kúmu ángí ró gólá rí vò 'á.

⁷ Tã Bãásã ká tãsi rí, Òvãri àtã tã trá kòrò tã àngù 'bá Jéhù Hãnání rí mvá sī Bãásã drí 'bã-tí gólākã bē, tã ònjí gólíyí drí 'èlè trá Òvãri rí ìfí drí 'á gólá rí 'bã 'bá òmbã ró 'dì 'bá yí tãsi. Òvãri à'dò trá òmbã ró, tãlã Bãásã yí rí trá tã ònjí 'èlè, nyé òzò Jëròbómã ká rí tí, gō'dá kpá tãlã Bãásã fù 'bã-tí Jëròbómã ká trá ndrī.

Tã Élá drí à'dózò kúmu ángí Ísírã'èlè ká ró rí

⁸ Ndrò nyá'dí-trá-drī-lã-ngã-njī-kázíyá (26) Ásã ká kúmu ángí ró 'bãdrī Yúdã ká drīlī rí 'á rí, Bãásã rí mvá Élá drí à'dózò kúmu ángí ró 'bãdrī Ísírã'èlè ká drīlī. Gō'dá drílã rízò là ndrò rī. ⁹ Zímīrī drī-'bá àjù 'bù 'bá ùrùkã Élá ká rí 'bá rálè àrãbíyã pá bē rī òsání drí rí'á sèlã nī rí 'bá yí drīlī rí drí tã ì'bízò òjílã íyíkã bē, àà'dò ró kúmu ángí Élá rí fúzò. Kãyì àzã sī, Élá rí trá Tírázã 'álá, gō'dá òdrã cì gólá trá Árázã drī-'bá gólá rí 'bá 'bã kúmù ká vò là ndrèlè Tírázã 'álá rí drí 'bã 'á. ¹⁰ Zímīrī drí ngázò nílí filí Élá rí gálè, gō'dá drílã gólá rí fúzò, 'dī Ásã trá kúmù 'á ndrò bē nyá'dí-trá-drī-lã-ngã-njī-drī-lã-rī (27) kúmu ángí ró Yúdã 'á. Gō'dá Zímīrī drí à'dózò kúmu ángí ró 'bãdrī Ísírã'èlè ká drīlī Élá rí vò 'á.

¹¹ Kãyì gólá drí ìtòzò lòsì 'èlè kúmu ángí ró rí sī, gólá drí òjílã 'bã-tí Bãásã ká 'á rí 'bá yí ùfúzò ndrī volé. Àgò àkípá àlò lãkì kò, gólá rí áró yí gō'dá àzì-àzì gólíyí 'bã 'bá ànyí rí 'bá yí bē ùfúzò ndrī volé. ¹² Gō'dá ìtí rí, Zímīrī drí 'bã-tí Bãásã ká yí ìzázò ndrī volé, nyé òzò Òvãri drí átalé trá tã àngù 'bá Jéhù sílī rí tí. ¹³ Bãásã yí mvá là Élá bē 'è ìyí tã ònjí trá, gō'dá 'bã òjílã Ísírã'èlè ká trá tã ònjí òvãri lindrí lòsì àkò rí 'bá yí ìnjílí ká rí 'èlè ì'dí. Tã 'dì 'bá yí 'bã Kúmu Òvãri Ísírã'èlè ká trá à'dólè òmbã ró gólíyí rú. ¹⁴ Tã àzã 'bá yí Élá drí 'èlè kúmù íyíkã 'dì 'á rí, ìngí trá búkù rízò tã kúmu ángí ángí Ísírã'èlè ká rí 'bá yí ká ìgílí 'á là rí 'á.

Tã Zímīrī drí rízò kúmu ángí Ísírã'èlè ká ró rí

¹⁵ Ásã rí bē 'bãdrī Yúdã ká drīlī kúmu ángí ró ndrò nyá'dí-trá-drī-lã-ngã-njī-drī-lã-rī (27) rí, Zímīrī drí à'dózò kúmu ángí ró 'bãdrī Ísírã'èlè ká drīlī. Gō'dá Zímīrī drí rízò Tírázã 'álá kúmu ángí ró cè kãyì njī-drī-lã-rī. Àjù 'bù 'bá Ísírã'èlè ká rí ìyí trá ngbãã ànyí jārībã mvá Filisítíyá ká Gībètónò rú, njãã 'èzò 'dèlè àjù bē drī lá. ¹⁶ Gō'dá àjù 'bù 'bá Ísírã'èlè ká táyã 'á rí 'bá yí àrílí bē tã gólá Zímīrī drí kúmu ángí rí fúzò rí, gólíyí drí Òmírī drī-'bá àjù 'bù 'bá íyíkã rí ká 'bázò à'dólè kúmu ángí ró òjílã Ísírã'èlè ká yí drīlī kãyì 'dì 'á táyã 'á tólá. ¹⁷ Gō'dá kòrò, Òmírī yí àjù 'bù 'bá íyíkã Ísírã'èlè ká rí 'bá yí bē drí àfòzò Gībètónò 'ásì nílí Tírázã 'álá 'dèlè àjù bē drī lá. ¹⁸ Gō'dá Zímīrī ndrè bē úrú jārībã íyíkã trá rí, gólá drí ngázò nírã filí jó 'á 'bã 'bá àmbã-àmbã ró rí 'á 'bã kúmù ká rí 'álá, gō'dá gólá drí lãsí sòzò òrì jó 'dì 'á, drílã vèzò drálè. ¹⁹ Zímīrī 'è tã ònjí trá Òvãri rí ìfí drí 'á, nyé òzò tã ònjí Jëròbómã drí 'èlè rí tí, gólá 'bã kpá òjílã Ísírã'èlè ká rí 'bá yí trá tã ònjí 'èlè. ²⁰ Tã àzã 'bá yí Zímīrī drí 'èlè kúmù íyíkã 'á, gō'dá tã drílã ì'bílí kúmu ángí Élá rú gólá rí fúzò rí, ìngí trá búkù gólá rízò tã kúmu ángí ángí Ísírã'èlè ká rí 'bá yí ká ìgílí 'á là rí 'á.

Tã Òmírī drí rízò kúmu ángí Ísírã'èlè ká ró rí

²¹ Gō'dá òdrã Zímīrī ká 'dì vòsì rí, òjílã Ísírã'èlè ká rí 'bá yí drí ìyí lãfálè cázò rí, àzã 'bá yí lè íyíkã Gínátã rí mvá Tíbīnī ì'dí à'dólè kúmu ángí íyíkã ró, gō'dá àzã 'bá yí lè íyíkã Òmírī ì'dí. ²² Gō'dá òjílã gólíyí 'dè 'bá Òmírī vòsì rí 'bá yí íyíkã àmbã-àmbã ró kòrò òjílã 'dè 'bá Tíbīnī vò rí drīlī sí. Gō'dá gólíyí drí Tíbīnī rí fúzò àjù 'á, gō'dá Òmírī drí à'dózò kúmu ángí ró.

²³ sã rí bē 'bãdrī Yúdã ká drīlī kúmu ángí ró ndrò nyá'dí-trá-drī-lã-ngã-mùdrī-drī-lã-ngã-àlò (31) rí, Òmírī drí à'dózò kúmu ángí ró òjílã Ísírã'èlè ká 'dì 'bá yí drīlī ndrī. Gō'dá gólá

drí rízo kúmu ʼŋgí ró ndrò mùdrí-drí-lâ-ngâ-rí (12). Ndrò 'dì 'bá yí 'á rí, sísí rí, gólá rí trá Tírázâ 'álá ndrò nǎj-kázíyá. ²⁴ Gõ'dá gólá drí lütú Sámáryā kâ gǐzo Séméré drígá sǐ sílívā ʼbǐlǐ kílō nyā'di-nā-drí-lâ-ngâ-mùdrí (70) sǐ. Gõ'dá gólá drí jārǐbā 'dǐzo lütú Sámáryā kâ 'dǐ drǐ, gõ'dá rú lâ zǐzo Sámáryā lütú lípǐ sísí Séméré rí ʼñjǐzò.

²⁵ Gõ'dá Ómírǐ 'è íyíkâ tâ ònjǐ trá Óvǎrǐ rí líǐ drǐ 'á lǎvǔlǐ kòrò kúmu ʼŋgí ʼŋgí sísí rí 'bá yí kâ drǐ sǐ. ²⁶ Gólá 'è tâ ònjǐ trá, nyé òzò kúmu ʼŋgí Jēròbómā Nēbátā drǐ tâ ònjǐ 'èrē tí. Gólá drí òjílā Īsǐrā'élē kâ 'bázò tâ ònjǐ ngá líndrǐ gólíyǐ lòsǐ ákò rí 'bá yí ʼñjǐ kâ rí 'èlē ʼdǐ, gõ'dá gólíyǐ drǐ Óvǎrǐ Īsǐrā'élē kâ 'bázò ʼdǐlólē òmbā rò tâ 'dǐ 'bá yí tāsǐ.

²⁷ Gõ'dá tâ ʼzā 'bá yí Ómírǐ drǐ 'èlē ndrò gólá drǐ 'bázò kúmu ʼŋgí ró rí 'bá yí 'ásǐ rí, ʼfǐgǐ trá ndrǐ búkū rízo tâ kúmu ʼŋgí ʼŋgí Īsǐrā'élē kâ rí 'bá yí kâ ʼgǐlǐ 'á lâ rí 'á. ²⁸ Gõ'dá Ómírǐ drǐ drázò gõ'dá gólá rí ʼvò 'bázò jārǐbā Sámáryā kâ 'dǐ 'á, gõ'dá gólá rí mvá ʼĀhábā drǐ ʼdǐzò kúmu ʼŋgí ró gólá rí vò 'á.

Tā ʼĀhábā drǐ ʼdǐzò kúmu ʼŋgí Īsǐrā'élē kâ ró rí

²⁹ ʼĀsā rǐ bē 'bādrǐ Yúdā kâ drǐlǐ kúmu ʼŋgí ró ndrò nyā'di-trá-drǐ-lâ-ngâ-mùdrí-drǐ-lâ-ngâ-nǐ-drǐ-lâ-nā (38) rǐ, Ómírǐ rǐ mvá ʼĀhábā drǐ ʼdǐzò kúmu ʼŋgí ró 'bādrǐ Īsǐrā'élē kâ drǐlǐ, gõ'dá gólá drǐ rízo kúmu ʼíyíkâ 'dǐ 'á ndrò nyā'di-trá-drǐ-lâ-ngâ-rí (22) Sámáryā 'álá 'bādrǐ Īsǐrā'élē kâ yǐ drǐlǐ. ³⁰ ʼĀhábā 'è tâ ònjǐ trá Óvǎrǐ rí líǐ drǐ 'á lǎvǔlǐ kòrò kúmu ʼŋgí ʼŋgí sísí rǐ 'bá yí kâ drǐ sǐ. ³¹ Gólá 'è tâ ònjǐ trá ròò kòrò lǎvǔlǐ, nyé òzò Jēròbómā Nēbátā rǐ mvá kâ rǐ tí. Gõ'dá dró tâ 'dǐ drǐ rǐ, gólá drǐ kúmu ʼŋgí Sídónā lé 'bá yí kâ Ētābālā rǐ mvá ʼñjǐ Jēzēbélē rǐ tròzò òkò ró, gõ'dá gólá drǐ ʼtòzò òvǎrǐ gólíyíkā Bāálā rǐ ʼñjǐlǐ. ³² Gólá drǐ jó ʼŋgí 'dǐzò Bāálā drǐ Sámáryā 'álá, gõ'dá vò kòrònyā zā kâ Bāálā kâ rǐ 'dǐzò jó ʼŋgí Bāálā kâ 'dǐ 'á tólá. ³³ Gõ'dá ʼĀhábā drǐ pǎrāndā èdézò òvǎrǐ òkò ró rú bē ʼĀsērāhā rǐ ʼñjǐzò, gõ'dá drǐlā tâ ònjǐ ʼzā 'bá yí 'èzò lǎvǔlǐ kòrò, Kúmu Óvǎrǐ Īsǐrā'élē kâ 'bázò ʼdǐlólē òmbā rò tâ ònjǐ gólá drǐ 'èlē 'dǐ tāsǐ. ³⁴ Kúmu ʼĀhábā kâ tú rǐ, Bētélē lé 'bá Hílē drǐ jārǐbā Yéríkò kâ 'dǐzò lògólē íyǐ vò 'á. Kǎyǐ tǐbē gólá drǐ ʼtòzò 'búlúkú 'dǐlǐ jó rúmvá jārǐbā 'dǐ kâ 'èzò 'bālā ʼāmbā-ʼāmbā ró rǐ 'á rǐ, gólá rǐ mvá sísí ʼĀbírāmā drǐ drázò. Gõ'dá kǎyǐ gólá drǐ ʼátǐ 'bárāñā kâ èdézò rǐ 'á rǐ, gólá rǐ mvá ʼdǐ Sēgúbū drǐ kpá drázò. 'Dǐ nyé òzò tâ gólá Óvǎrǐ drǐ ʼátálē trá Yásōwā gólá Núnú rǐ mvá drǐ rǐ tí.

Tā kórówā drǐ ngá nyānyā fēzò Ēlǐyā drǐ rǐ

17 ¹ Tā ʼŋgǐ 'bá ʼzā bē, rú lâ Ēlǐyā gólá Tísǐbǐ lé 'bá 'ǐ 'bādrǐ Gíládā kâ lésǐ. Kǎyǐ ʼzā sǐ, gólá drǐ ngázò nǐlǐ kúmu ʼŋgí ʼĀhábā ngálā, gõ'dá gólá kǐ, “Mā rǐ ʼbū 'bá Kúmu Óvǎrǐ lédrē-lédrē ró Īsǐrā'élē kâ rǐ kâ. Má ʼtǐrǐ lǎtrǐrǐ Kúmu Óvǎrǐ rǐ rú sǐ kǐ, ndrò ʼānyǐ gólíyǐ rǐ 'bá ʼñlǐ sísí 'álá rǐ 'bá yǐ sǐ, òzē ícā 'dǐlǐ ngátā ʼñdrǎlǐ ícā kpá tǐlǐ nongá kò, té òzò má ʼāatā tâ lâ trá rǐ.”

² Gõ'dá nǐngá sǐ, Óvǎrǐ drǐ tâ ʼátázò Ēlǐyā drǐ kǐ, ³ “Nǐ ngá nǐlǐ gólē ʼtǐ drǐ ʼáfòrē lésǐ ʼáyágá Jòròdénǐ kâ mbālē, gõ'dá nǐ nǐ ró ʼánǐ lǎpǐlǐ ʼānyǐ ʼáyágá mvá Kērítā kâ rú. ⁴ Nǐ ʼdǐ lǐmvú mvú'á ʼáyágá mvá 'dǐ lésǐ, gõ'dá nǐ ʼdǐ òngá nyānyā gólá má drǐ tâ lâ ʼátálē trá kórówā yǐ drǐ 'è'á fēlā nǐ drǐ rǐ nyā'á 'dǐ.”

⁵ Gõ'dá gólá drǐ tâ Óvǎrǐ drǐ ʼátálē drǐlā 'dǐ 'èzò té ʼtǐ. Gólá drǐ nǐzò ʼáyágá mvá Kērítā kâ 'álá, gólē ʼtǐ drǐ ʼáfòrē lésǐ ʼáyágá Jòròdénǐ kâ drǐ. ⁶ Gõ'dá kórówā 'dǐ 'bá yǐ drǐ rízo ʼāmbātā ʼátrólē ʼwá bē ʼáfēlē drǐlā cǐjǐnò lǎnjátúlǐ bē ʼtǐ vósǐ cē, gõ'dá gólá rǐ lǐmvú mvúlǐ ʼáyágá mvá 'dǐ 'á.

¹16:34 Úlǐ mvá sísí gólákā drǐ drázò mvá ʼdǐ 'bá yǐ, ʼdǐ tá kǐ, 'dǐyǐmvá Hílē kâ rǐ 'bá yǐ òdrā yǐ trá ndrǐ ndrò gólá drǐ rízo lósǐ jārǐbā Yéríkò kâ bēlē rǐ 'á.

Tâ Ēlīyā drī āyīzī pāzō Zārēfātā 'alā rī

⁷ Tā 'dī 'bā yī vósī rī, áyágá mvá Kērítá kâ 'dī drī sēzō vólé, tálá ôzē trá yú. ⁸ Gō'dá Ôvārī drī tā átázō Ēlīyā drī kī, ⁹ “Ní ngá nílí jārībā mvá Zārēfātā kâ ānyī Sīdónā rú rī 'alā rīlī tólá. Mā 'bā tá trá āyīzī āzā drī jārībā mvá Zārēfātā kâ 'á, ôfē ró ngá nyānyā ní drī.”

¹⁰ Gō'dá ĩtī rī, gólá drī nízō Zārēfātā 'alā. Gólá òtírī ácá áťī jārībā kâ tī rī, pātīī āyīzī 'dī bē tólá lāsī pá ē'bé'á vō álō 'á. Gólá drī āyīzī 'dī zīzō tē ĩjizō tī lá kī, “Ní á'dō ícá'á ĩmvú átrólē ĩgá 'á fīnyáwá má drī mvūlī yā?” ¹¹ Gō'dá āyīzī 'dī drī drē nírī ĩmvú átrólē rī 'á rī, gólá drī āyīzī 'dī zīzō tē átázō drīlā kī, “Gō'dá ní átrō kpá āmbātā fīnyáwá ĩtī má drī.” ¹² Āyīzī 'dī drī tā-drī lógōzō drīlā kī, “Mā ĩtī lātrítī Kúmú Ôvārī ániká lédrē-lédrē ró rī rú sī, má āmbātā ákō. Ngá gólá má drī 'bāzō ĩ'dí bē lá rī, cé 'ā'ī-árá fīnyáwá bē ĩmvó 'á, gō'dá ōlívī dō bē fīnyáwá ūpúwá 'á. Mā trá nī'á gólē 'bā 'alā ngbāāngbānō lāsī pá fīnyáwá nō bē má drī ngá lā'dízō ĩ'dí sī lá āmā drī ámā mvá bē nyálé. Ngá 'dī vólé drī lá 'á rī, má ā'dō drá'á.”

¹³ Gō'dá Ēlīyā drī tā átázō kī, “Ní 'ē ūrī kō. Ní 'ē tē gólá ní drī átalé rī ĩ'dí. Ní 'ē āmbātā fīnyáwá áfēlē má drī sīsī, gō'dá ní 'ē ró āmbātā āzā ānī drī ání mvá bē. ¹⁴ Nōō rī'á tá Kúmú Ôvārī ĩsīrā'elē kâ drī 'bālē trá 'elē ní drī rī ĩ'dí, 'Ā'ī-árá ániká ĩmvó 'á 'dī ícá ndélé kō, gō'dá dō ániká ūpúwá 'á 'dī ícá kpá ndélé kō būūū káyī Ôvārī drī ôzē ájózō ngá-īnyā drīī rī tū.”

¹⁵ Gō'dá āyīzī 'dī drī ngāzō nī'á gólē āmbātā 'bélé, nyé ôzō tā gólá Ēlīyā drī átalé drīlā rī tī. Gō'dá ngá nyānyā trá ícá-ícá ró Ēlīyā yī drī gō'dá 'bā-tī āyīzī 'dī kâ bē ĩtū vósī cé.

¹⁶ Ôvārī drī tā 'bā'bā íyíkā 'dī 'ēzō, nyé ôzō gólá drī átalé Ēlīyā drī rī tī. Gō'dá ĩzā 'ā'ī-árá kâ dō bē 'ē āyīzī 'dī kō.

¹⁷ Káyī 'dī 'bā yī vósī rī, āyīzī 'bā-lípī ró 'dī, mvá ágó lá drī 'dēzō ngá lāzē bē, gō'dá ngá lāzē 'dī drī rīzō zāā nílí sīsī 'alā lānjī-lānjī ró, té mvá 'dī drī drāzō. ¹⁸ Ōkō 'dī drī tā átázō Ēlīyā drīī kī, “Mā 'ē á'dō ngá 'ī ní drī yā? Mā ĩsū ámákā ní tá āngū 'bā Ôvārī kâ ĩ'dí. Ní ānī nōngá nō tá ōnjī ámákā á'dalé má drī, gō'dá kpá ámā mvá ágó nō fūlī yā?”

¹⁹ Ēlīyā drī tā átázō kī, “Ní átrō ání mvá ágó 'dī má ngáá nólé.” Gō'dá gólá drī mvá ágó 'dī ōmvō-tīlī lá rīzō ándrē lá drīgá sī, gō'dá trōzō lá jō ūrú 'alā rī 'á, vō gólá drī rīzō rīlī 'á lá rī 'á. Ēlīyā drī ngāzō mvá ágó 'dī trólē lālē gbārākā íyíkā drīī. ²⁰ Gō'dá gólá drī áwō ngōzō ūrú Ôvārī drī rātāā sī kī, “Kúmú ámákā Ôvārī, ní 'ē tá ōnjī tētē āyīzī gólá ámā áyē 'bā rīlī yī bē nō drī á'dō tāsī yā? Gō'dá ngbāāngbānō, ní áyē gólá rī mvá ágó nō drālē á'dō tāsī yā?”

²¹ Ēlīyā drī ngāzō íyī lālē mvá 'dī drīī ándalā ná, gō'dá trēzō ūrú Ôvārī drī rātāā 'ē'ē sī kī, “Ōō Kúmú Ôvārī ámákā, ní lógō mvá ágó nō lóvō-lóvō lá gólá 'á.”

²² Ôvārī drī rātāā Ēlīyā kâ 'dī tā-drī lá kōzō, gō'dá mvá ágó 'dī drī ĩtōzō lóvólé kpá ó'dí.

²³ Ēlīyā drī ngāzō gólá rī drīlī nízō ĩ'dí bē lá vūdrī 'alā, gō'dá nízō fīlī jō ándrē lá kâ 'alā. Gólá drī mvá ágó 'dī fēzō ándrē lá drī gō'dá tā átázō kī, “Ní ndrē, ání mvá trá lédrē-lédrē ró.” ²⁴ Gō'dá āyīzī 'dī kī tá āngū 'bā drī rī, “Ngbāāngbānō má nī trá kī, ní tá āngū 'bā Ôvārī kâ ĩ'dí, úlī Ôvārī kâ ní tī sī rī rī'á tá pātīī 'ī.”

Ēlīyā yī Ôbādīyā bē

18 ¹ Ôzē trá yú ndrō ná, gō'dá ndrō ná lá 'dī 'á rī, Ôvārī drī tā átázō Ēlīyā drī kī, “Ní ní ānī á'dalé kúmú āngí Áhábā drī, gō'dá má á'dō ôzē jō'á ĩnyákú drīī.” ² Gō'dá Ēlīyā drī ngāzō nílí íyī á'dalé kúmú āngí Áhábā drī.

Gō'dá lófō ōnjī tētē 'bādrī Sāmārīyā kâ 'á 'dī á'dō trá rōō. ³ Tā 'dī tāsī rī, Áhábā drī Ôbādīyā rī ájízō yī ngálá. Ôbādīyā ĩ'dí drī-'bā 'bā kúmú āngí Áhábā kâ vó lá ndrē 'bā 'ī. (Ôbādīyā lē tá trá Ôvārī 'á pipísīlī álō sī. ⁴ Jēzēbélē ōtírī rī tá āngū 'bā Ôvārī kâ rī 'bā yī úfūlī rī, Ôbādīyā drī tá āngū 'bā kámá-álo (100) átrōzō lāpílī ūgī rī 'á. Gólá drī tá āngū 'bā 'dī 'bā yī lāfálē lá yī cāzō nya'dī-rī-drī-lā-ngá-mūdrī (50) ūgī álo rī 'á, rīzō ngá nyānyā gō'dá ĩmvú bē fēlē drīlīyī.) ⁵ Kúmú āngí Áhábā drī tā átázō Ôbādīyā drī kī, “Mā ní kōrō áyágá mvá 'alé 'ásī, óró tī sī, gō'dá fāfā 'ásī ndrī. Ázāngá sī, má á'dō ōmā úsú'á ōsānī yī

dōngí yí bê drí nyálé rízo drē zāá lédrē-lédrē ró, má lēé kō kōrōnyā 'bā ká nō ákípa lá fūlī.”⁶ Gō'dá gólíyí drí rōvō drīī 'dī lāfálé lá cāzo rī. Kúmu ángí Áhábā drí nīzo rōvō drīī āzā lésí rí 'á, gō'dá Ōbādíyā drí kpá nīzo rōvō drīī āzā rí lésí rí 'á.

⁷ Gō'dá nīngá sī rī, Ōbādíyā drí rīzo nílí rōvō drīī āzā 'dī 'ásí, drííyí rú úsúzo Ēlíyā bê. Ōbādíyā drí Ēlíyā rí nīzo. Gō'dá gólá drí íyí 'āí tīzo vūdrí ĩnyákú drīī, gō'dá gólá drí tā átázo kí, “Pāťīī, nōo ní Ēlíyā kúmu ámaká 'ī'dí yā?”⁸ Ēlíyā drí tā-drī lógózo kí, “Áwō, ní nī tā átálé Áhábā kúmu ániká drí kí, má Ēlíyā bê nōngá.”

⁹ Ōbādíyā drí tā íjízó kí, “Má 'é tā ōnjí trá yā? Ní trō má lājō'ba ániká fēlé Áhábā drígá fūlī á'dō tāsí yā?”¹⁰ Má ítrí má Kúmu Ōvārí ániká á'dó 'bá lédrē-lédrē ró rí rú lá sī, 'bādrī gólá kúmu ángí ámaká drí ōjílá jōzo kō ání lōndálé 'á lá 'ásí rí yú. Gólá jō ōjílá íyíká trá ání lōndálé 'bādrī 'ásí ndrī, gō'dá gólíyí úsú íyí ní kō. Gólá drí drī-'bá 'bādrī ká 'bāzo álo-álo látrítrí ítrílí kí, yí úsú ní kō 'bādrī 'dī 'bá yí 'ásí.¹¹ Gō'dá ngbāangbānō, ní lē trá má drí n'á tā átálé ámbá ámaká drí kí, ‘Ēlíyā bê nōngá’ yā? ¹² Má níī vō gólá Líndrí Tāndí Ōvārí ká drí 'ēzo ání trōlé ngbāangbānō nōngá sī rí kō, ōzo má āyē ní trá nōngá gō'dá nīzo tā átálé Áhábā drí rī, gō'dá gólá úsú ní nōngá kō rí, gólá á'dó ámá fū'á. Gō'dá má lājō'ba ániká rí trá Ōvārí rí ĩnjílí ákpá drē má fínyáwá ítí.¹³ Kúmu ámaká, ní árí tā gólá má drí 'elē káyí Jēzēbélé drí rízo tā āngū 'bá Ōvārí ká rí 'bá yí úfúlí rí 'á kō yā? Gō'dá má trō tā āngū 'bá yí trá kámá-álo (100) lāpílí ūgí rí 'á, gō'dá gólíyí lāfálé cāzo nyá'dí-rī-drī-lā-ngá-múdrí (50) ūgí álo rí 'á, má drí rīzo ngá nyānyā gō'dá līmuvú bê fēlé gólíyí drí.¹⁴ Ní lē trá má drí n'á tā átálé ámbá ámaká drí kí, ní Ēlíyā bê nōngá. Gólá á'dó ámá fū'á!”

¹⁵ Gō'dá Ēlíyā kí, “Má ítrí látrítrí Ōvārí mbārāká ákí gólá á'dó 'bá lédrē-lédrē ró rí, má drí rīzo rú 'ī'būlī drílá rí rú lá sī, má á'dó n'á ámá á'dalé kúmu ángí Áhábā drí ándrō nō.”

¹⁶ Ōbādíyā drí ngāzo nílí tā 'dī átálé kúmu ángí Áhábā drí, gō'dá Áhábā drí ngāzo nílí Ēlíyā rí úsúlí káyí 'dī 'á tólá.

Kāngó Ēlíyā yí drí 'elē úní Kārāmélē ká drī 'álá rí

¹⁷ Gō'dá Áhábā ndrē Ēlíyā bê rí, gólá kí, “Nōo fí té ní Ēlíyā lāņō ásé 'bá ōjílá Ísírā'elē ká yí drīī rí 'ī'dí yā?”¹⁸ Ēlíyā kí, “Má ásé lāņō ōjílá Ísírā'elē ká drīī kō. Ní gō'dá 'bā-ťí ání átá ká bê ásé lāņō ní. Ní gá tā 'bā'bā Ōvārí ká trá, gō'dá 'dēzo ōvārí ābārādāgō Bāálá yí vósí.

¹⁹ Ngbāangbānō ní zī lājī ōjílá Ísírā'elē ká yí drí rú 'ē'bézo úní Kārāmélē ká drī 'álá. Gólíyí āátrō tā āngū 'bá Bāálá ká kámá-sú-drī-lā-ngá-nyá'dí-rī-drī-lā-ngá-múdrí (450) gō'dá tá āngū 'bá Ásērāhá ká kámá-sú (400), gólíyí rí 'bá ngá nyálé tárābízā Jēzēbélé ká drīī rí.”

²⁰ Ítí rí, Áhábā drí vōrā jōzo 'bādrī Ísírā'elē ká 'ásí ndrī tā āngū 'bá yí drí rú 'ē'bélé kpāká álo úní Kārāmélē ká drī 'álá.²¹ Ēlíyā drí nīzo ádrélé ōjílá ō'bí 'dī 'bá yí ágálé, gō'dá tā átálé kí, “Ní á'dó rí'á tā ísūlī pávō rí 'á būúú ángó tú yā? Ōzo Kúmu Ōvārí áá'dó 'ī'dí Ōvārí 'í rí, ní 'dē vō lá, gō'dá ōzo Bāálá áá'dó Ōvārí 'í rí, ní 'dē vō lá.” Gō'dá ōjílá 'dī 'bá yí átá íyí tā kō.

²² Gō'dá Ēlíyā drí rīzo zāá tā átálé gólíyí drí kí, “Má cē 'ī'dí tā āngū 'bá Ōvārí ká lākí 'bá nōngá rí, gō'dá Bāálá trá tā āngū 'bá bê kámá-sú-drī-lā-ngá-nyá'dí-rī-drī-lā-ngá-múdrí (450).²³ Áátrō íťí ágō jōrā 'í ámá drí, tā āngū 'bá Bāálá ká yí ōnjí ró álo íyí drí fūlī á'wá lá ōņōlé ngíngí gō'dá gólíyí ō'bā ró á'wá rí 'dī 'bá yí lāsí pá drīī lāsí ící ákō. Má á'dó kpá íťí āzā 'dī édé'á íťí, gō'dá má ící lāsí kpá ámaká rí zélé lá 'á kō.²⁴ Ní zī ōvārí ániká 'dī rú lá rātaá 'ē'ē sī, gō'dá má á'dó kpá rātaá 'ē'á Ōvārí rí rú sī. Gō'dá ōvārí gólá tā-drī kō 'bá trá lāsí sī rí, gólá Ōvārí pāťīī rí 'ī'dí.” Gō'dá ōjílá ndrī drí íyí tā-drī 'dī kōzo, “Tā ní drí átálé 'dī rí'á tā tāndí 'í.”

²⁵ Ēlíyā drí tā átázo tā āngū 'bá Bāálá ká yí drí kí, “Ání bê dūú, ní ítō 'elá sīsí. Ní njí íťí álo édelé njāá, gō'dá ní ící lāsí zélé lá kō. Gō'dá ní 'é ró rātaá ōvārí ániká 'dī drí.”

²⁶ Gō'dá gólíyí drí íťí íyíká 'dī átrōzo fūlī édelé njāá. Gō'dá gólíyí drí rātaá 'ē'zo Bāálá drí cīņno būúú íťú-āyí gbílí-gbílí sī. Gólíyí rí trá ōtrélé kí, “Bāálá, ní kō tā-drī ámaká nō!” Gō'dá gólá kó tā-drī gólíyíká 'dī kō. Nīngá sī rí, gólíyí drí ítōzo rí'á ándú tōlé dírī vō gólíyí drí édelé kōrōnyā zā ká 'dī gārā lá 'ásí.

²⁷ Gō'dá ʔtú-əyí gbílí-gbílí sī rí, Ēlīyā drí ʔtózó gólíyí gúlí kī, “Ní 'è rātaā òtrè-òtrè sī ngbálá-ngbálá! Pātīŋ, Bāálá òvārí 'í. Āzàngá sī, gólá r'á tá āzā 'bá yí ʔsú'á, ngātá āzàngá sī gólá ní trá drí jílí, ngātá āzàngá sī, gólá ní trá lāmúlí. Āzàngá sī, gólá 'dè trá ʔ'dú bē, gō'dá ní ní gólá rí òlólé ʔ'dú 'ásí.”

²⁸ ʔtí rí, tá àngū 'bá Bāálá ká 'dī 'bá yí drí rízó zāā òtrè-òtrè bē úrú ngbálá-ngbálá, gō'dá gólíyí drí ʔtózó ʔyí rú'ba mvalé ári bē lígú ārāwá sī gō'dá kpá ʔjū sī. 'Dī lātí gólá gólíyí drí rízó lā'bí òvārí rí ʔnjí ká 'èlè rí 'dī. ²⁹ Gō'dá gólíyí drí zāā rízó òtrélé ngbálá-ngbálá, búúú ʔtú-pá āzā lā'bí 'è ká lānjátúlí bē rí tēlè, gō'dá òvārí gólíyíká kó tá gólíyíká 'dī 'bá yí drí lā àlòwálá kò.

³⁰ Gō'dá Ēlīyā drí tá àtázó gbórókò ngbálá-ngbálá sī ʔjílá drí ndrí kī, “Ní àní ànyí má lāgátí nólé.” Gō'dá gólíyí drí ànizó ànyí gólá ngálá, gō'dá gólá drí ngázó vò kòrònyā zā ká Òvārí ká ʔzálé trá ʔkú ró rí èdézó lógólé. ³¹ Gō'dá Ēlīyā drí rövó trözó lò'bálé mùdrí-drí-là-ngá-rí àlò-àlò, òrí Yākóbá rí mvá yí ká vó ró, Yākóbá tíbè Òvārí drí tá àtázó gólá drí kī, “Áá'dò àní rú z'á Īsírā'elèlè rí.” ³² Rövó 'dī 'bá yí sī rí, gólá drí vò kòrònyā zā ká 'dīzò Òvārí rí rú sī, gō'dá gólá drí līmvmú pávó 'dīzò gārā lā 'ásí dīrí, ʔvù-ʔvù lā à'dò ícá'á līmvmú trólé līmvmú līmvmó mvá àlò dälé 'á lā. ³³ Gólá drí lāsí pá òñólé trá 'dī trözó lò'bálé vò kòrònyā zā ká drīŋ, gō'dá ʔtí 'dī 'á'wá lā òñözó 'bálé drí lā. Gō'dá gólá kī gólíyí drí rí, “Ní dá līmvmú dūú līmvmó mvá sù nò 'bá yí 'ásí, gō'dá ní trò ró dälé ngá fēfē gō'dá kpá lāsí pá 'dī drīŋ.”

³⁴ 'Dī vósí rí, gólá drí tá àtázó gólíyí drí kī, “Ní 'è tá 'dī kpá ó'dí.” Gólíyí drí tá 'dī 'èzò. Gō'dá gólá drí kpá tá àtázó gólíyí drí kī, “Ní 'è tá 'dī àndálé nā lā ró.” Gólíyí drí tá 'dī 'èzò àndálé nā lā ró. ³⁵ Gō'dá līmvmú drí rāzò vūdrí vò kòrònyā zā ká 'dī 'ásí, àdrélé līmvmú pávó 'ásí dūú.

³⁶ Gō'dá ʔtú-pá ngá fēfē ká lānjátúlí bē 'dī 'á rí, Ēlīyā drí ngázó úrú nílí ànyí vò kòrònyā zā ká lāgátí rātaā 'èlè kī, “Kú mú Òvārí Ābārāyámá ká, Īsáká ká, gō'dá Yākóbá ká, ʔjílá úní àndrò nò kī, ní cè Òvārí pātīŋ Īsírā'elèlè ká 'dī. Gō'dá gólíyí úní rí ʔyí kī, má lājó'ba ániká, gō'dá má 'è tá 'dī 'bá yí 'dó tá 'bā'bā ániká rí vó ró. ³⁷ Kú mú Òvārí, ní kò tá-drí ámaká, ní kò tá-drí ámaká nò, àá'dò ró ʔjílá nò 'bá yí úní ró ní Òvārí pātīŋ 'í, gō'dá ní já ró gólíyí pīpīsílí àgólé ní ngálá.”

³⁸ Gō'dá lāsí Òvārí ká drí lò'dézó vūdrí ngá fēfē ʔtí 'á'wá ró 'dī, lāsí pá, gō'dá rövó yí drīŋ, gō'dá ʔnyákú drí vézó à'dólé rú'bù-rú'bù ʔtí, gō'dá līmvmú, līmvmú pávó 'á rí drí sēzò ndrí.

³⁹ Gō'dá ʔjílá ò'bí 'dī 'bá yí ndrí ndrè ʔyí tá 'dī bē rí, gólíyí drí 'á'í ʔjízó vūdrí ʔnyákú drīŋ gō'dá òtrézó úrú kī, “Kú mú Òvārí, gólá pātīŋ Òvārí 'í! Kú mú Òvārí, gólá pātīŋ Òvārí 'í!”

⁴⁰ Ēlīyā drí tá 'bázó ʔjílá 'dī 'bá yí drí kī, “Ní úrú tá àngū 'bá Bāálá ká 'dī 'bá yí. Ní àyè àkípá lā yí fólé volé kò.” Gō'dá gólíyí drí tá àngū 'bá Bāálá ká 'dī 'bá yí úrúzó ndrí, gō'dá Ēlīyā yí drí gólíyí trözó nílí fāfā Kísónò ká 'álá, gō'dá gólíyí ʔfúzó ndrí tóla.

Tá Òvārí drí òzè àjózó kārābā tāsí rí

⁴¹ Gō'dá Ēlīyā drí tá àtázó Āhábá drí kī, “Ní gò ngá nyálé gō'dá kpá ngá mvúlí, tálá òzè àngí r'á àní'á ʔyí bē ròò.” ⁴² Gō'dá Āhábá drí ngázó nílí ngá nyálé gō'dá kpá ngá mvúlí. Gō'dá Ēlīyā drí ngázó mbálé úrú úní Kārāmélè ká drīŋ, drílá àndīzò vūdrí ʔnyákú drīŋ drí àsólé ʔyí 'á'í lāfálé 'á.

⁴³ Gō'dá drílá tá àtázó rú ʔ'bù 'bá ʔyíká drí kī, “Ní ní vò ndrélé līmvmú àndrè nā ngálá ró.” Gō'dá gólá drí nízó vò ndrélé tóla. Gólá drí àgòzò tá àtálé àmbá ʔyíká Ēlīyā drí kī, “Ngá àzāká tóla yú.”

Gō'dá Ēlīyā drí rú ʔ'bù 'bá 'dī jòzò àndálé àndálé tá àtá-àtá bē kī, “Ní ní gólé volé vò ndrélé.” ⁴⁴ Gō'dá àndálá nǝ-drí-là-rí lā 'á rí, rú ʔ'bù 'bá 'dī drí àgòzò tá àtálé kī, “Má ndrè, mbārāsāsā fīnyáwá nyé òzò ʔjílá drí kátí rí trá ngá'á úrú līmvmú àndrè drīŋ sī.”

Ēlīyā drī tā 'bāzō kī, “Ní nī tā nò átalé ʼĀhábā drī kī, gólá ēēdē ārābīyā íyíkā pá bē rī ósanī drī rīzō sēlā rī 'balé njāā, āā'dò ró bē nīzō 'bā 'álá ākpākā'dā drē ózē ángí íkí gólá kò.” ⁴⁵ Ítú-pá dā vósí, mbārāsāsā drī ngāzō ānīlī 'būū 'álá, kāgūmāā drī ngāzō sīlī, gō'dá ózē ángí drī ítōzō rī'á 'dīlī rōō, gō'dá ʼĀhábā drī ngāzō nīlī Jēzērēlē 'álá. ⁴⁶ Mbārākā Kúmú Óvārī ká drī ānizō Ēlīyā drī, gō'dá gólá drī ítá ācē íyíkā òmbézo ítá bāgō sī, gō'dá drīlā ngāzō rālē nīlī cālē sīsī ʼĀhábā drī Jēzērēlē 'álá.

Tā Ēlīyā drī rāzō Jēzēbēlē drīgá sī rī

19 ¹ Gō'dá nīngá sī, ʼĀhábā drī tā gólīyī rú 'ē 'bā trá rī 'bá yí átazó ndrī òkò là Jēzēbēlē drī, gō'dá kpá tā Ēlīyā drī tā āngū 'bā Bāálā ká rī 'bá yí úfúzo lígú ārāwā sī rī bē. ² Ítī rī, Jēzēbēlē drī vōrā 'bá jōzō Ēlīyā ngálā vōrā bē kī, “Ní úfū tā āngū 'bá ámaká trá ndrī. Má ā'dò kpá ānī fū'á, má úfū nī ídrú ítú-pá nōtī nō 'á kò rī, óvārī ámaká yí òfē lāñō ònjī tētē má drī.”

³ Ēlīyā drī ā'dózo úrī ró vōrā gólá drī ārīlī 'dī tāsī, gō'dá gólīyī drī rāzō rú í'bū 'bá gólákā bē nīlī jārībā Bērēsēbā ká 'álá 'bādrī Yúdā ká 'á. Gólá drī rú í'bū 'bá íyíkā 'dī áyézō tólá.

⁴ Gō'dá gólá drī nīzō ācī káyī álò ká tólē vō āgāngbēlē āzā 'á. Nīngá sī rī, gólá drī cāzo vō fē kúndrū-kúndrū āzā bē rī 'á, gō'dá drīlā rīzō vūdrī fē 'dī līndrī lá 'á. Gō'dá gólá drī ítōzō rātāā 'elē òdrā zīzī sī kī, “Óvārī, ícā trá! Ní trō ámā lóvó-lóvó! Má ā'dó kò òjīlā tāndī 'í lāvūlī gārā tā āngū 'bá òdrā 'bá trá ākú ró nā 'bá yí drī sī.” ⁵ Gō'dá gólá drī áyízō vūdrī fē kúndrū-kúndrū 'dī līndrī lá 'á, gō'dá gólá drī 'dézō ā'dú bē.

Gō'dá tólá rī, mālāyíkā drī ānizō gólá rī rú'bá dōlē, gō'dá tā átazó kī, “Ní ngā úrū ngā nyālē.” ⁶ Gólá drī ngāzō vō ndrēlē drī gbāā íyī gārā 'ásī, gō'dá tólá rī, ó'bā āmbātā 'bēlē lāsī ílākó sī rī trá, gō'dá kpá līmuvū bē úpúwá 'á gólá rī drīlī 'á. Gólá drī ngāzō úrū ngā nyālē gō'dá līmuvū mvūlī, gō'dá gólá drī áyízō vūdrī kpá 'ódí.

⁷ Gō'dá mālāyíkā Óvārī ká drī āgōzō āndālā rī là ró gólá rī rú'bá dōlē, gō'dá tā átalé drīlā kī, “Ní ngā úrū ngā nyālē, tálā ācī ní drī 'ē'á tólá rī bē jējē ró rōō lāvūlī gārā ānī fāfā drī sī.” ⁸ Gō'dá gólá drī ngāzō úrū ngā nyālē gō'dá kpá līmuvū mvūlī, gō'dá gólá drī fāfā úsúzo ā'dózo āmbā-āmbā ró ngā nyānyā 'dī sī. Ítī rī, gólá drī ícāzo ācī tólē káyī nyā'dī-rī (40) ítú ngācī, būūū gólá drī nīzō cālē únī Óvārī ká zīlī Hōrēbē rī drī 'álá. ⁹ Tólá rī, gólá drī nīzō fīlī úgí 'á, gō'dá gólá drī ā'dú kōzō 'á là ngācī sī.

Tā Óvārī drī íyī ā'dázo Ēlīyā drī rī

Nīngá sī, Óvārī drī tā átazó Ēlīyā drī kī, “Ní rī ā'dò 'ē'á nōngá yā?” ¹⁰ Gólá drī tā-drī lōgōzō drīlā kī, “Kúmú Óvārī mbārākā ākī rī, má lē trá tā 'elē ní drī rōō. Gō'dá òjīlā Ísīrā'elē ká yí gā íyī tā-drī lēlē ániká trá, gō'dá gólīyī drī vō kōrōnyā zā ká ániká òñōzō vūdrī, gō'dá tā āngū 'bá ániká yí úfúzo lígú ārāwā sī. Má cé tā āngū 'bá lākí 'bá rī 'dī, Gō'dá ngbāāngbānō rī, gólīyī trá tā jā'á 'ézō ámā fūlī.” ¹¹ Óvārī kī, “Ní fō ívī nīlī ádrélē únī nō drī má ándrá, tálā má Óvārī trá ānī'á lāvūlī ānyī ānī gārā 'ásī.”

Gō'dá kāgūmāā ángí drī sīzō mbārākā bē rōō ānīlī únī 'dī sīlī gō'dá rōvō yí úfúfī Óvārī ándrá. Gō'dá kāgūmāā 'dī 'á rī, Óvārī íyīngá yū. Gō'dá kāgūmāā 'dī vósī rī, āgbīgbī drī ānizō, gō'dá Óvārī íyīngá āgbīgbī 'dī 'á kpá yū. ¹² Gō'dá āgbīgbī 'dī vósī rī lāsī drī ānizō, Óvārī íyīngá lāsī 'dī 'á kpá yū. Gō'dá lāsī 'dī vósī rī, āyāyā drī ānizō mánīsī. ¹³ Nīngá sī, Ēlīyā drī āyāyā 'dī árízō ānī'á, gólá drī ítá ācē íyíkā kúndrū-kúndrū 'dī trōzō íyī līfī ákózō, gō'dá ngāzō ádrélē úgí í. Gō'dá gbórókó drī 'úzō tā átalé gólá drī kī, “Ēlīyā, ní rī ā'dò 'ē'á nōngá yā?” ¹⁴ Gólá drī tā-drī lōgōzō Óvārī drī kī, “Óvārī mbārākā ākī rī, má lē trá tā 'elē ní drī rōō. Gō'dá òjīlā Ísīrā'elē ká yí gā tā-drī lēlē ániká trá, gō'dá gólīyī drī vō kōrōnyā zā ká ániká òñōzō vūdrī, gō'dá tā āngū 'bá ániká yí úfúzo lígú ārāwā sī. Má cé tā āngū 'bá lākí 'bá rī 'dī. Gō'dá ngbāāngbānō rī, gólīyī trá tā jā'á 'ézō ámā fūlī.”

¹⁵ Ôvârî kî drílâ rî, “Ní nî gólê volé vò ãgângbèlê ànyî Dàmásékê rú rî 'álâ. Òzò ní òcâ trá jãrîbã 'dî 'á tólâ rî, ní dá dô Házalê drîj gólâ rî 'balê à'dólê kúmu ángí ró 'bãdrîj Áramã" kâ drîjî. ¹⁶ Gõ'dá kpá ní à'dô dô dá'á Nímísí rî ózówá Jéhù drîj gólâ rî 'balê à'dólê kúmu ángí ró òjílâ Ísirã'elê kâ yí drîjî, gõ'dá ní à'dô kpá dô dá'á Êlísá Sáfátâ rî mvá Ábèlê Mèhólâ lésí rî drîj, gólâ rî 'balê tâ ángü 'bá ró ání vò 'á. ¹⁷ Házalê à'dô itò'á òjílâ gólíyî rî 'bá òvârî àbãràdãgò Bãálâ rî ñjîlî rî 'bá yí úfúlî lîgú àrãwá sî. Jéhù à'dô íyíkâ òjílâ gólíyî tîbê rî 'bá íyî rálê lîgú àrãwá Házalê kâ rî tãsí rî 'bá yí úfú'á nî, gõ'dá Êlísá à'dô gólíyî rî 'bá rálê lîgú àrãwá Jéhù kâ rî tãsí rî 'bá yí úfú'á nî. ¹⁸ Gõ'dá má àyê òj ílâ gólíyî kútú-ñjî-drî-lâ-rî (7,000) Ísirã'elê 'á rî 'bá yí trá rîlî lédre-lédre ró, tálâ gólíyî gá íyî trá ndrî dô àndîlî vùdrî Bãálâ rî ñjîlî gõ'dá kpá línrí Bãálâ kâ 'dî bî lá volé.”

Tâ Êlîyã drî Êlísã rî zîzò rî

¹⁹ Gõ'dá Êlîyã drî nîzò tólâ sî, gõ'dá gólâ drî Êlísã Sáfátâ rî mvá rî úsúzò. Êlísã yí rî'á ngá 'wã'á ítî òmbélê rî rî rî 'bá yí sî. Gõ'dá gólâ rî àzî-àzî yí mùdrîj-drî-lâ-ngã-àlò bê gólâ àndrá ngá 'wã'á, gólíyî àlò-àlò 'dò ngá 'wã'á ítî òmbélê rî rî rî 'bá yí sî. Êlísã rî íyíkâ ngá 'wálê ítî rî òmbélê rî 'bá yí sî àdükü 'álâ ró gólíyî vòsî. Gõ'dá Êlîyã drî ànîzò bùúú Êlísã ngálâ, nî'á itá àcê íyíkâ 'dî àkólê drîr gólâ rî ángbalángò'v 'ásî. ²⁰ Êlísã drî ítî íyíkâ 'dî 'bá yí àyézò gõ'dá ngázò rálê Êlîyã vòsî. Gólâ kî, “Má nî drê mí-rî-gbò 'elê àmá átá yí drî àmá àndrê bê gólíyî bî vòvò sî, gõ'dá má à'dô àgò'á 'dèlê ní vòsî.” Êlîyã drî tã-drî lógòzò kî, “Ní nî gólê, gõ'dá ní ìsù, má 'è à'dô tâ 'î ní drî yã?” ²¹ Gõ'dá Êlísã drî gòzò volé ítî íyíkâ 'dî 'bá yí ngálâ. Gólâ drî ítî íyíkâ rî 'dî 'bá yí úlízò gõ'dá fê ngá 'wã kâ 'dî 'bá yí zázò ítî à'wã 'dî là'dízò fèlê òjílâ 'dî 'bá yí drî nyálê, gõ'dá gólíyî drî ngá nyázò. Gõ'dá Êlísã drî 'dèzò Êlîyã vòsî, gõ'dá gólâ drî à'dòzò ùgúlî àtî 'bá Êlîyã kâ ró.

Tâ Bènehádã drî nîzò 'dèlê àjù bê Sámáryã drîj rî

20 ¹ Gõ'dá nîngá sî rî, Bènehádã kúmu ángí Áramã kâ rî drî àjù 'bù 'bá íyíkâ yí àzízò ndrî vò àlò 'á. Kúmu ángí ángí nyá'dî-trá-drî-lâ-ngã- mùdrîj-drî-lâ-ngã-rî (32) drî ànîzò íyî òsánî yí bê, gõ'dá àrãbíyã pá bê rî òsánî drî rízò selâ ní rî 'bá yí bê rù è'belé kpãkã àlò nîzò rîlî drîr jãrîbã Sámáryã kâ rú sî, àã'dò ró 'dèzò àjù bê drî lá. ² Gólâ drî vòrã 'bá íyíkâ rî 'bá yí jòzò nîlî filî jãrîbã Sámáryã kâ 'á, nî'á kúmu ángí Ísirã'elê kâ Áhábã ngálâ tâ àtalé drílâ kî, “Nòò tâ kúmu ángí Bènehádã drî àtalé rî ì'dî, ³ 'Sílîvã gõ'dá dàábò ànikã 'dî 'bá yí àmákã ì'dî, gõ'dá àní òkó sùsù ró 'dî 'bá yí gõ'dá àní mvá yí à'dô 'bá àmbã-àmbã ró rî 'bá yí bê ndrî à'dô 'bã'á má drî.” ⁴ Gõ'dá kúmu ángí Ísirã'elê kâ 'dî drî tâ lógòzò kî, “Kúmu ángí àmákã, àã'dò nyé òzò ní drî àtalé rî tí. Mâ gõ'dá ngá ndrî àmákã yí bê rî'á ànikã ì'dî.”

⁵ Gõ'dá vòrã 'bá 'dî 'bá yí drî ànîzò kpá àndalé gólâ ngálâ tâ àtalé kî, “Nòò tâ tîbê kúmu ángí Bènehádã drî àtalé rî ì'dî, 'Má jò vòrã 'bá àmákã yí trá ní ngálâ ní àfê ró sílîvã gõ'dá dàábò, àní òkó yí gõ'dá àní mvá yí bê má drî. ⁶ Gõ'dá tâ 'dî tãsí rî, ìdrü ítù-pá nòtî nò 'á rî, má à'dô drî-'bá àmákã yí jò'á nîlî ngá lòndälê jò ángí ànikã kúmu kâ 'álâ, gõ'dá kpá jò drî-'bá kúmu ànikã zèlê rî 'bá yí kâ rî 'bá yí 'ásî. Gõ'dá gólíyî à'dô ngá ànikã lãnjî bê rî 'bá yí trò'á volé.” ⁷ Gõ'dá kúmu ángí Ísirã'elê kâ drî òjílâ àmbã-àmbã 'bãdrîj kâ rî 'bá yí àzízò ndrî gõ'dá tâ àtázò gólíyî drî kî, “Nî ndrê drê, Bènehádã rî'á lãñò ndã'á 'dèlê yí drîj! Gólâ àjò lãjò'bã íyíkâ trá àmá òkó yí, àmá mvá yí, sílîvã gõ'dá dàábò 'dî 'bá yí tãsí, gõ'dá má gãã tâ gólakã 'dî kò.” ⁸ Òjílâ àmbã-àmbã 'dî 'bá yí, gõ'dá òjílâ àzã 'bá yí bê ndrî drî tã-drî lógòzò drílâ kî, “Ní àrî tâ gólâ drî rî'á àtalá ní drî 'dî kò, ní trò tâ gólâ drî 'balê 'dî 'elê kò.”

⁹ Ítî rî, gólâ drî tã-drî lógòzò vòrã 'bá Bènehádã kâ yí drî kî, “Ní àtã àmbã àmákã kúmu ángí drî kî, 'Má rù ì'bù 'bá ànikã à'dô tâ gólíyî ní drî 'balê trá sîsî má drî 'dî 'bá yí 'è'á ndrî,

¹⁴19:15 Àndrò nò, úzî 'bãdrîj Áramã kâ 'dî Síryã.

¹⁵19:19 Ítã àkólê drîr ángbalángò 'á 'dî à'dã tâ kî, Êlîyã rî Êlísã rî zîjî 'dèlê yí vòsî.

gō'dá tā rī lā ró rí, má ícá kò 'èlā.” Vōrā 'bá 'dī 'bá yí drí gōzó kúmu ángí Bēnēhádā ngálá tā 'dī átálé drílá.

¹⁰ Bēnēhádā drí vōrā 'bá íyíká ázā 'bá yī jōzó Āhábā ngálá, tā átálé kī, “Má á'dò jārībā Sámáriyā ká ízā'á ndrī volé, ngá ázā á'dò 'bā'á yū ájū 'bū 'bá ámáká yī drí 'é'á trólá volé jārībā 'dī 'ásí iyí drígá. Ōzó má ò'è tā 'dī ítí kò rí, òvārí ámáká yī òfē lāṅò ònjí tētē má drí.” ¹¹ Kúmu ángí Ísírā'élē ká drí tā-drī lōgōzó kī, “Mī nī átálá gólá drí nōtí, ‘Ōjílá gólá rī 'bá drē nílí ájū 'būlī rī ícá lómbé-lómbéwá 'élé kò, cé òzó gólá ááfò trá ájū vò lésí rí, gólá á'dò lómbé-lómbéwá 'é'á nī, nyé òzó òjílá gólá vò rí 'bá trá rí tī.”

¹² Bēnēhádā òtírí vōrā 'dī árí rí, 'dī gólá gō'dá kúmu ángí ángí ázī 'dī 'bá yī bē rí'á gūgū zélé ngá mvū'á. Gō'dá gólá drí tā 'bázó ájū 'bū 'bá íyíká yī drí kī, “Nī èdē ànī nílí 'délé ájū bē jārībā nò drī.” Ítí rí, gólíyí drí iyí èdézó njāá.

Tā Āhábā drí Bēnēhádā rí pēzó rí

¹³ Nīngá sī rí, tā àngū 'bá drí ànīzó Āhábā kúmu ángí Ísírā'élē ká ngálá tā átálé drílá kī, “Nòó tā gólá Òvārí drí átálé rí 'dī, ‘Ní ndrē ájū 'bū 'bá rōò nò 'bá yí trá yá? Má á'dò gólíyí f'è'á ní drígá àndrō nò, gō'dá ní á'dò nī'á lā kī, má 'dī pātī'Ī Òvārí 'í.”

¹⁴ Āhábā drí tā íjízó tā àngū 'bá tī kī, “Á'dí yí á'dò tā nò 'é'á ní yá?” Gō'dá tā àngū 'bá drí tā-drī lōgōzó drílá kī, “Nòó tā gólá Òvārí drí átálé rí 'dī, ‘Drī-'bá ájū 'bū 'bá ká gólíyí dādā rī 'bá drī-'bá àmbā-àmbā ájū 'bū 'bá 'bādrī ká rí ká zélé rí 'bá yí á'dò iyí tā 'dī 'é'á nī.”

Gō'dá Āhábā drí tā íjízó kī, “Á'dí yí á'dò ítò'á nī ájū 'būlī yá?” Tā àngū 'bá 'dī drí tā-drī lōgōzó drílá kī, “Nī á'dò ítò'á lā nī.”

¹⁵ Ítí rí, Āhábā drí drī-'bá ájū 'bū 'bá ká gólíyí dādā rī 'bá drī-'bá àmbā-àmbā ájū 'bū 'bá 'bādrī ká rí ká zélé rí 'bá yí ázízó kámá-rī-drī-lā-ngá-nyá'dí-trá-drī-lā-ngá-múdrí-drī-lā-ngá-rī (232). Gō'dá gólá drí ájū 'bū 'bá Ísírā'élē ká àmbúkū lā yí è'bézó ndrī vò àlò 'á kútú-njī-drī-lā-rī (7,000). ¹⁶ Gólíyí drí ngāzó ítú-áyí gbílí-gbílí sī nílí ájū 'á, 'dī kúmu ángí Bēnēhádā gō'dá kúmu ángí ángí nyá'dí-trá-drī-lā-ngá- múdrí-drī-lā-ngá-rī (32) gólá drí è'bélé iyí pālé rí 'bá yí bē rí iyí trá gūgū zélé sī, òdrá cí gólíyí trá. ¹⁷ Gō'dá drī-'bá ájū 'bū 'bá Ísírā'élē ká rí ká gólíyí dādā rí 'bá drī-'bá àmbā-àmbā ájū 'bū 'bá 'bādrī ká rí ká zélé 'dī 'bá yí drí nīzó fólé sīsí. Lómígówá Bēnēhádā drí jòlè trá vò ndrélé rí 'bá yí drí àgōzó tā átálé gólá drí kī, “Ájū 'bū 'bá yí rí'á áfò'á jārībā Sámáriyā ká 'ásí!” ¹⁸ Bēnēhádā kī, “Ōzó gólíyí ááfò tā á'dí sī, ngátá ájū 'būlī rí, nī àtrò gólíyí lédrē-lédrē ró.”

¹⁹ Drī-'bá ájū 'bū 'bá Ísírā'élē ká dādā rí 'bá yí 'dē iyí nī sīsí, gō'dá ájū 'bū 'bá Ísírā'élē ká yí ndrī drí 'dézó gólíyí vósí. ²⁰ Gō'dá ájū 'bū 'bá Ísírā'élē ká àlò-àlò drí ájū-'bá-ázi íyíká úfúzó àlò-àlò iyí vósí cé títí. Nīngá sī rí, ájū 'bū 'bá Ārámā ká yí drí rāzó volé, gō'dá ájū 'bū 'bá Ísírā'élē ká yí drí rīzó gólíyí drólé. Gō'dá kúmu ángí Ārámā ká Bēnēhádā yí drí ngāzó rálé àgò ázā 'bá yí bē òsání sī ngá pālé. ²¹ Gō'dá kúmu ángí Ísírā'élē ká Āhábā yí drí 'dézó nílí ájū 'bū 'bá íyíká yí bē ájū 'bū 'bá Ārámā ká yí vósí. Gō'dá gólíyí drí àrābíyā òsání drí rí'á sèlā nī rí 'bá yí úrúzó òsání Ārámā ká yí bē. Ájū 'dī 'á rí, ájū 'bū 'bá Ārámā ká yí òdrá trá rōò.

²² Tā 'dī vósí, tā àngū 'bá drí ànīzó kúmu ángí Ísírā'élē ká ngálá, gō'dá drílá tā átázó kī, “Ní 'bá ájū 'bū 'bá áníká àdrélé gágá, gō'dá ní èdē ní njāá tā sīsí 'á'álá rí tāsí, tálá ndrò ázā rí sī rí, kúmu ángí Ārámā ká á'dò 'd'è'á ànī drī'í kpá ó'dí ájū bē.”

Tā ájū 'bū 'bá Ārámā ká yí drí 'dézó ájū bē Ísírā'élē drī'í kpá ó'dí rí

²³ Nīngá sī rí, 'bādrī Ārámā ká 'á rí, drī-'bá ájū 'bū 'bá Ārámā ká yí drí tā lōgōzó kúmu ángí Ārámā ká drí kī, “Òvārí Ísírā'élē ká rí, rí'á òvārí lútú ká 'í. 'dī 'dī gólíyí á'dò trá àmbā-àmbā ró àmā drī'í sī àmā pélé. Ōzó má ù'bú ájū gólíyí bē vò sālārā 'á rí, pātī-pātī ró má á'dò 'bā'á àmbā-àmbā ró gólíyí drī'í sī. ²⁴ Ní 'è tá nò. Ní ìnjí kúmu ángí ángí nyá'dí-trá-drī-lā-ngá- múdrí-drī-lā-ngá-rī (32) 'dī 'bá yí volé drí-àcē ájū 'bū ká fèlè gólíyí drí rí 'ásí, ní 'bá ró drī-'bá ájū 'bū 'bá yí ká yí 'dī gólíyí vò 'á. ²⁵ Ícá trá ní drí ájū 'bū 'bá áníká òdrá 'bá trá rí 'bá yí vò lā lōgólé ájū 'bū 'bá ázā 'bá yí sī, gō'dá òsání kpá

òsání àzà 'bá yí sī, ārābīyā òsání drí rīzò sēlà nī rí 'bá yí kpá ārābīyā āzà 'bá yí sī, āà'dò ró àmā drí nīzò àjù 'bū 'bá Ísīrā'élē ká yí 'būlī vò sālārā 'álá. Gō'dá pātī-pātī mā à'dò à'dó'á àmbā-àmbā ró gólīyī drī sī gólīyī pēlē.”

Ítí rí, kúmú ángí Bēnēhádá drí tā gólīyíká 'dī kōzò, gō'dá kpá 'èzò là nyé òzò gólīyī drí àtálé rí tí.

²⁶ Gō'dá ndrò àzà rí sī, òzè līmvú drí ítòrē 'á, Bēnēhádá drí àjù 'bū 'bá Áramā ká rí 'bá yí àzízò ndrī, gō'dá nīzò gólīyī bē Áfēkē 'álá, nī'á 'dèlè àjù bē àjù 'bū 'bá Ísīrā'élē ká yí drī.

²⁷ Gō'dá àjù 'bū 'bá Ísīrā'élē ká yí drí rú è'bézo vò àlò 'á ìyí èdélè njāā, gō'dá gólīyī drí ngāzò nīlī àjù 'bū 'bá Áramā ká yí ndalé. Gō'dá àjù 'bū 'bá Ísīrā'élē ká yí drí ìyí è'bézo vò 'ásī rī 'dó līfī jālè àjù 'bū 'bá Áramā ká yí ngalá ró. Gō'dá àjù 'bū 'bá Ísīrā'élē ká ìyí è'bé 'bá 'dī 'bá yí lēndrē òzò ìndrī òtòlò'bī vò 'ásī rī dādā rí kátí. Gō'dá àjù 'bū 'bá Áramā ká 'dī 'bá yí rí ìyí trá vò 'ásī ndrī.

²⁸ Tā àngū 'bá Òvārī ká drí ànīzò tā àtálé kúmú ángí Ísīrā'élē ká drí kī, “Nòò tā gólá Òvārī drí àtálé rí rī'dī, 'Tālā àjù 'bū 'bá Áramā ká rí 'bá yí ìsū ìyíká Òvārī āà'dò cé òvārī lūtú drī yí ká rī'dī, gō'dá à'dò òvārī fāfā ká rī'dī kò, má à'dò àjù-'bá-àzī dūū 'dī 'bá yí fē'á ndrī ànī drīgá, nī pē ró gólīyī, gō'dá nī nī ró bē pātī kī, má Kúmú Òvārī 'ì.”

²⁹ Kāyī nji-drī-lā-rī sī, àjù 'bū 'bá Áramā ká gō'dá Ísīrā'élē ká yí rí ìyí trá táyá ìyíká 'ásī, gólīyī jà līfī trá 'dó rī'á àjù-'bá-àzī ìyíká yí ndrélē. Gō'dá kāyī nji-drī-lā-rī 'dī 'á rí, àjù drí ítòzò vò 'dī 'á. Àjù 'bū 'bá Ísīrā'élē ká yí ùfú àjù 'bū 'bá Áramā ká gólīyī rí 'bá nīlī pá sī rí 'bá yí trá kútū-kámá-àlò (100,000) kāyī àlò 'á. ³⁰ Gō'dá àjù 'bū 'bá Áramā ká àmbúkú là yí drí rāzò jārībā Áfēkē ká 'álá, tólá rí, 'bárānā jārībā ká drí útúzó àjù 'bū 'bá kútū-nyá'dī-trá-drī-lā-nji-drī-lā-rī (27,000) drī. Gō'dá Bēnēhádá drí rāzò ìyí lāpīlī jò 'á 'alé lésī rí 'á jārībā 'dī 'á. ³¹ Òjīlā àmbā-àmbā gólāká drí tā àtázò drílá kī, “Ní ndrē drē, má àrī tā trá kī, kúmú ángí ángí Ísīrā'élē ká rí 'bá yí rī'á pīpīšīlī 'á'dī bē. Má nī ítá ìzà ká bē àmā ìpītīkú 'ásī gō'dá ítá bāgò òmbézo dīrī àmā òmbè 'ásī Àhábā rí ìjīlī pīpīšīlī 'á'dī à'dalé ní drí, àzàngá sī gólá à'dò ànī àyè'á rīlī lédre-lédre ró.” ³² Gólīyī drí ítá ìzà ká òmbézo dīrī ìyí ìpītīkú 'ásī, ítá bāgò òmbézo dīrī ìyí òmbè 'ásī, gō'dá drīlīyī ngāzò nīlī Àhábā ngalá gólá rí ìjīlī kī, “Rú ì'bū 'bá ànīká Bēnēhádá àtā tā trá kī, 'Òò, ní àyè má à'dólé lédre-lédre ró.” Gō'dá kúmú ángí Àhábā drí tā lógòzò kī, “Gólá drē bē zāā lédre-lédre ró yā? Gólá àmā àdrúpī 'ì.”

³³ Gō'dá nīngá sī rí, òjīlā àmbā-àmbā Bēnēhádá ká yí àrī úlī 'dī tā tándī ró. Gō'dá 'wāā ró drīlīyī úlī Àhábā ká 'dī lógòzò kī, “Áwò, Bēnēhádá ànī àdrúpī 'ì!” Gō'dá Àhábā kī, “Nī nī gólá rí àtrólé.” Gō'dá Bēnēhádá drí àcázò Àhábā ngalá. Àhábā drí gólá rí àzízò mbalé àrābīyā ìyíká pá bē rī òsání drí rīzò sēlà nī rí drī.

³⁴ Bēnēhádá drí tā àtázò drílá kī, “Má à'dò jārībā gólīyī àmā átá drí trólé ànī átá drīgá sī rí 'bá yí lógò'á ní drí. Ní nī vò ànīká ngá lāzī ká èdélé Dāmāsékē 'álá, nyé òzò àmā átá drí 'élé Sāmāriyā 'álá rí tí.” Gō'dá Àhábā drí tā lógòzò drílá kī, “Òzò ní ò'è tā gólīyī ní drí àtálé 'dī 'bá yí trá rí, má à'dò ànī àyè'á nīlī drī-báláyī ró.” Ítí rí, Àhábā yí drí tā-drī lēlè òmbézo gólá bē, gō'dá Bēnēhádá rí àyézò lāvūlī.

Tā tā àngū 'bá drí àtálé tā kilī Àhábā rú rí

³⁵ Gō'dá tā Òvārī drí 'balé trá rí vò ró rí, tā àngū 'bá àlò rí drí tā 'bázò tā àngū 'bá àzī ìyíká drí kī, “Ní gā má drī-fē ànīká 'dī sī.” Gō'dá tā àngū 'bá àzī 'dī drí gázò dó. ³⁶ Ítí rí, tā àngū 'bá sīšī 'dī drí tā àtázò ìyí àzī-àzī drí kī, “Tālā ní ró Òvārī kò rí, ní òtírī ngāā nīlī rí, kāmī à'dò ànī fū'á.” Gō'dá tā àngū 'dī lāvū bē rí, kāmī drí tā àngū 'bá 'dī úsúzó fūlī.

³⁷ Tā àngū 'bá 'dī drí àgò àzà úsúzó, tā àtázò drílá kī, “Ní gā má.” Gō'dá àgò 'dī drí gólá rí gázò lāzè bē. ³⁸ Tā àngū 'bá 'dī drí ítá bāgò lāzè òmbè ká òmbézo ìyí nīlī 'ásī, tálá òzò ìyí nīlī kò. Gō'dá drílá nīzò àdrélé lāfī gārā 'á, rī'á kúmú ángí rí tēlè lāvūrī 'á. ³⁹ Gō'dá kúmú ángí drí rīzò lāvūlī, kòrò tā àngū 'bá drí gólá rí zīzò, “Àmbā àmáká, ní àrī tā àmáká. Má bē àjù ító 'á 'á rí, àjù 'bū 'bá àzà drí ànīzò àjù-'bá-àzī rūlī trá rí àjīlī má ngalá, gō'dá tā àtázò kī, “Ní lóki gólá. Òzò gólá òrā trá rí, āà'dò ànī fū'á gólá rí vò 'á, ngatā ní à'dò

sílíwá ífí fě'á kíló nyá'di-trá-drĭ-lâ-ngâ-mûdrĭ (30) gólá rí vō 'á. ⁴⁰ Dĭi vósĭ rĭ, mâ rŭ ʔbŭ 'bá ániká rĭ trá lósĭ 'e'á vō ngĭngĭ 'ásĭ, gō'dá ʔjú-'bá-ázi 'dĭ drĭ rázō.'”

Kúmu ángí Īsĭrā'elē kâ drĭ tá átázō drĭlá kĭ, “Tā ní drĭ átálé 'dĭ kĭ tá ániká trá. Áá'dō lâŋō fě'á ní drĭ.”

⁴¹ Gō'dá tá ángŭ 'bá 'dĭ drĭ ngāzō 'wāá ró ítá bāgō lázē ōmbē kâ 'dĭ ĩnjĭlĭ volé íyĭ nĭlĭ 'ásĭ, gō'dá kúmu ángí Īsĭrā'elē kâ drĭ gólá rĭ nĭzō tá ángŭ 'bá ákĭpá ró. ⁴² Tā ángŭ 'bá 'dĭ drĭ tá átázō kúmu ángí drĭ kĭ, “Nōō tá Ōvārĭ drĭ átálé rĭ ʔ'dĭ, ‘Nĭ áyē Bēnēhādā gólá má drĭ ání 'bāzō fŭlā rĭ trá rālē. Ítĭ rĭ, ní á'dō drā'á gólá rĭ vō 'á. Gō'dá ōjĭlā ániká yĭ á'dō ōmĕrā'á ōjĭlā gólákā yĭ vō lá 'á.’” ⁴³ Kúmu ángí Īsĭrā'elē kâ drĭ gōzō volé jó ángí íyĭkā kŭmŭ kâ rĭ 'á, Sámārĭyā 'álá ōmbā ró, gō'dá lífĭ ĩnjĭ-ĭnjĭ bē.

Tā Jēzēbēlē drĭ Nābótō rĭ fŭzō rĭ

21 ¹ Nĭngá sĭ rĭ, ágō āzā bē, rŭ lá Nābótō, gólá Jēzērelē lé 'bá 'ĭ, gō'dá gólá cú fē lō'wā ōzō álá'bā kátĭ rĭ bē Jēzērelē 'álá, ányĭ jó ángí Áhábā kâ kŭmŭ kâ lāgátĭ. ² Gō'dá kâyĭ āzā sĭ, Áhábā drĭ tá átázō Nābótō drĭ kĭ, “Nĭ áfē ámvŭ ániká álá'bā kâ 'dĭ má drĭ, áá'dō ró má já ró ámvŭ ʔtŭbĭ kâ ró, tálā ámvŭ 'dĭ ányĭ jó ámákā lāgátĭ. Má á'dō ámvŭ álá'bā kâ āzā á'dō 'bá tándĭ ró gārā rĭ fě'á ní drĭ ámvŭ ániká 'dĭ vō lá 'á, ngátā má á'dō láfā fě'á ní drĭ lāgĭ tándĭ sĭ, ōzō ní ōlē trá rĭ.” ³ Gō'dá Nābótō drĭ tā-drĭ lōgōzō drĭlá kĭ, “Ōvārĭ ááyē mâ kō drĭ-vō ámā ʔbĭyá yĭ kâ nō fēlé ní drĭ.”

⁴ Gō'dá Áhábā drĭ ngāzō gōlē yĭ drĭ 'bá 'álá ōmbā ró lífĭ ĩnjĭ-ĭnjĭ bē, tálā Nābótō átā tá trá drĭlá kĭ, yĭ gā dó drĭ-vō íyĭ ʔbĭyá kâ lāgĭlĭ gólá drĭ. Gólá drĭ áyĭzō gbārākā íyĭkā drĭ, gō'dá íyĭ lífĭ jázō gōlē ábē ngálā ró, ngá nyā ákō. ⁵ Gólá rĭ ōkō Jēzēbēlē drĭ ánízō gólá rĭ ĩjĭlĭ kĭ, “Á'dō tá 'ĭ, ní drĭ rĭzō tá ĩšŭ-ĭšŭ ró rōō ítĭ 'dĭ yā? Nĭ gā dó ngá nyālē á'dō tāsĭ yā?” ⁶ Áhábā drĭ tā-drĭ lōgōzō drĭlá kĭ, “Tálā má átā tá trá Nābótō Jēzērelē lé 'bá drĭ, gólá ááfē ró ámvŭ álá'bā kâ íyĭkā 'dĭ má drĭ gĭlĭ. Tĭ ōzō gólá ōlē rĭ, má á'dō ámvŭ āzā fě'á ʔ'dĭ drĭlá, ngátā tĭ ōzō gólá ōlē láfā ʔ'dĭ rĭ, má á'dō gĭ'á lá lāgĭ tándĭ sĭ. Gō'dá gólá kĭ, yĭ gā dó lāgĭlā má drĭ.”

⁷ Gō'dá gólá rĭ ōkō Jēzēbēlē drĭ ngāzō tá átálé drĭlá kĭ, “Nōō tá ní drĭ rĭzō 'elā kúmu ángí ró ōjĭlā Īsĭrā'elē kâ drĭlĭ rĭ ʔ'dĭ yā? Nĭ ngá ũrŭ ngá nyālē! Nĭ á'dō pípĭsĭlĭ ʔ'dĭ bē! Má á'dō ámvŭ álá'bā kâ Nābótō Jēzērelē lé 'bá kâ 'dĭ pā'á fēlé ní drĭ!”

⁸ Gō'dá Jēzēbēlē drĭ wārāgā ĩgĭzō Áhábā rĭ rŭ sĭ, gólá drĭ ʔĭ lá yĭ á'bāzō gō'dá kángá sĭ Áhábā kâ sĭzō drĭ lá yĭ sĭ, drĭlá wārāgā 'dĭ 'bá yĭ jōzō drĭ-'bá gólĭyĭ rĭ 'bá jārĭbā Nābótō drĭ rĭzō 'á lá rĭ 'á rĭ 'bá yĭ drĭ. ⁹ Gō'dá wārāgā gólá drĭ ĩgĭlĭ 'dĭ 'bá yĭ 'ásĭ rĭ, ĩgĭ trá nótĭ, “Nĭ njĭ kâyĭ ōjĭlā ázĭzō vō álō 'á gō'dá rĭzō 'álé 'á'ĭ sĭ. Nĭ 'bá ró kĭtĭ ōjĭlā ámbā kâ Nābótō drĭ rĭzō drĭ lá sĭsĭ lésĭ ōjĭlā ándrá ndrĭ. ¹⁰ Ōzō Nābótō áácā trá rĭ, nĭ átrō ōjĭlā tá ōnjĭ 'ē 'bá rĭ 'bālē gólá ándrá vō ndrĭlē gólá ngálā ró, gólĭyĭ drĭ tá ōnjĭ átázō gólá rŭ kĭ, ‘Nĭ trĭ látrĭ trá Ōvārĭ rŭ, gō'dá kpá kúmu ángí ámákā rŭ.’ Dĭi vósĭ rĭ, ní trō gólá nĭ'á lŭvŭlā kúnĭ mvá sĭ drālē.”

¹¹ Drĭ-'bá gólĭyĭ rĭ 'bá jārĭbā Nābótō kâ 'á 'dĭ 'bá yĭ drĭ tá 'dĭ 'ezō, nyé ōzō Jēzēbēlē drĭ ĩgĭlĭ gólĭyĭ drĭ wārāgā 'á rĭ tĭ. ¹² Gólĭyĭ drĭ tá átázō ōjĭlā drĭ kĭ, “Nōō kâyĭ ámā drĭ 'ezō rĭlĭ 'álé 'á'ĭ sĭ ngá nyānyā ákō rĭ ʔ'dĭ.” Ōzō ōjĭlā jārĭbā 'dĭ kâ áácā trá ndrĭ rĭ, drĭ-'bá yĭ drĭ Nābótō rĭ 'bāzō kĭtĭ ōjĭlā ámbā kâ drĭ ōjĭlā ándrá. ¹³ Gō'dá ōjĭlā tá ōnjĭ 'ē 'bá rĭ rĭ 'bá yĭ drĭ ánízō rĭlĭ íyĭ lífĭ jalē Nābótō ngálā ró. Gólĭyĭ drĭ tá ōnjĭ átázō gólá rŭ kĭ, gólá trĭ látrĭ trá Ōvārĭ rŭ gō'dá kpá kúmu ángí rŭ. Ítĭ rĭ, ōjĭlā rŭ 'ē'bē 'bá trá 'dĭ 'bá yĭ drĭ gólá rĭ trōzō jārĭbā 'ásĭ volé, nĭ'á lŭvŭlā kúnĭ mvá sĭ drālē. ¹⁴ Drĭ-'bá 'dĭ 'bá yĭ drĭ vōrā jōzō lōgōlē Jēzēbēlē drĭ kĭ, “Ūlŭvŭ Nābótō trá kúnĭ mvá sĭ drālē.” ¹⁵ Gō'dá Jēzēbēlē árlĭlĭ bē vōrā kĭ, ūlŭvŭ Nābótō trá kúnĭ mvá sĭ drālē rĭ, gólá drĭ ngāzō tá átálé Áhábā drĭ kĭ, “Nĭ ngá nĭlĭ ámvŭ álá'bā kâ Nābótō Jēzērelē lé 'bá kâ gólá drĭ gāzō dó gĭlā ní drĭ rĭ trōlē. Tálā gólá á'dō lédrē-lédrē ró kō, gólá drā trá.” ¹⁶ Áhábā árlĭlĭ bē tá kĭ'á ní rĭ, Nābótō drā trá rĭ, gólá drĭ ngāzō nĭlĭ ámvŭ álá'bā kâ Nābótō kâ ná trōlē.

¹⁷ Gō'dá Ōvārĭ drĭ tá átázō tá ángŭ 'bá Ēlĭyā Tĭsĭbĭ lé 'bá ró rĭ drĭ kĭ, ¹⁸ “Nĭ ní rŭ ũsŭlĭ kúmu ángí Īsĭrā'elē kâ Áhábā bē, gólá rĭ 'bá Sámārĭyā 'álá rĭ. Ngbāāngbānō gólá bē ámvŭ álá'bā kâ Nābótō kâ ná 'álá, vō tĭbē gólá drĭ ámvŭ álá'bā kâ pāzō rĭ 'á. ¹⁹ Nĭ ní tá átálé drĭlá

kî, ‘Nôô tâ Ôvâri drî átálé rî ì’dí, “Ní fù Nábótô trá, g’ô’dá ní drî ámvú gólákâ trôzô.” G’ô’dá ní átâ drílâ kî, ‘Nôô tâ Ôvâri drî átálé rî ì’dí kî, “Vô gólâ ôké drî Nábótô rî ári ándrâzô rî, ôké â’ðô kpá ání ári ándrâ’á.””

²⁰ G’ô’dá Ēliyā drî nîzô rû úsulí Āhábā bē. Āhábā ndrélé bē Ēliyā rî, drílâ tâ átázô kî, “Ājú-’bá-ázi ámaká, ní úsú má trá!” Ēliyā drî tâ-drî lógôzô drílâ, “Āwô, má úsú ní trá, tâlá ní lâgî ání íffíí trá rîzô tâ ònjí ‘lélé Ôvâri rî líjî drî ‘á. ²¹ Ôvâri kî, ‘Ngbāāngbānô má â’ðô lânô tâ ònjí kâ rî átrô’á ní drîjî. Má â’ðô òjílâ ágô ró ‘bâ-tî ániká ‘á rî ‘bá yí úfú’á ndrî ákí ákô. ²² Má â’ðô ‘bâ-tî ániká ‘l’á, nyé òzô Jërôbómá Nébátá rî mvá kâ rî tí, g’ô’dá kpá òzô Bāásā Āhíjā rî mvá kâ rî tí, tâlá ní ‘è tâ ònjí trá Ôvâri rî ‘bālè á’ðólé òmbā ró, g’ô’dá kpá òjílâ Ísirā’elélé kâ ‘bālè tâ ònjí ‘lélé.’ ²³ G’ô’dá tâ Nábótô kâ tāsí rî, Ôvâri drî tâ átázô Jēzēbélé rú kî, ‘Ôké â’ðô Jēzēbélé rî ávô nyā’á ‘bárānjā Jēzērelé kâ lāgátí.’ ²⁴ Āhábā, ôké â’ðô ání áró gólíyí ‘è ‘bá òdrálé jārībā ‘á rî nyā’á ní, g’ô’dá lógônô á’ðô ání áró gólíyí ‘è ‘bá òdrálé òmā ‘á rî ávô lá yí nyā’á ní.”

²⁵ Pātī ró, kúmu ángí āzā òzô Āhábā tí rî yú’dáwá, iyí íffíí fē ‘bá trá rîzô tâ ònjí ‘lélé Ôvâri rî líjî drî ‘á. G’ô’dá ôkô lá Jēzēbélé ‘bá gólâ trá tâ ònjí ‘lélé. ²⁶ G’ô’dá gólâ rî gógó ‘è tâ ònjí tētē trá rîzô ‘délé òvâri ābārādāgô vósí, nyé òzô òjílâ Āmórā kâ yí drî ‘lélé rî tí ákpā drē Ôvâri dró gólíyí volé kô ‘bādrī yí drî fēlé trá òjílâ Ísirā’elélé kâ yí drî rî ‘ásí.

²⁷ Āhábā árilí bē úlí lânô kâ ‘dī rî, gólâ drí ítá íyíkâ sīzô volé g’ô’dá ítá áwô kâ sôzô ì’dí, g’ô’dá rîzô ‘lálé ‘á’í sī ngá nyā ákô. Gólâ drí rîzô áyílí ítá áwô kâ bē yí rú, g’ô’dá rîzô áçí tolé mánísí ízā ró.

²⁸ Ôvâri drî tâ átázô tâ āngū ‘bá Ēliyā drî kî, ²⁹ “Ní ndrē tâ gólâ Āhábā drí iyí lógôzô ngá fīnyáwá ró má ándrā ‘dī trá yā? G’ô’dá tâlá gólâ lógô yí trá ngá fīnyáwá ró rî tāsí rî, má lēé kô tâ ònjí ájólé gólâ drījî káyí gólákâ rî ‘á, g’ô’dá má á’ðô ájô’á lá ‘bâ-tí gólákâ drījî, káyí gólâ rî mvá drí á’ðôzô kúmu ángí ró rî tú.”

Tā Mikáyā drí drī-mbílí sôzô Āhábā líjî rî

22 ¹ Ājú trá yú Ārāmā yí lāfálé ‘á Ísirā’elélé bē ndrô rî. ² G’ô’dá ndrô ná lá ‘á rî, Jēhōsāfātā á’ðô ‘bá kúmu ángí Yúdā kâ rî drí nîzô kúmu ángí Ísirā’elélé kâ Āhábā rî ndrélé.

³ Kúmu ángí Ísirā’elélé kâ drí tâ átázô òjílâ āmbā-āmbā íyíkâ yí drí kî, “Ní nījî kô kî, Rāmótā Gílādā nā rī’á vō ámaká ì’dí yā? Mā rî tâ tākó ‘l’á á’ðô tāsí yā? Mā nī Rāmótā Gílādā rî rúlí kúmu ángí Ārāmā kâ ‘dī drīgá sī lógólé ámaká ró.” ⁴ Gólâ drí Jēhōsāfātā rî íjizô kî, “Ní á’ðô nī’á má bē Rāmótā Gílādā rî ‘būlī yā?” Jēhōsāfātā drí tâ-drī lógôzô kúmu ángí Ísirā’elélé kâ ‘dī drí kî, “Má èdē má kpá trá nyé òzô ní drí ‘bārē ‘dī tí, ājú ‘bū ‘bá ámaká kpá nyé òzô ājú ‘bū ‘bá ániká rî ‘bá yí tí, òsání ámakā rî ‘bá yí kpá nyé òzô ániká rî ‘bá yí tí.”

⁵ G’ô’dá Jēhōsāfātā drí kpá tâ átázô kúmu ángí Ísirā’elélé kâ ‘dī drí kî, “Ní jījî drē Ôvâri zālô.”

⁶ Ítí rî, kúmu ángí Ísirā’elélé kâ ‘dī drí tâ āngū ‘bá kāmā-sú (400) rî ‘bá yí ázízô ndrî vō ālô ‘á, g’ô’dá gólâ drí gólíyí íjizô kî, “Má ònī ‘délé ājú bē Rāmótā Gílādā drījî, ngátā má ònī kô yā?” G’ô’dá tâ āngū ‘bá ‘dī ‘bá yí drí tâ-drī lógôzô gólâ drí kî, “Ní nī, Ôvâri á’ðô mbārākā fē’á ní drí ājú-’bá-ázi ániká yí pēzô.”

⁷ G’ô’dá Jēhōsāfātā drí tâ íjizô kî, “Tā āngū ‘bá Ôvâri kâ āzā bē nōngā āmā drí ‘ēzô íjílâ yā?” ⁸ Kúmu ángí Ísirā’elélé kâ ‘dī drí tâ-drī lógôzô Jēhōsāfātā drí kî, “Tā āngū ‘bá āzā drē bē ālô gólâ āmā drí ‘l’á tâ Ôvâri kâ íjílí tí lá, g’ô’dá má gā gólâ dó, tâlá gólâ átā tâ tándí āmā tāsí kô, g’ô’dá gbô zāā tâ ònjí ì’dí. Gólâ Mikáyā Ímālā rî mvá ì’dí.” Jēhōsāfātā drí tâ-drī lógôzô kî, “Á’ðô kô tándí ró kúmu ángí drí tâ átázô ítí.” ⁹ Kúmu ángí Ísirā’elélé kâ ‘dī drí òjílâ āmbā íyíkâ ālô rî ázízô, g’ô’dá tâ átázô drílâ kî, “Ní āzī Mikáyā Ímālā rî mvá ānilí ‘wāā nōlē.”

¹⁰ Kúmu ángí Ísirā’elélé kâ g’ô’dá kúmu ángí Yúdā kâ Jēhōsāfātā bē rî iyí trá ívī ‘álá ítá gólíyíkā kúmu kâ sōlé trá rî bē, g’ô’dá kúmu ángí ángí rî ‘dī ‘bá yí rî iyí trá vūdrī kījī gólíyíkā kúmu kâ yí drījî vō ādrúgú cā kâ ‘á ányí ‘bárānjā tí fízô jārībā Sāmārīyā kâ ‘álâ rî lāgátí. Gólíyí drí rîzô úlí gólíyí tâ āngū ‘bá yí drí rī’á átálâ gólíyí ándrā rî ‘bá yí árilí.

¹¹ G’ô’dá Zēdēkiyā Kēnānā rî mvá èdē kōrōnyā í’yá líndrī trá rī áđí ‘ásí, g’ô’dá gólâ drí tâ

átázó kī, “Nōō tā Ôvâri kâ átálé rí ɽdí kī, ‘Ngá nō sī rí, ní á'dô 'd'elá ájù bē ôjílâ Ārámâ kâ yí drī gólíyí ágâlê, nyé ôzô ífí drí rīrī ôjílâ ágâlê í'ya sī rí tī, gō'dá gólíyí ízálê ndrī volé.’”

¹² Tā ángū 'bá 'dī 'bá yí drí ndrī tā álô átázó ɽdí, “Nī nī 'd'elê ájù bē Rāmótâ Gíládâ drī, gō'dá ní pē ró ájù-'bá-ázi ánikâ 'dī 'bá yí, Ôvâri á'dô mbārākâ fē'a áni drí jārībâ 'dī rúzó.”

¹³ Gō'dá ôjílâ ámbâ gólâ nī 'bá Mikáyâ rí ádrílí 'dī drí tā átázó Mikáyâ drí kī, “Ní ndrê drê, tā ángū 'bá ázi yí átâ íyí úlí trá álô tándí ró kúmu ángí Áhábâ rí tāsí. Ní átâ úlí álô ô'bê ró drī gólíyíkâ bē.” ¹⁴ Gō'dá Mikáyâ drí tā átázó kī, “Má ítrí látrítrí Ôvâri lédrê-lédrê ró rí rú sī, pātīí ró, má á'dô cé tá Ôvâri drí rízó átálâ má drí rí átá'a ɽdí kúmu ángí drí.”

¹⁵ Nīngá sī, gólâ áca bē rí, kúmu ángí drí gólâ rí íjízó kī, “Mikáyâ, má ôní 'd'elê ájù bē Rāmótâ Gíládâ drī, ngātâ má ôní kô yā?” Gō'dá Mikáyâ drí tā-drī lôgôzô 'dásí sī gólâ drí kī, “Nī nī 'd'elê ájù 'būlí, gō'dá ní á'dô ájù-'bá-ázi ánikâ yí pē'a. Ôvâri á'dô ájù-'bá-ázi ánikâ drī lá 'bā'a á'd'elê ní kúmu ángí drígá.”

¹⁶ Kúmu ángí Ísīrā'elê kâ 'dī drí tā átázó gólâ drí kī, “Má á'dô áni 'bā'a látrítrí ítrílí ándâlâ tāsí, áá'dô ró ní drí cé tá pātīí átázó ɽdí má drí Ôvâri rí rú sī yā?” ¹⁷ Gō'dá Mikáyâ drí tā-drī lôgôzô kī, “Má ndrê ôjílâ Ísīrā'elê kâ yí lâ'bū íyí trá lútú drīí sī, nyé ôzô kâbílíkí lókí 'bá ákó rí 'bá yí tī. Gō'dá Ôvâri kī, ‘Ôjílâ nō 'bá yí rī'a drī-'bá íyíkâ ákó. Gólíyí ôní gólê álô-álô íyí drí 'bá 'ásí tá á'dí sī.’”

¹⁸ Kúmu ángí Ísīrā'elê kâ 'dī drí tá átázó Jēhōsāfātâ drí kī, “Má átâ tá 'dī ní drí kô yā? Gólâ átâ tá tándí ámâ tāsí kô, cé tá ônjí ɽdí.”

¹⁹ Mikáyâ drí kpá tá áza átázó kī, “Gō'dá ní ári drê úlí Ôvâri kâ nō! Má ndrê Ôvâri trá, rī'a kíjī íyíkâ kúmu kâ drī, mālāyíkâ ô'bí bē ádré'a díri gólâ lāgátí sī. ²⁰ Gō'dá Ôvâri drí tá íjízó kī, ‘Á'dí á'dô nī'a Áhábâ rí ádólé nílí 'd'elê ájù bē Rāmótâ Gíládâ drī, áá'dô ró gólâ rí fúzó volé tólâ rí nī yā?’ Mālāyíkâ áza átâ tá ngī, gō'dá mālāyíkâ áza átâ tá kpá ngī.

²¹ Gō'dá áđūkū lá ró, líndrī áza drí rú êsézó ádrélê Ôvâri ándrá, gō'dá tá átálé kī, “Má á'dô gólâ rí ádól'a.”

²² Gō'dá Ôvâri drí tá íjízó kī, “Á'dô á'dól'a ángô tī ró yā?” Gólâ drí tá lôgôzô kī, “Má á'dô nī'a tá ángū 'bá Áhábâ kâ rí 'bá yí 'bālê ônjó ádólé.” Ôvâri drí tá átázó kī, “Ní nī gólâ rí ádólé, tá ánikâ 'dī á'dô rú 'e'a.”

²³ Mikáyâ drí tá átázó Áhábâ drí kī, “Ngbāangbānô rí, Ôvâri 'bâ tá ángū 'bá ánikâ yí trá áni ádólé ônjó sī. Gō'dá Ôvâri 'bâ tá trá 'ézó áni ízálê.”

²⁴ Gō'dá Zēdekíyâ Kēnánâ rí mvá drí nízó Mikáyâ rí líjī sálê. Gólâ drí tá íjízó kī, “Ní ísū ánikâ Líndrī Ôvâri kâ á'dô tá átá'a cé ní drí, gō'dá átâ íyíkâ tá má drí kô yā?” ²⁵ Mikáyâ drí tá-drī lôgôzô kī, “Ní á'dô tá pātīí nī'a kâyí ní drí áni lápízó jó ító 'a 'a ájù tāsí rí tú.”

²⁶ Gō'dá kúmu ángí Ísīrā'elê kâ 'dī drí tá átázó kī, “Ní rú Mikáyâ ájílí Ámónô drī-'bá jārībâ nô kâ ngálâ gō'dá kpá ámâ mvá Yōwásâ ngálâ, ²⁷ gō'dá ní kī, ‘Nōō tá kúmu ángí drí átálé rí ɽdí. Ní 'bá ágô nō gānimā 'a. Gō'dá ní fē cé ámbātâ ɽdí límvú bē drílâ ngá ázákâ ákó, té má drí ácázó ágólê nōngá tá á'dí sī rí tú.’” ²⁸ Mikáyâ drí tá átázó kī, “Ôzô ní ácaá trá ágólê tá á'dí sī rí, tákô Ôvâri átâ tá kôró má 'ásí kô.” Gō'dá gólâ drí tá átázó ôjílâ 'dī 'bá yí drí kī, “Áni ndrī, ní ári drê úlí má drí átálé trá nō!”

Tā Áhábâ rí fúzó Rāmótâ Gíládâ 'álâ rí

²⁹ Nīngá sī, Áhábâ kúmu ángí Ísīrā'elê kâ gō'dá Jēhōsāfātâ kúmu ángí Yúdâ kâ bē drí nízó Rāmótâ Gíládâ 'álâ. ³⁰ Gō'dá Áhábâ kúmu ángí Ísīrā'elê kâ drí tá átázó kúmu ángí Jēhōsāfātâ drí kī, “Má á'dô ítá áza sō'a ɽdí ámâ lārākô jalé ôjílâ lídí ró nízó fílí ájù 'dī lāfálê gō'dá ní sô ítá ánikâ kúmu ángí kâ rí ɽdí.” Ítí rí, kúmu ángí Ísīrā'elê kâ 'dī drí íyí lārākô jázó ôjílâ lídí ró ítá tákô sôsô sī, gō'dá nízó fílí ájù 'a. ³¹ Sísí rí, kúmu ángí Áramâ kâ 'bâ tá trá drī-'bá árabíyâ pá bē rī ósání drí rízó selâ ní rí kâ nyá'dí-trá-drī-lâ-ngá-múdrí-drī-lâ-ngá-rí (32) rí 'bá yí drí kī, “Nī 'bú ájù ôjílâ ákípa álô bē kô, fínýáwá ngātâ ángí yā rí, cé kúmu ángí Ísīrā'elê kâ bē.” ³² Nīngá sī, drī-'bá árabíyâ kâ 'dī 'bá yí drí Jēhōsāfātâ rí ndrêzô rí, gólíyí drí tá ísúzó kī, “Pātīí nōō kúmu ángí Ísīrā'elê kâ rí ɽdí.” Gō'dá gólíyí drí íyí jázó áá'dô ró 'd'elê ájù bē gólâ drī. Gō'dá kôró Jēhōsāfātâ drí ngázó

trélé úrú úrj drí. ³³ Drí-'bá ārābīyā kâ 'dī 'bá yí ndrélé bē gólá rí, gólá à'dó kúmu ángí Īsīrā'élē kâ rí r'đí kô, gólīyī drí īyī jāzō volé gólá rú sī.

³⁴ Gō'dá ōjīlā āzā drí úsú īyīkâ āsézō ī'yā 'būzō cú tīi gō'dá ī'yā 'dī drí nīzō 'dēlē ítá ājū kâ āđī 'āsī Āhābā drí sōlē 'dī rú īcūmā lā 'á filī gólá rú, Āhābā drí tā átázō ōjīlā rí 'bá ārābīyā ōsānī drí rīzō sēlā rí pilī 'dī drí kī, “Nī jā ārābīyā nō, mā fō ró volé ājū nō 'āsī. Má úsú lāzē trá.” ³⁵ Gō'dá kâyī 'dī 'āsī ndrī rí, ājū zāā nī'á sīsī 'álā rōō. Gō'dá kúmu ángí Āhābā drí ādrézō īyī āđīlī āđī ārābīyā kâ rú, rīzō ājū 'bū 'bá Ārāmā kâ 'dī 'bá yí ndrélé. Gō'dá ārī gólá rí lāzē 'āsī 'dī drí rāzō dūū ārābīyā 'alé 'á, gō'dá lānjātūlī 'dī sī rí, gólá drí drāzō. ³⁶ Nīngā sī, ītū drí firī 'á rí, ndrī-'bá ājū 'bū 'bá Īsīrā'élē kâ āzā drí ngāzō trélé úrú tā átálé ājū 'bū 'bá 'dī 'bá yí drí kī, “Ājū 'bū 'bá ndrī ōnī gōlē jāřřbā īyīkâ 'āsī cé tītī, gō'dá gōlē īyī drí 'bá 'āsī!”

³⁷ Pávō 'dī 'á rí, kúmu ángí Āhābā drā trá, gólá rí āvō ātrōzō jāřřbā Sāmāriyā kâ 'alā, gō'dá gólá rí āvō 'bāzō 'bū 'á tólā. ³⁸ Ōjīlā āzā 'bá yí drí ārābīyā Āhābā kâ 'dī rúbā lā jīzō āpāpā mvā Sāmāriyā kâ gólá āgō kpā 'bá yí gō'dá ōkō kpā 'bá yí bē drí rīzō līmuvū dālē 'á lā rí 'á, gō'dá ōkē yí drí Āhābā rí ārī 'dī āndrāzō volé, nyé ōzō ulī Ōvārī drí átálé trá rí tí.

³⁹ Gō'dá tā āzā 'bá yí Āhābā drí 'elē ndrī ndrō gólá drí 'bāzō kúmu ángí ró rí 'bá yí sī, tā gólá drí jó ángí 'dīzō gō'dá īnjígō sī lōbézō 'alā sī rí, gō'dá kpā jāřřbā Īsīrā'élē kâ rí 'bá yí drīlā ēdélé trá lōgōlē āmbā-āmbā ró rí, īngī tā lā yí trá búkū rīzō tā kúmu ángí ángí Īsīrā'élē kâ rí 'bá yí kâ īgīlī 'á lā rí 'á. ⁴⁰ Āhābā drí drāzō, gólá rí āvō 'bāzō ló'dé á'bīyā lā yí kâ 'á. Gō'dá gólá rí mvā Āhāzīyā drí à'dózō kúmu ángí ró gólá rí vō 'á.

Tā Jēhōsāfātā kúmu ángí Yúdā kâ tāsi rí

⁴¹ Jēhōsāfātā Āsā rí mvā à'dō trá kúmu ángí ró 'bāđřī Yúdā kâ drīlī, 'dīi Āhābā trá kúmu 'á ndrō sū kúmu ángí ró Īsīrā'élē drīlī. ⁴² Jēhōsāfātā ōtīrī à'dó kúmu ángí ró rí, gólá trá ndrō bē nyā'dī-trā-drī-lā-ngā-múđřī-drī-lā-ngā-njī (35), gō'dá gólá rí trá 'bāđřī Yúdā kâ drīlī Yērōsālēmā 'á ndrō nyā'dī-trā-drī-lā-ngā-njī (25). Gólá rí āndrē rí rú Āzúbā mvā ānjō Sīlīhī kâ. ⁴³ Tā ndrī gólá drí 'elē rí à'dō trá tāndī ró, nyé ōzō tā tāndī gólá rí átá Āsā drí 'elē trá Ōvārī rí līřř drī 'á rí tí, gō'dá gólá já yí tā 'dī 'bá yí 'āsī kō. Gō'dá gólá īzāā vō ōvārī ābārādāgō īnjī kâ yí lūtū drī sī rí 'bá yí kō, gō'dá ōjīlā rí trá nīlī zāā ngā fēfē fēlē vō 'dī 'bá yí 'āsī, gō'dá kpā ābēlēngōwā zālē tólā. ⁴⁴ Jēhōsāfātā yí trá cú tā āđī bē īyī lāfālē 'āsī kúmu ángí Īsīrā'élē kâ bē.

⁴⁵ Gō'dá tā āzā 'bá yí Jēhōsāfātā drí 'elē ndrō gólá drí 'bāzō kúmu ángí ró rí 'bá yí 'āsī rí, īngī trá ndrī búkū rīzō tā kúmu ángí ángí Yúdā kâ rí 'bá yí kâ īgīlī 'á lā rí 'á. ⁴⁶ Gō'dá Jēhōsāfātā drí āgō kpā 'bá gō'dá ōkō kpā 'bá yí lākī 'bá ndrō gólá rí átá Āsā drí à'dózō kúmu 'á rí 'bá yí vōsī rí, lāđrōzō volé vō ōvārī ābārādāgō īnjī kâ 'dī 'bá yí 'āsī.

⁴⁷ Kāyī nā 'bá yí sī, kúmu ángí trá yū 'bāđřī Ēdómē kâ 'á, cé drī-'bá gólá kúmu ángí Yúdā kâ drí njīlī rí r'đī.

⁴⁸ Kúmu ángí Jēhōsāfātā drí kōlóngbō yí ēdézō 'ēzō nīlī jāřřbā Ōfirā kâ 'alā dāābō tāsi, gō'dá kōlóngbō 'dī 'bá yí drí rú īzāzō ākpā Ēziyōnā Gēbērē 'á nīngā. ⁴⁹ Kāyī nā 'bá yí sī, Āhāzīyā Āhābā rí mvā ātā tā trá Jēhōsāfātā drí kī, “Nī āyē āgō āmākā gólīyī rí 'bá kōlóngbō ōsálē rí 'bá yí nīlī kpākā ālō āgō ānikā rí 'bá kōlóngbō ōsálē rí 'bá yí bē kōlóngbō ālō 'á.” Gō'dá Jēhōsāfātā gā īyīngā tā 'dī dō.

⁵⁰ Gō'dá nīngā sī, Jēhōsāfātā drí drāzō, gō'dá gólá rí āvō 'bāzō ló'dé á'bīyā lā yí kâ 'á, jāřřbā á'bīyā lā Dāwūdī kâ rí 'á. Gō'dá gólá rí mvā Jēhōrāmā drí à'dózō kúmu ángí ró gólá rí vō 'á.

Tā Āhāzīyā drí à'dózō kúmu ángí Īsīrā'élē kâ ró rí

⁵¹ Ndrō múđřī-drī-lā-ngā-njī-drī-lā-rī (17) Jēhōsāfātā kâ kúmu ángí ró 'bāđřī Yúdā kâ drīlī rí 'á rí, Āhāzīyā Āhābā rí mvā drí à'dózō kúmu ángí ró 'bāđřī Īsīrā'élē kâ drīlī jāřřbā Sāmāriyā kâ 'á. Gō'dá Āhāzīyā drí rīzō kúmu ángí ró ndrō rī. ⁵² Gólá 'ē tā ōnjī trá Ōvārī rí līřř drī 'á, gō'dá gólá drí kpā rīzō tā ōnjī ālō-ālō átá lā yí kâ āndrē lā Jēzēbēlē bē 'dī 'bá yí

'èlé, nyé òzò tã Jëròbómã Nèbátã rí mvá drí 'èlé trá ãkù ró òjílã Īsīrā'élē kâ 'bázó tã ònjí 'èlé rí tí. ⁵³ Gõ'dá gólá drí rīzò òvârí ābārādāgō Bāālā kâ 'dī ĩnjīlī. Gõ'dá tã 'dī 'bá yí drí Òvârí Īsīrā'élē kâ 'bázó á'dólé òmbã ró, nyé òzò tã ònjí gólá rí átá drí 'èlé rí tí.